

Pris Şe Ebo Bomai Po Polasa wabo tau sabo po

Te bukude te Livai dabe şe ebo po wali, te hani bidigo digi te pris şe emainogo daji ilama, te Israel hani dabe lotu wabo tonaluminumo yalio. Te bukude te haniani bomai po elalubao, te pris hani dabego te Israel dabe lotu wabo pedai badu bidibo page bugagia tonalubo kolesaga yabo po wali. Tialima, te po hauwa me elalubao, te we bidi dabe bidibo page dodoliyu, te augwali lotu wabo tau siyu, te genuai side lotu wabo bodolu muani bugagia wali pomainogo yai dao.

Te bomai po page dabe e tama dao. God te tedali gasa wiegi yai mu dao. Agai te wiegi yai doloba pai kolesaga naga yaibao, tama tibaso agai te Israel hani dodolobo şe eyu, te augwa bidibo page bugagia tonaluyu, te aga pade bidi-mainogo yai. Te bukude te polasa mu wabo po te dao. Godigo digi te wiegi yai doloba pai kolesaga elalubaso, te da aga dali deliba sisinama, te agai homu godolo yabo kolesaga yagameo.

Te Israel hani gesi ogwa bidi dabego te Godigo po nedama koneainogo ebo sogo, te pris şe ebo buku te Daji 16 tede gagalama, te Daji 27 teba nedali. Te daji saptade te we bidi dabe te doloba pai kolesaga dabe naga wali pomainogo dodolobo po hauwa elalubao. Nosali Jisasgo me te po me deli pedai badu ma pusali. Te bomo yai po elalubo Daji 19:18, tede elalubao, "Nago te abagi dabe godolo mu yao, te naga digi naga

godolo ebo tiwai yao.” Te po te we bidi dabe hauwa augwaligo koneai dao.

Te ofa ebo bomo yai po dabe

(Daj 1–7)

¹ Genuai Bidi aga Ugwa Be tomode bididu, te Moses asao olama i walima, te agabolo te po wai, ² “Te Israel we bidiba e tiwai po wao,” wali, “Te dage bidi me deligo te Genuai Bidiba ofa me deli selasa asainogo ebaso da, teda agai te kibu bulmakau me deli, ma kibu sipsip me deli, ma meme kibu me deli, te sela asobo usu dao,’ tama po wao,” wali.

Te isiba tigidali ulama dabo ofa dabe yabo po

³ Tama Genuai Bidigo Mosesbolo ma walama, te Israel dabebolo e tiwai po walao po wali, “Te bidi me deligo te isiba tigidali ulama dabo ofa ebo bulmakau sesebaso da, teda agai te bulmakau omai wiegi yai mu sao, te aga tigde keni keni pobolo meni yai sesao. Te bidigo homugo te Genuai Bidigo agaba bugai haliga emaina homu eyu da, teda agai te tiwai ofa tama yao. Agai te Godigo Ugwa Be sunumi badu te bulmakau selasa aselama, ⁴ tama te bulmakau toboluba nogo muao, teda te bulmakau te bidi hasegelama tama te bidigo seşe dabe sela şayu, Godigo te ofade bugai haliga yaibao. ⁵ Tama te Genuai Bidigo gedude, te bidigo te bulmakau elao, tama te pris dabe, te Arongo hani dabego, te bulmakau kaneme Genuai Bidiba ofa yao. Augwali te Ugwa Be sunumi pabadu elalubo alta badu pelama, te kaneme te alta sabi dage me si

me si te badu sayao,' ” wali. ⁶ “Tama nosali te bidigo te bulmakau tigi wali dagalama, te aga mi dabe tologao. ⁷⁻⁹ Te kau aga haliga me sayą aį bugagia tela yao. Te pris dabego te altaba isi dabe munama, te isi udulao. Te augwaligo te kau tobolu me, ili me tigidali mi dage te isiba muao, te isigo tigidali dela silimainogo ilama, te keli hogomu naga elalueibao. Tama Genuai Bidigo te ofa denami ebo odama, te aga godolo homu elama bugai haliga yaibao.’ ”

¹⁰ “Bidi me deligo te ofa yabo sipsip ma meme sesebaso, agai te omai sipsip ma omai meme wiegi yai mu sesemainao, te keni kenigo aga tigi dolisawai sela pao. ¹¹ Tama te Genuai Bidigo gedude agai te sipsip ma meme te not badu altade elao. Tama te pris dabego te sipsip ma meme kaneme selama, te alta dage me si me si pedai badu sayao,' ” po wai dao. ¹²⁻¹³ “Tialima te bidigo te kibu mi togolama, te kibu haliga me sayą bugagia aį tedelama, te pris me deligo te tobolu me ili me te kibu pedai tigidali te alta siaba muao. Te prisgo Genuai Bidiba te ofa menama, te isigo tigidali dela silimainogo elama, te keli hogomu naga elalumainogo yao. Tama Genuai Bidigo te ofa ulubo denami ebo odama, te agai homu godolo elama, teba bugai haliga eyu yaibao.’ ”

¹⁴ “Te bidi me deligo te Genuai Bidiba ofa yabo ba me deli sesainogo eyu da, teda te tobage ba me deli sela asao, te ba nogi balus, ma ba hi te tobage ba prisba sela asao,' ” wai dao. ¹⁵ “Tama prisgo te ba hi altaba sela pelama, te aga ba dogoni pobegelama isaibao. Te agai te ba hi tobolu

togolama, te tobolu te alta saiba ulao. Te ba hi kaneme te alta bogo badu gegeli pao. ¹⁶ Agai te ba hi nisi poabadi, te ba dogoni nai mubo tibu me te selama, te giliga pedalu badu alta te keli mubo badu muao. ¹⁷ Nosali prisgo te ba hi bogode tola selama, te aga tigi togwao, tialima te bogu mu togwa şagio. Agai te isigo tigidali domainogo yao, te keli naga elalumainogo ilao. Agai te tiwai ebaso da, teda Genuai Bidigo te ba ofa yali denami ebo odama, te aga homu godolo elama, te bugai haliga eyu yaibao,' ” wali.

2

Te wit ulubo ofa dabe yabo po

¹ Tama Godigo Mosesbolo walama, te Israel dabebolo e tiwai po walao po wali, “Te bidi me deligo te Genuai Bidiba te wit ofa yabo homu ebaso da, teda agai te wit wale bo sela şanama, te aga nai ge naga selama, te wiegi yai plaua mu nigilama, te plaua sela asao. Tama agai te ni oliv wel te plauaba gelama, tama te wiegi yai denami ebo pauda me te plaua ugwadu daiba munama, ² te Arongo hani dabe, te pris dabeba sela pao. Te pris me deligo nogo te plauaba munama, te plaua dali wel dali si te dwasianu pedai siyu, tama te denami pedalubo pauda tigidali me selama, te altaba ulao. Te dwasianu plauago tigidali plaua te bidigo Genuai Bidiba daji ilibo ofa mu ebo ofa tiwai dao. Te wit ulubo ofa denami Genuai Bidigo odama, te agai godolo homu elama, bugai haliga yaibao. ³ Te me badu elaluali plaua te pris dabego dao. Te plaua te pris dabego witde sali te

bidi dabego Genuai Bidiba ofa yali nai, tama te pris sę isąwai bidigo sabo te habu mu yai dao,” wali.

⁴ “Dagego te nai ulubo be nogi aven tede te bret ulama, te Genuai Bidiba ofa yabo bret dage saiba wida, teda te bret dagego te yis dali nigilamuo. Dagego te plaua selama, te oliv ni wel dali taluama nigao, te dagego bret nigilama ofa yao. Te dagego bret nigibo hagela homu ebaso da, teda dagego te bisket naga nigilama, te ni oliv welgo piligilao. ⁵ Dagego te ofa yabo plaua praipende praim eyu da, dagego te yis meni yai wiegi yai plaua mu siyao. Te dagego te ni oliv wel te plaua dali talu bolo elama, te praim yao. ⁶ Te dagego te plaua dwasianu dwasianu miminama teba wel gelama, te Genuai Bidiba ofa yao,” te po wai. ⁷ “Te dagego ofa yabo bret nigilama, te genuai sospen senede dagego ulainogo da, teda dagego wiegi yai plaua mu te yis meni yai selama, te ni oliv wel dali belegelama ulao,” wali. ⁸ “Ulama, silama da, teda dagego te bret ma plaua te ofa tiwai Genuai Bidiba selasa pelama, te pris me deliba mao. Tama prisgo te altaba sela paibao,” wai. ⁹ “Nosali prisgo te dwasianu pedai bret ma plaua te dagego Genuai Bidiba ofa yali nai tigidali dąi ebo ofa mao, agai te alta siaba ulaibao. Tialima Genuai Bidigo te ofa denami ebo odama, te agai godolo eyu, bugai haliga mu yaibao,” wai dao. ¹⁰ “Te bret ma plaua me, badu elaluali da, te pris dabe augwa nai dao. Te bret ma plaua te pris dabe augwa tueinu saibao, te Genuai Bidiba ofa yali nai. Tialima, te pris sę isąwai olo bidi dabede te habu mu selai dao.”

¹¹ “Dagego ofa ebo bret ma plauaba te yis munama, te Genuai Bidiba me selasa pigio, magi baso meni, te yis ma hani te ofa dabeba muşjama, te Genuai Bidiba ofa mayu, te siaba ulubo ofa, te habu mu selai dao,” wai.

¹² “Dagego te yis ma hani te hasia polasa gide sabo wit dali munama, te Genuai Bidiba ofa igi peyu selasa pao. Te usu dao,” wali. “Tiali goli te yis ma hani elalubo nai yai baso da, teda dagego te Genuai Bidiba wiegi yai denami iliyu, isiba domainogo ulubo altaba me ulamo dao. ¹³ Te dagego wit ulubo ofa ebo side tigidali sogo tamu muao, magi baso meni, tamugo dagego te God dali daş walali bomai po daş ebo tiwai ebao. Te dagego te duga God dali daş wali bomai po gegeda pidali weyu, te tigidali ofade dagego tamu naga mudao. Dagego te ofa me delide tamu mubo me gegeda paligio. Mu menio,” wali.

¹⁴ “Te dagego gide polasa ina yani wit selama, te Genuai Bidiba ofa yainogo da, teda dagego te nai ulubo madi avende bolo ulama, te mimia sanama, te dwasianu kakali ilama, nosali te Genuai Bidiba selasa pabo usu dao. ¹⁵ Te wit ulubo ofade dagego te oliv wel me te wiegi yai denami ebo pauda me muao,” te po wali.

¹⁶ “Tama prisgo te wit pedai dwasianu me wel me selama, te wiegi yai denami pedalubo pauda te tigidali selama, te dagego ofa daş ilama te ulao. Te Genuai Bidibolo mabo ofa eyu isiba ulubo nai dao.”

3

God dali deli haliga ebo ofa yabo po

¹ Te Godigo Mosesbolo walama, te Israel dabebolo te tiwai po wao po wai, “Te bidi me deligo Genuai Bidi dali deli haliga ebo ofa yainogo, te agai kibu bulmakau ofa yainogo ebaso da, teda agai te kau kibu omai ma so kau kibu te wiegi yai mu aga tigide dwai keni kenigo dolisawai selama, ofa ebaso, usu dao. ² Te Godigo te Israel dabe dali deliba sisinibo Ugwa Be sunumiba asama, tama te bidigo nogo te kibu kau toboluba muyu bolo elama, te nosali agai te ela muao. Te pris dabe, augwali te Arongo hani dabe, augwaligo te alta bogo me si me si badu te kau kibu kaneme sasaga bilao. ³ Te bidigo te kau kibu delage me badu selama te Genuai Bidiba mayu te pris dabego ofa tiwai ulumainao. Agai te haligade ili dabe sao, ⁴ tama te si wabo kibu homu dali te ili me te polalubo dini homu te wiegi yai me badu sao. Agai te namba wan homu me te namba tu homu si dali te sobadi yao. ⁵ Tama pris dabego te nai dabe te altaba siaba tigidali ulama dela silibo ofa dali ulao. Tama Genuai Bidigo te ofa ebo denami odama te aga godolo elama bugai haliga tede yaibao,” wali.

⁶ “Te bidi me deligo te sipsip kibu ma meme kibu selama, te Genuai Bidi dali deli haliga ebo ofa yabo homu ebaso da, teda agai te omai kibu sipsip ma so kibu sipsip, ma te meme kibu omai ma so kibu meme somainao. Tiali goli, agai te kibu sipsip ma kibu meme te wiegi yai mu te keni kenigo tigi me dolisawai sobaso da, te usu dao. ⁷ Te bidigo te sipsip kibu wai me deli ofa yai hagede eyu da, teda agai Genuai Bidigo

gedude selasa asao. ⁸ Tama agai nogo te sipsip kibu toboluba muyu bolo elama, tama nosali agai sipsip kibu te Godigo Ugwa Be gesabidi badu pade ela mubaso usu dao. Tama pris dabego te kibu kaneme te alta bogo me si me si badu sasaga bilao,” po wai dao. ⁹ “Silama da, teda te bidigo te kibu sipsip delage me badu selama, te Genuai Bidiba mao, te pris dabego te ofa tiwai ulaibao. Agai te sipsip ili tigidali me, te danu badu elalubo genuai ili me sobadi yao. Agai te danu te tudi dili pageba mu togogilua. Tama agai te haligade ili elalubo tigidali sao. ¹⁰ Tama agai te si wabo hobuludu te ili dali sobadi, te sipsipgo wiegi yai te namba wan wabo homu lewa me sao. Te namba wan lewa homu, me namba tu homu lewa dali tama sabo usu dao. ¹¹ Tama prisgo te nai dabe te alta sai daiba ulao, te Genuai Bidiba ofa tiwai dao.”

¹² “Bidi me deligo te kibu meme ofa yainogo eyu da, agai te Genuai Bidigo geduba selasa pao,” wali. ¹³ “Tama agai te meme kibu toboluba nogo muyu bolo elama, tama agai te meme kibu te Genuai Bidigo Be sunumi pade ela muao. Tialima, te pris dabego te kibu kaneme te alta bogo me si me si badu sasaga bilao,” po wai. ¹⁴ “Te bidigo te kibu meme delage meba selama, te Genuai Bidiba mao, te pris dabego ofa tiwai emainao. Agai te haligade elalubo ili dabe tigidali sao, ¹⁵ te namba tu homu lewa dali te ili dabe me te namba wan homu lewa wiegi yai me sao. Agai te namba wan homu lewa me namba tu homu lewa dali sobaso, te usu dao. ¹⁶ Tialima, prisgo te nai dabe selama, te alta

sia daiba munama, te ofa tiwai yao, te Genuai Bidigo homu godolo elama, bugai homu yaibao. Te ili tigidali Genuai Bidigo naga dao. ¹⁷ Te dage Israelgo te kibu ili ma kaneme munu me tugio. Habu mu dao. Dage me te nosali pedalubo hani wai dabego te bomai po sesemane wali pidubadi geao. Te dage menaba bidigi pali bulude me te bomai po tagaligio, dagego te bomai po wali pao,” te po wai dao.

4

Te seęę dabe sela saęo ofa yabo po

¹ Genuai Bidigo Mosesbolo walali, ² te Israel we bidi dabebolo te tiwai po walomainogo yali, “Te bidi me we me deligo te bugagia homu kone palisama, te Genuai Bidigo bomai po bolobaso da, teda agai seęę sobao. Tama tibaso, aga te seęę sela saęo ofa ebaso usu dao.”

Hetprisgo seęę sela saęo ofa yabo po

³ Te Mosesgo po ma weyu, te tama po wali, “Te hetprisgo digi seęę sali da, aga te tiali kolesaga dagede te tigidali we bidiba te seęę ilibao. Tialima, aga te ogwa bidi kau kibu omai wiegi yai mu te tigide keni kenigo dolisawai me deli sao. Te agai Genuai Bidiba ofa eyu, aga seęę sela samainao. ⁴ Agai te kau kibu te Godigo Ugwa Be sunumiba sela pelama, te kau kibu toboluba nogo muyu bolo elama da, nosali agai te Genuai Bidigo gedude ela mubaso da, usu dao. ⁵ Tama nosali hetprisgo te kau kibu kaneme selama, te Godigo Ugwa Be tomoba pobaso usu dao. ⁶ Te agai nogo tu deli te kanemeba munama,

te danide elalubo kaneme te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habuba te tede walobo genuai nami ugwa pąba saęayao, tama Genuai Bidigo te tiwai sa ebo sueibao. Agai te tama tiwai sę ebo te a naga olama si sogo usu nama tama yao. ⁷ Tama aga te wiegi yai denami ebo hano holobo ofa ebo alta te Genuai Bidigo geduba Ugwa Be tomoba pao. Tama agai te kau kibu kaneme meba te kau kibu gaę kom me si me si tiwai alta me si me si dage badu teba mumainao. Te kau kibu kaneme me badu tigidali elalubaso da, te agai Ugwa Be sunumi badu alta buluba sela solama, te augwaligo ofa ulubo madi, te alta ulubo dogwa saliba te kaneme gelao,” wali.

⁸ “Nosali agai te bulmakau haligade elalubo ili delegabe tigidali sobadi yao, ⁹ te namba tu lewa dali te ili dabe me, te namba wan lewago wiegi yai te dali sao. Agai te namba wan lewa me namba tu lewa si dali sabo usu dao. ¹⁰ Tama prisgo te kibu ili dabe te ofa ulubo altaba ulama, te isigo tigidali dela silama, te keli hogomu naga elalueibao. Agai te bulmakau ili ulama, te deli haliga pedalumainogo ebo tiwai tobage ofa emainao,” wai. ¹¹ “Tiali goli agai te bulmakau tigi wali me kibu mi badi, te tobolu, me saęa si, me nogosi, te haliga tomode ili delegabe me selama, ¹² tama bulu badu peyu, te augwa te keli saęi soabo pesageba sela pao. Te pesage te Godigo gedude magi meda meni yai wiegi yai elalubao. Tama agai te sia nogonama, te kibu tigidali te isiba ulama, dela silama, te keli naga elalumainogo yao,” wali.

Tigidali we bidigo sęęę sela sębo ofa yabo po

13 Genuai Bidigo Mosesbolo walama, te Israel dabeba te tiwai po omainogo wai, “Te Israel we bidi tigidali te homu kone bugagia me palisęma, te augwaligo Genuai Bidigo bomai po bolobaso da, teda augwaligo sęęę sali dao. Te augwaligo sęęę sali te augwaligo me konesięwai goli, augwa te yali kolesaga augwa dagede te sęęę sai dao. 14 Te nosali augwa te yali sęęę konebaso da, teda augwa te ogwa bidi bulmakau me deli selama, augwa te sęęę sela sęmainogo ofa iyęo. Augwaligo te ofa te Godigo Ugwa Be sunumiba sela pomainu yao. 15 Tama te Genuai Bidigo gedude te Israel hetman tobolu bidi dabego nogo te bulmakau toboluba munama, te nosali augwaligo te bulmakau ela mumainao. 16 Tama hetprisgo te bulmakau kaneme meba te Ugwa Be tomoba sela pao. 17 Tama agai nogo dani deli te kanemeba munama, tama te nogo danide elalubo kaneme te pęde elalubo genuai nami ugwa te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu seselalubo teba sębaso, te Genuai Bidigo sueibao. Agai te a naga olama, si sogo te tama sę ebaso, usu dao. 18 Tama agai te kau kibu kaneme meba te me si me si wali kom gęę te alta wiegi yai denami hano holobo te Genuai Bidigo gedu badu mubaso, usu yaibao. Te kau kibu kaneme tigidali me badu elalubadi ebaso da, agai te Ugwa Be sunumi bulu badu te augwaligo ofa ulubo badu sela solama, te alta aiyadu dogwali madiba gelao,” wali. 19 “Nosali agai te bulmakau ili tigidali selama, te alta siaba ulao,” po wali. 20 “Hetprisgo

te deli tigi poaŋ kolesaga te bulmakaude yao, te agai aga seęę sela saŋu ofa yali bulmakaude yali kolesaga tiwai ebaso usu yaibao. Te tiwai naga hetprisgo te tigidali we bidigo seęę sela saŋo kolesaga eyu, tama tibaso da, teda Godigo augwaligo seęę me sela saŋaibao,” wai dao. ²¹ “Nosali agai te kau kibu delage selama, te pesage bulu badu sela solama, te isiba ulao, te aga digi seęę sela saŋu, te bulmakau ofa yali tiwai ebaso usu yaibao. Tigidali we bidigo te kau kibu ofa tama ebo, te augwa seęę sela saŋu ebao,” wali.

Te tobolu bidi dabego seęę sela saŋo ofa yabo po

²² Genuai Bidigo Mosesbolo waliyu, te Israel dabeba te tiwai po omainogo yali, “Te tobolu bidi me deligo te homu kone bugagia me palisama, agai Genuai Bidi Godigo bomai po bolobaso da, teda seęę saibao, te aga ebo kolesaga dagede te seęę sobao. ²³ Te nosali agai te seęę konebaso da, teda agai te wiegi yai meme kibu omai me deli sao, te keni kenigo aga tigi me dolisawai, te ofa yagasu selasa asao,” po wai dao. ²⁴ “Te Genuai Bidigo gedude agai te meme toboluba bolo nogo munama, tama nosali agai te kibu dabe elama, te isiba ulama domainu ofa ebo pesagede te meme kibu elimainao. Te meme kibugo aga seęę sela saŋo ofa ebo dao. ²⁵ Tama prisgo nogo dani deli te meme kibu kanemeba munama, te alta kom me si me siba te dwasianu kaneme munana pao. Te elalubo kaneme yai baso da, agai selama, te alta aiyaba dogwa sali dedageba gealuo. ²⁶ Tama agai te meme ili

altaba ulao. Prisgo te meme kibu elama, te meme ili me te deli haliga pedalumainu ebo ofa tobage tiwai ebaso usu yaibao. Te tiwai naga prisgo te hetman tobolu bidigo sęęę sela sębo kolesaga eyu, ofa yao, te Godigo agai sęęę sela sęmainao,” te po wai.

Te we bidi dabego sęęę sela sębo ofa yabo po

²⁷ Te Genuai Bidigo Mosesbolo te po waliyu te Israel dabeba e tiwai po pusao wai, “Te we bidi augwali me deligo te bugagia homu konesiama, te Genuai Bidigo bomai po bolobaso da, teda agai te sęęę sali, te aga dagede te kolesaga ebo dao. ²⁸ Tialima, nosali aga homugo te sę koneagasu te aga sęęę sela sębo ofa yaibao. Te aga pris ma tobolu bidi te meni baso da, teda agai te meme kibu so te dwai keni kenigo tigi me dolisawai wiegi yai mu me deli selama, te ofa yabo sela pobaso usu dao. ²⁹ Te agai meme kibu toboluba bolo nogo munama da, te nosali agai te siago tigidali dabo ofa ebo pesageba sela pelama, ela mubaso usu dao. ³⁰ Tama prisgo nogo dani me deli te meme kanemeba munama, te dwasianu kaneme te alta gęę me si me si teba muao. Tama te kaneme meba elalubadi yaibaso da, te selama, te alta pagede aiyaba gealuo,” wai. ³¹ “Tama agai te meme kibu ili tigidali te altaba ulao. Prisgo te meme ilide te deli haliga pedalubo ofa ebo tobage kolesaga tiwaigo te ofa yao. Tama agai ili te altade ulao, te Genuai Bidigo te ofa ebo denami godolo yaibao. Te tiwai naga te prisgo

te bidi ma wego şeşe sela şabo ofa ebo kolesaga ebaso da, te Godigo agai şeşe sela şawaibao.” *

³² “Te bidi me deligo aga şeşe sela şayabo ofa yabo sipsip kibu sela asobaso da, agai te so kibu sipsip keni kenigo tigi dolişawai wiegi yai mu sela asiyu, te usu mu dao. ³³ Agai te kibu sipsip toboluba bolo nogo mumainogo elama, te nosali agai te kibu sipsip elainogo da, te isigo tigidali mu dela silibo ofa ebo pesagede elama, te ofa ebo usu dao. ³⁴ Nosali prisgo nogo dani deli te sipsip kanemeba munama, tama kaneme dwasianu te alta gaş me si me si elaluboba muao. Te me badu elaluali kaneme agai selama, te ofa ebo alta dedageba gelao,” wai dao. ³⁵ “Tama agai te sipsip kibu ili te altaba ulao. Prisgo te deli homu naga pedalumainu te ebo tobage ofa ebo tiwai gilama, te sipsip ili ofa eyu te tiwai tama yao. Tama agai te ili altade gasa ofa dali eyu, te augwaligo isigo tigidali domainogo te ulama, Genuai Bidiba mabo ofa tiwai yao. Te tiwai naga prisgo te bidigo şeşe sela şabo ofa ilao, te Godigo agai şeşe sela şawaibao,” wali.

5

Te tobage şeşe meba sela şabo ofa yabo po

¹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo waliyu, te Israel dabebolo te tiwai po omainu yai, “Te augwaligo bidi me deliba hanaluyu, te po tu kotba pelama, te agai gasa bidigo şeş suali po hanilabo po weyu, ma te agai gasa bidigo wabo po odali, tiali goli te bidigo te şeş yali po hanilişabaso da, teda aga

* **4:31:** Nam 15:27-28

te aga dagede te şe Godigo gedude geda muani dao.”

² “Ma te bidi me deligo homu kone bugagia me palisama, te Godigo te po weyu te wiegi yai meni da po wali nai me deliba nogogo diayu ebaso da, teda te bidi te Godigo gedude meda yai pedalubao. Tama te hasa sibi te Godigo wiegi yai meni da po wali da, te aga isilama, aga tigi te tõe munalubadi, tama te bidigo te hasa tigiba bugagia tonosiama diayagasobaso da, teda bidi te meda pedalubao. Te aga yali şe konebo sogo da, teda aga te yali şe dagede şeşe elalubo dao,” wali.

³ “Ma, te bidi me deligo te homugo bugagia konesiama, te bidi me deli, me we me deli tigide pedelali şeşe nogogo diayu elama, te Godigo gedude meda elalubaso da, teda te bidi God gedude meda yai pedalubao. Te aga yali kolesaga aga koneagasobo sogo, aga yali şe dagede te şeşe elalubo dao.”

⁴ “Ma, bidi me deligo bugagia homu kone-siama, te nai me delide mu po dao po ugwaba obaso da, teda agai Godigo gedude dwai şe ebao. Te aga yali şe konebo sogo da, teda aga yali şe dagede te şeşe sabo dao,” wali.

⁵ “Te bidi me deligo te tobage dobo şe tiwai ebaso da, teda aga yali şe dagede geda mubaso, te şe yali po hanilama pusao. ⁶ Tama agai te sipsip so kibu deli, ma meme kibu so deli selama, te Genuai Bidiba selasa asama, te aga yali şeşe sela şabo ofa tiwai yagasao. Tama prisgo te kibugo te bidigo şeşe sela şayu ofa ilibaso da, Godigo agai şeşe sela şawaibao.”

⁷ “Te bidi me aga dagede te mone sqa pelama, agai te sipsip ma meme abelabo mone meni baso da, agai te ba hi si selama, te aga yali sę sela sawainu Genuai Bidiba selama asao. Te ba hi me deligo te seęę sela sabo ofa tiwai eyu, me deligo te siaba tigidali ulama, te dela silibo ofa eyu yao,” wai. ⁸ “Tama agai te ba hi si te prisba sela pelama, te prisgo te ba hi mego te seęę sela sabo ofa tiwai yao. Prisgo te ba hi mage togwa sanama, te tobolu sela sęgio. ⁹ Tama agai te kaneme dwasianu selama, te alta bogo badu sasaga bilao, te gasa me badu kaneme te alta dogwa sali madiba gealuao. Te ba hi te seęę sela sabo ofa dao. ¹⁰ Nosali prisgo te me elalubo ba higo te isigo tigidali dela silibo ofa yao. Agai te tobage ebo ofago bomai po wali pao. Te tiwai naga prisgo te bidigo seęę sela sabo ofa ebaso da, teda Godigo agai seęę sela sawaibao,” wali.

¹¹ “Te bidi me aga dagede aga te mone mu sqa pelama, agai te ba hi si abelabo mone usu isabaso da, teda agai te kilogram deli yai wiegi yai plaua selama, selama asao. Tiali goli, agai te oliv wel me, te wiegi yai denami hano ilibo pauda me, te plauaba te wit ofa ebo tiwai me igio, magi baso meni, te plaua te seęę sela sabo ofa tiwai ebo dao. ¹² Tama agai te plaua prisba sela pelama, te prisgo te plaua dwasianu nogode selama, te plaua tigidali te Genuai Bidiba ofa ilali dai tiwai yaibao. Tama prisgo te dwasianu plaua te ofa ebo nai dabe dali te altaba ulao. Te plaua te seęę sela sabo ofa dao. ¹³ Tama tialima, prisgo te bidigo seęę sela sabo ofa ebaso da, teda Godigo agai seęę sela sabo dao. Te plaua me badu

munalubadi yaibaso da, te prisgo plaua dao, te wit ulubo plaua ofa tiwai ebao,” wali.

Te dwai sę dabe dodolobo ofa ebo po

¹⁴ Genuai Bidigo Mosesbolo waliyu, te Israel dabeba te tiwai po omainogo yali, ¹⁵ “Te bidi me deligo Genuai Bidiba te nai dabe me maiabo homu yai te agai homu kone ebo gegeda pobaso da, teda agai sęę me elalubao. Tialima, te bidigo te Genuai Bidiba te masiřwani nai wei ponoyu, te aga yali sę silimainu ofa mao. Te prisgo agabolo walama, te wiegi yai sipsip omai kibu me deli sao, te keni kenigo aga tigi me dolisřwai, selasa asao. Tama prisgo te bidigo sela asabo sipsipde mone namba dąi ilaibao. Tama bidigo te tiwai sipsip me deli selama, te prisba selasa asao,” te po wai. ¹⁶ “Te mone me doado bage hasia Genuai Bidiba masiřwani nai, megi agai mayu, te agai gasa dali ugwadu daganama mao. Te agai negeli a naga elalubaso da, teda agai a naga me deli ugwadu daganama, wei ponao, te negeli elaluali dodoliyu tama tiao. Agai te prisba mao. Te prisgo te bidigo sela asali sipsip selama, tama prisgo te bidigo aga sęę sela sřbaso da, teda Godigo agai sęę sela sřwaibao,” wai dao.

¹⁷ “Te bidi me deligo bugagia homu kone palisřama, te Genuai Bidigo bomai po me deli bolobaso da, aga dagede te Godigo gedude dwai sę yali sęę elalubao. ¹⁸ Tialima, agai te ofa me deli prisba sela pelama, te dwai sę yali sela sřyu isilao. Prisgo agabolo weyu, te wiegi yai sipsip omai me deli somainu yao, te keni kenigo aga tigi me dolisřwai, sela asao. Te sipsip sesali bidiba

te mone namba daj ilao. Tama te bidigo te sipsip kibu tiwai me deli selama, te prisba sesao. Tama prisgo te bidigo sege sela sayu ofa elama, tama Godigo agai sege sela sawaibao. ¹⁹ Te aga yali se dagede, te Genuai Bidi gedude agai sege elalubao. Tama tibaso, te sipsip ofa ilao,” te po wai dao.

6

¹ Genuai Bidigo Mosesbolo po waliyu, te tiwai po Israel dabeba omainogo yali, ² “Te bidi me deligo aga abagigo doado bage bugagia tolaluanu selama, tama agai te nai doado bage ma maiabo homu isabaso da, teda agai sege sobao. Te agai abagigo nai wi sobaso, ma agai augwali tibo po ola menama, te agai doado bage anoma elama sobaso me, ³ ma agai gasa bidigo hagawai nai sulama, te tibo po weyu, ‘Mu po obao, eno me subeo,’ obaso da, teda aga sege sabo dao. ⁴⁻⁵ Bidigo te tobage kolesaga dabe ebaso, te sege ebaso, te agai nai wi sabo kolesaga me tibo po wabo kolesaga ebaso, te doado bage wei ponao. Te aga yali kolesaga silimainogo ofa ebo sogo da, teda agai te doado bage aga ayabolo te nai tigidali wei ponao. Te agai 5 nai saibaso da, teda agai te 6 te tama nai wei ponobaso usu dao. ⁶ Te sipsip omai me deli agai te prisba sela pelama, te aga yali kolesaga sia somainogo te Genuai Bidiba ofa eyu dola palobo se yao. Prisgo agabolo walama, te wiegi yai sipsip mu sao po wao, te keni kenigo aga tigi me dolisawai selama sesao. Tama hasia bolo prisgo te bidigo sesebo sipsip abelabo mone nogiyu daj ilao. Tama bidigo te sipsip tiwai te prisba selasa asao. ⁷ Tama prisgo te bidigo

sęęę sela sęyu, te Genuai Bidiba ofa ebaso, tama Godigo agai sęęę sela sęwaibao,” po wai dao. *

Siago tigidali domainu ulubo ofa po

⁸ Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wali,
⁹ “Nago te siaba tigidali ulubo ofa ebo bomai po te Aron aga ogomani dabe daliba te po walao. Augwaligo te ofa ebo nai te altaba ulama, te isigo dedubadi, te be posoboba usu nao. Te sia bogoli idubadi, te sula somainu me elamu dao.
¹⁰ Nosali prisgo te pęwadage trausis te augwa wiegi yai nami ugwago nigai trausis gudama, tama te bobage tagalalubo ugwa me munama, te aga altaba pelama, te keli sao, te ili yai ofa elalubo madi, te alta pade tęba gealuo,” po wai dao. ¹¹ “Nosali aga gudali ugwa hasegelama, te sia dali keli selama, te pesage nigali buluba sela solama, te eno gedude meda meni yai pesage me deliba muao. ¹² Tama te altade nogani sia sesemane didumainao, te munu me sula sęgio. Tigidali side kigamu prisgo te sia nogonama, tama agai te ofa yabo kibu hasa dabe selama, te siago tigidali domainogo siaba ulaibao. Te deli haliga pedalubo ofa yabo kibu ili selama, tama te siaba uluyu yao. ¹³ Sesemane sogo te altade sia ula idumainao. Dagego te sia sula somainogo me elamu dao,” wali.

Te wit ulubo ofa dabe po

¹⁴ Te Genuai Bidigo Mosesbolo te po walima, te Israel dabeba te tiwai po omainu yali, “Te wit ulubo ofago bomai po e tiwai. Te Arongo

* **6:7:** Nam 5:5-8

hanigo pris me deligo te ena Genuai Bidiba te wit ulubo ofa mao, te alta pađe yao. ¹⁵ Tama prisgo te dwasianu plaua te augwaligo wel muai sobadi, te ofa wiegi yai denami ilabo pauda tigidali sao,” wali. “Tama agai te tigidali te alta siaba tigidali ulao. Te dwasianu ofago te tigidali ofa dađ ilibao, te enaba augwaligo mobao. Tama eno te ofa denami odama, eno godolo homu elama, bugai homu yaibao,” wali. ¹⁶ “Te plaua me badu munalubaso da, te pris dabego tuiyaŕo. Augwaligo te plaua selama, te yis meni yai bret nigilama, te augwaligo eno Ugwa Be mesalode tuiyaŕo. ¹⁷ Augwaligo te plaua dali te yis dali taluama te bret ulamuo. Augwali odolali ulao, magi baso meni, te plaua te eno nai mu tama, te seđe sela saŕo ofa tiwai, me te bidigo yali dwai şe silimainogo ebo ofa tiwai ebao. Tama eno te plaua dabe te prisba dađ ilali. Te ofa ebo naigo te augwa me badu somainogo ebo dao. ¹⁸ Tama te Arongo hani pris bidi dabego te bret tumainao. Augwaligo te ebo ofade te Israel dabego enaba ofa ebo nai dabego somainao. Sesemane sesemane sogo nosali, te Arongo hani bidi dabego te ofa ebo nai me badu munalubo te augwaligo somainao. Tiali goli, te gasa bidigo diŕwani ma te nai me deli te tuabo ofaba dagana sobaso da, teda te bidi ma te nai te habu mu selama elalueibao,” wali.

¹⁹ Genuai Bidigo Mosesbolo te tama po wali, ²⁰ “Te Arongo hani pris dabego te augwali gesi sogo mu hasia te pris şe sabo side, augwaligo te ofa me deli yao,” po wai. “Te bidi me deli augwaligo pris pedalumainogo augwaligo te ni

oliv wel aga toboluba geleyu ebo side da, teda agai ofa enabolo yao. Agai te kilogram deli yai wiegi yai plaua deli sao, te wit ulubo ofa tiwai usu nama yao, te pedai me badu kigamu ofa eyu te me badu pedai te giliga dega sigulubadi yao. ²¹ Agai te plaua dali ni oliv wel dali begelama, te praipende bugagia ulao. Nosali agai pepedama, te enabolo mao, Genuai Bidiba. Tama eno te ofa ebo denami odama, te eno godolo elama, bugai homu yaibao. ²² Nosali nosali te Arongo hani bidi dabe augwali te hetpris pedelaibao, teda augwaligo te tobage ofa enaba yao. Te augwaligo te siaba tigidali domainu ulubo ofa emainu elama, te keli naga elalumainao. ²³ Te pris dabego te augwa digi sesali te wit ulubo ofa dwasianu me tugio. Augwa te siago tigidali domainu sula tagalao weyu yaibao,” wali.

Te sęę sela sębo ofa dabe po

²⁴ Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wali, ²⁵ “Nago te Aron aga ogomani dabe daliba te sęę sela sębo ofago bomai po walao. Te bomai po e tiwai dao. Augwaligo te sęę sela sęębo ofa yabo kibu dabe te eno gedude elibaso, te usu yaibao. Augwaligo te kibu elama, te ofa eyu, tigidali siaba ulama dela pabo pesagede te kibu elao. Te eno ofa tedali mu ebao, te habu mu selibo dao. ²⁶ Prisgo te sęę sela sębo ofa yali, agai digi te kibu mi eno Ugwa Be mesalode tumainao. ²⁷ Te pris nogi elalusębo bidigo, ma te magi nai me deligo te ofa ebo kibude diębaso da, teda te nai me ma te bidi te eno nai mu tama pedalumainu elama, te habu selalumainao. Te

kibu kaneme te name ugwa me deliba tulalubaso da, dagego te name ugwa eno Ugwa Be obo tomode aï telayao,” wali. ²⁸ “Te prisgo te meme mi te tōgo nigali sospen senede ulubaso da, teda nosali agai te sospen sene aluaao. Tialima, agai te brasgo nigai sospende ulali da, teda nosali agai te sospen aïgo tedelama, bugagia holobo naigo brasim yao. ²⁹ Mena pris hani bidi dabego homu godolu eyu, agai te ofa ebo kibu mi tuainu eyu da, te aga tumainao, magi baso meni, te tobage ofa te eno nai mu dao. ³⁰ Tiali goli, te hetprisgo te ofa ebo kibu kaneme me badu selama, te eno Ugwa Be tomoba pelama, te şeşe sela şabo şe ebaso da, teda te pris dabego te ofa ebo nai kibu mi me tulamuo. Augwaligo te isiba tigidali ulama, dela silama, te keli naga elalumainao,” te po wai dao.

7

Dobo şe dabe yali silimainu ebo ofa dabe po

¹ Te Godigo Mosesbolo walama, te Israel dabeba e tiwai po walomainogo yali, “Te dobo şe yali silimainogo ebo ofa dabe te Godiba dolo mu ebao, te habu mu selibao. Te ofa dabe ebo bomai po e tiwai dao. ² Augwaligo te ofa yabo sipsip dabe elainogo da, augwa te sipsip dabe elama, te ofa eyu, te isiba tigidali ulama, dela silibo pesagede te şe yao. Tama augwa te sipsip kaneme te alta bogo me si me si te badu şaşaga bilao,” po wali. ³ “Augwaligo te sipsip kibu ili selama, te altade Godiba ofa ilao. Augwaligo te kibugo nisali danu sobadi, te kibu haliga tigidali bealubo te ili delegabe me sao,”

te po wai. ⁴ “Tama augwa te hobuludu si dali, tede daganalubo ili me sobadi yao, te sipsipgo polalubo dini homu me deli sao. Augwa te polalubo dini homu me deli siyu, te si wabo homu hobuludu si me sao. ⁵ Tama prisgo te kibu ili tigidali te alta siaba ulao, augwa te Genuai Bidiba mabo ofa tiwai ebao. Te sipsip ofa ebogo te augwa yali dobo kolesaga silimainu ebo dao. ⁶ Te pris hani dabe mena bidigo tuabo homu godolo ebaso, aga te ofa yali sipsip mi tumainao. Te Godiba dolo ofa tama ebao, agai te pris dabebolo dąi ilali. Tama tialima, augwa te Godigo sel Ugwa Be obo tomode tubaso usu dao,” wali.

⁷ “Te dwai sęęę sela sąbo ofago bomai po me, te dobo kolesaga silimainogo ebo ofago bomai po me, te si te augwa bomai po dedeli naga elalubao. Tibaso, prisgo te kibugo ofa ebo side te tobage ofa si yaibao, aga digi te ofa ebo bulmakau mi ma sipsip mi somainu ebo dao. ⁸ Te prisgo te isigo tigidali dela silibo ofa me deli te kibu dabego ebo sogo da, teda aga digi te kibugo tigi wali somainu yaibao. ⁹ Te tiwai tama naga te prisgo te augwa wit te moni nai ulubo be nogi aven ma sospende, me praipende ulai wit te ofa ebaso da, aga digi te sela tubo usu dao. ¹⁰ Te tigidali ulusiąwai witgo ofa ebaso, te augwaligo ni oliv wel dali taluali, te tigidali Arongo hani prisgo dao. Te olo plauago ofa yali nai me, te me prisgo saibao. Augwaligo te pris deli deli usu nama, tama te nai dobola sao,” te po wai.

Te God dali deli haliga pedalubo ofa dabe ebo

po

¹¹ Te Godigo Mosesbolo walama, te Israel dabebolo te tiwai po walomainogo yali, “Te God dali deli haliga pedelabo ofa ebo bomai po, e tiwai elalubo dao. ¹² Te bidi me deligo Godiba buba hwi wabo homu eyu, agai te deli haliga pedelabo ofa yainu eyu da, agai te hasa dali te bret pedai dage agai yis meni yai plauago nigai, tego ofa yao. Agai te ni oliv wel dali taluali plauago nigai bretgo te ofa yao. Te agai te tama tiabo homu me ebaso da, aga te bisket dabe te oliv ni welgo pilai, tego ofa yao. Te meni baso da, agai te wiegi yai plaua dali, te ni oliv wel dali taluama, tama skon nigai, tego ofa ebaso usu dao. ¹³ Tama me agai te yis elalubo bret me badu pedai dage selama, tama te Genuai Bidi dali deli haliga pedalubo ofa yabo usu yaibao,” te po wali. ¹⁴ “Agai te ofa yabo haniani bret deli deli pedai dage me deli selama, te Genuai Bidiba mao. Te prisgo te kibugo kaneme selama, te alta bogu badu şawai te pris bidigo te bret pedai dage dabe somainao. ¹⁵ Te bidigo ofa ebo side augwaligo te kibu mi me badu elaluali tigidali tuao. Augwaligo te nosali kigamude tueibao olama, te kibu mi me elalumainu sula tagalamu dao,” wali.

¹⁶ “Te bidi me deligo deli haliga pedelabo ofa yabo homu yai, te aga Godiba po daş wali usu nainogo, ma te aga homu godolo ebaso, te ofa Godiba olo dali mobaso da, teda augwa te ofa yali kibu mi te bidigo ofa ebo side tubadi, te nosali me tubo usu dao. ¹⁷ Tama te si wali side augwa te nai tula silişama, te sela wabo sogoba usu nubaso da,

teda augwaligo te isiba ulama, te isigo tigidali dela silaibao,” wai dao. ¹⁸ “Augwaligo te sela wabo side te kibu mi tubaso da, teda Godigo te bidigo ofa ebo me sogobeo. Menio. Te Godigo te homu yaibao, te agai ofa te dwai kugumini yai da homu yaibao. Tama niwai bidigo te kibu mi tubaso da, te agai dagede dobo şe ebao, te şeşę elalubao,” wali.

¹⁹ “Te deli haliga pedalubo ofa ebo kibu mi te Godigo gedude wiegi yai isawai naide dianalubaso da, teda augwaligo te kibu mi munu me tulamuo. Menio. Augwaligo te nai mi dabe tigidali isiba ulama, te isigo mu dela silimainao.”

“Te Godigo gedude meda meni yai wiegi yai we bidi augwaligo te deli haliga pedalubo ofa ebo kibu mi tubaso da, te usu dao. ²⁰ Tiali goli, bidi me deli wiegi yai pedalisabadi agai te ofa ebo mi tubaso da, teda aga te Genuai Bidigo we bidi hani tomode me bidigobeo,” wai dao. ²¹ “Te Godigo gedude wiegi yai me isawani naiba nogo diawani bidi, tagalao, agai te wiegi yai isawai meda yai naiba nogo diawani, ma te bidigo tigide pedalubo naiba diawai baso, ma te wego tigide pedalubo naiba nogo diinama, tama nosali agai te ofa yali kibu mi tubaso da, teda aga te Genuai Bidigo we bidi hani tomode me bidigobeo,” po wai dao.

Te Israel dabego te kibu hasa dabego kaneme tugobe olama, habu mu selali

²² Genuai Bidigo Mosesbolo walama, ²³ te po te Israel we bidi dabeba mao wai. Genuai Bidigo e tiwai po wali, “Dagego te kibu bulmakau me sipsip meme ili me tugio,” po wai dao. ²⁴ “Te

bulmakau me deli aga digi odolali isaibaso, te ili dagego me tugio. Te me bulu uni hasago te kau kibu ela mueibaso me, dagego kau kibu ili me tugio. Tialima, dagego te kibu ili selama, gasa şe yao. Te usu dao. ²⁵ Te augwaligo Genuai Bidiba ofa ebo kau kibu ili te bidi me deligo tubaso da, teda aga te Genuai Bidigo we bidi hani tomode me bidigobe dao,” wali. ²⁶ “Dage Israel, dage te mena bulu pedaide bidibo we bidi, dagego munu me te kibu hasa me ba dabe te kaneme dali me tulamu dao. Te kolesaga ebo habu mu selibao. ²⁷ Bidigo ma wego te daş wali bomai po bolobaso da, teda aga te Genuai Bidigo hani tomode munu me bidigobeo,” wali. *

Te ofa ebo kibu mi pedai dage augwaligo te pris dabe mao wali po

²⁸ Te Genuai Bidigo Mosesbolo waliyu, ²⁹ te Israel we bidiba te po momainogo yali. Agai te tiwai po wai, “Bidigo te deli haliga pedelabo ofa sela aselama, agai te kibu pedai te Genuai Bidiba dolo daş ilao, te aga ofa te dao,” wai dao. ³⁰ “Te bidi aga digi te Genuai Bidiba ofa yabo nai kibu sesemainao. Te Genuai Bidiba maiabo kibu pedai dage e tiwai sesao, te kibu ili me kibu baugo mi tama dao. Tama te bidigo Genuai Bidiba ofa e tiwai ilao. Agai te kibu bau mi te nogo tolaluyu, te Genuai Bidigo gedude iba oba hogabo şe yao. ³¹ Tama nosali prisgo te alta siade te kibu ili ulao, tialima te pris augwa te kibu bau sao, te augwa tuabo nai dao. ³² Te kibugo dolo şağ dagego prisba mao, te olo dali maiabo nai

* **7:27:** Gag 9:4; Prs 17:10-14; 19:26; Bom 12:16, 23; 15:23

dao. Te pedai badu te deli haliga pedelabo ofa eyu, ³³ te prisgo te kibu kaneme me ili tego ofa ebo dao. Tama te ebo pris bidigo te dolo sąga somainao. ³⁴ Genuai Bidigo digi te kibu bau me dolo sąga dage Israel we bidide selama, tama te kibu pedai dage si te pris dabeba mawai, te augwali Arongo hani dabe dao. Tama tialima, sesemane sogo nosali te pris dabego te ofa ebo nai pedai dage somainogo yao. ³⁵ Te hasa pedai dage Genuai Bidigo digi sali, te dage we bidi dabego agaba ofa ebo nai dao. Te Genuai Bidigo te hasa pedai dage te Aron aga ogomani dabe daliba daj ilama, te side agai augwali te pris sęba munama bidai dao. ³⁶ Te side naga tama Genuai Bidigo te Israel augwaliba walama, augwaligo te ofa yali kibu pedai dage te pris dabe augwaliba mao po wali. Tama augwaligo te bomai po sesemane sesemane sogo wali pidubadi geąo,” te po wai dao.

³⁷ Te tigidali po te siaba tigidali ulama dela silibo ofa dabego bomai po, te wit ulubo ofa dabe me, te sęę sela sąbo ofa dabe me, te dobo kolesaga augwa dagede yali silimainu ebo ofa me, te bidi pris pedalumainogo ofa ebo me, te God dali deli haliga pedalubo ofa me, te tama ofa dabego bomai po dao. ³⁸ Genuai Bidigo te bomai po dabe te Israel dabe te masigi kemi tų wa pai bulude bidali sogo, te bulu du Sainaide Mosesbolo te bomai po mawai. Te Godigo te Israel we bidi augwaliba te ofa yao po wali side, agai te bomai po dabe augwaliba mawai dao.

Pris sę Aron aga ogwa dabe

daligo yali

8

(Daj 8–10)

*Godigo pris dabe daj ilali
(Sai 29:1-37)*

¹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo e tiwai po wai dao, ² “Te Aron me aga ogwa dabe dali selama, te eno sel Ugwa Be sunumiba pao. Te pris dabego gudubo ugwa me, te seđe augwali daj ilibo wel me somainu elama, tama te bulmakau omai me deli, me sipsip omai si, te seşe sela sayu ofa yabo nai selama, te basket wa me delide te yis meni yai bret pağanama, tama te nai dabe me te sel Ugwa Beba selama pao,” wali. ³ “Tama nosali tigidali we bidi te sel Ugwa Beba asomainu i wao,” wali.

⁴ Tialima, Mosesgo Genuai Bidigo po odama, te tama se yali. Tama tigidali we bidi sisinagasali. ⁵ Tama Mosesgo augwaliba walali, “Eno megi e yainogo ebo se da, te Genuai Bidigo enabolo te se yao po polobadu obaso ebao.” ⁶ Tialima, Mosesgo Aron aga ogwa dabe dali selama, te we bidi augwali geduba dodolagaselama, tama agai augwali aigo paluali. ⁷ Tama agai te holobo ugwa Aronba bolo gudulali. Tama agai te bobage name ugwa te Aron tabidu belali. Tama Mosesgo bobage aiyaba tagalalubo ugwa te genuai name ugwa Aronba gudulama, te welia kukulu au yai selama, te genuai ugwago te Aron tabidu soani kekalio. ⁸ Tama agai te dwasianu name ugwa Arongo hagawiade kekelama, tama te Godigo homu kolesaga konebo masigi si muani, te ugwa

agebele poketde muai elalui dao. ⁹ Tama agai bobage ugwa me deli te Arongo tobolude bagulama kenani. Tama agai te dwasianu nai medal gol selama, Aron te Godigo bidi mu da olama daı ilu, te ugwa name Arongo gesabidide ugwadu daganani. Mosesgo te şe dabe te Genuai Bidigo agabolo po wali gilama yai dao.

¹⁰ Nosali Mosesgo te Godigo nai dabe daı ilainogo te wel selama, te Godigo sel Ugwa Bede pilibadi, te be tomode elalubo nai tigidali me pilali. Tama te tiali kolesagade te nai doado bage dabe te Genuai Bidigo nai dolo da weyu, tama tiali dao. ¹¹ Tama agai te wel habu selama, te nogo a naga olama, me badu nogo si sogo te altaba şawani, te altade şe yabo doado bage me, te weı paubo moni genuai disba me agai tebolba tama tialio. Te tiali kolesagade agai te nai dabe te Genuai Bidigo nai mu da weyu daı iliyu tiai dao. ¹² Tama agai wel aı dwasianu te Aron toboluba gelali, te tiali kolesagade te Aron te Genuai Bidigo pris mu tiwai da olama daı ilai dao. ¹³ Nosali Mosesgo te Arongo ogwa dabe sela asama, augwaliba te holobo ugwa gudulama, tama agai te bobage name ugwa pedai te kukulu tiwai augwaliba belama, te augwali tobolude name ugwa kenani, te Genuai Bidigo wali po tiwai gilama yai dao.

¹⁴ Te silama da, tialima Mosesgo te bulmakau omai te bidi augwaligo te seęe sela şabo ofa yainu sela asali, te Aron aga ogwa dabe daligo te bulmakau toboluba nogo mumainao wali. ¹⁵ Tama nosali Mosesgo te kau kibu elama, te aga kaneme salio. Agai te kaneme dwasianu te

nogo dani delide selama, te alta bogo me si me si badu te komde muna muna pali. Te kolesagade agai te alta God gedude wiegi yai tedali mu pedalumainu ilai dao. Nosali te elaluali kaneme tigidali selama te alta aiyaba dogwa saliba gelali, te tama kolesagade te alta te Godigo mu da olama, habu seliyu, te daı tiwai ebao te po wali. ¹⁶ Tama Mosesgo te kibu kau haliga bealubo kibu ili delegabe tigidali sobadi, te hasia polalubo dini homu te wiegi yai sobadi, te si wali homugo si siyu, te ili dali selama, tama agai te nai dabe altade ulama, te keli naga elalu yai dao.

¹⁷ Tama agai te kibu kau pedai dage me badu dali, te wali me, kibu mi me, te haliga me, tigidali selama, te pesage nigali buluba sela soali. Tama agai te sia nogonama, te kau kibu ulama, te siago tigidali dela silai. Agai te Genuai Bidigo agabolo wali po gilama tama şe yai dao.

¹⁸ Nosali Mosesgo te sipsip kibu omai si elaluali te me deli agai sela asali. Te isigo tigidali dela silabo ofa yabo sipsip dao. Tialima, Aron aga ogwa dabe daligo te sipsip toboluba nogo muai dao. ¹⁹ Tama nosali Mosesgo te sipsip ela munama, te sipsip kaneme selama te alta pedai me si me si badu şaşaga bilai dao. ²⁰⁻²¹ Agai te kaneme şaşaga bila silibo si da, teda agai te sipsip kibu sikilama, te haliga bono dabe me, te kibu sipsip şaga si me aı telawali. Te nosali agai te kibu tobolu me ili me te sipsip kibu delage tigidali selama, te altaba munama, te tigidali siaba ulama, te keli naga elalueibao. Agai te Genuai Bidigo po wali gilama yali. Te siago tigidali dabo ofa ebo sipsip te sipsip ofa ebaso, te

Genuai Bidigo te denami odama, te bugai haliga eyu yai dao.

²² Tialima, Mosesgo gasa kibu sipsip omai sela asali, te bidi pris şe emainogo daji eliyu ofa ebo sipsip. Te Aron aga ogwa dabe dali augwaligo te sipsip toboluba nogo muai. ²³ Tama nosali Mosesgo te kibu sipsip elama, te dwasianu kaneme selama, te Arongo dolo olo aiyaba muani, te dolo nogode te a wabo nogo danide, me te dolo şağago te a wabo şağā danide pilibadi yai dao. ²⁴ Nosali agai te Arongo ogwa dabe sela aselama, te dwasianu kaneme te augwaligo dolo olo badu aiyaba muani, me te dolo nogo te a wabo nogo danide mubadi, te dolo şağā te a wali şağā danide muyu yali. Tama agai te me badu elaluali kaneme selama, te alta bogo me si me si badu şağāğā bilai dao.

²⁵ Nosali agai te kibu sipsip ili salio. Agai te nisa pai kibu danu me sali, te haligade bealubo kibu ili delegabe sobadi, te polalubo dini homu wiegi yai sobadi, te si wabo te kibu homugo si siyu te ili dali sali, te sipsipgo dolo şağā me sai dao. ²⁶ Nosali Moses te yis meni yai bret pağanalubo basket te augwaligo Genuai Bidiba mabo bret munalubo madi pelama, tama agai augwaligo te yis dali ulişawai bret sali, te augwa plauago nigai bret me deli te oliv wel dali beğelali, me te bisket me deli sobadi yali. Tama agai te nai dabe te kibu ili me kibu dolo şağā te nai si daiba muai. ²⁷ Mosesgo te nai dabe te Aron dali aga ogwa dabe daligo nogoba muani, tama augwaligo nogogo te nai tolaluyu, te Genuai Bidigo gedude te nogo edaba ugwaba

hoga walio. ²⁸ Tama nosali Mosesgo te nai dabe augwalide ma selama, tama te siago tigidali dabo ofa ulubo alta kibu sipsip daiba te muani, tama te nai tigidali mu te isiba ulama, dela silali. Te nai dabego te pris nigali bidi daj ebo ofa elama, te denami ebo Genuai Bidigo odoyu, godolo eyu, bugai haliga yai dao. ²⁹ Tialima, Mosesgo te ofa yabo sipsip kibu bau selama, te nogode tolaluyu, ugwa eda te Genuai Bidigo gedude tama yalio. Te sipsip pedaigo te augwa pris daj ebo ofa yali, te kibu mi Moses aga digi tumainu yai. Mosesgo te Genuai Bidigo agabolo wali po gilama te şe tigidali ela silai.

³⁰ Te Mosesgo wel habu dwasianu selama, te gesi pris daj ilainu sali, te agai alta bogo badu şaşaga bilabo kaneme sali. Tama agai te kaneme me wel te Aron dali aga ogwa dabe daliba me augwaligo ugwaba me segene şaşawani. Te tama tiali kolesagade Mosesgo te Aron dali, aga ogwa dabeba dali te me augwa ugwaba me daj ilama, te Genuai Bidigo mu dao wali.

³¹ Nosali Mosesgo Aron dali aga ogwa dabeba me te tama po wali, “Eno dagebolo te kibu mi te Godigo sel Ugwa Be sunumiba sela pelama, te posolo aide ulama, te basketde munalubo bret dali tuao wali. Te basketde te pris daj ilibo ofa ebo bisket me bret elalubao,” po wai. ³² “Te dage tuali tabi baso da, teda te me badu munalubo kibu mi me bret, dagego te siaba ulama, te siago tigidali dela silimainao,” wali. ³³ “Dage te Godigo sel Ugwa Be sunumide bidaludubadi te nogo a naga olama, me badu nogo si wagi solama sogo bidao. Te dage pris şeba muani sogo 7 sogo

elalueibao. Tama tibaso, dagego me tagaligio, te sogoba usu nama silimainao. ³⁴ Genuai Bidigo digi dabolo walama, te dagego sęęę sela sęyu, te tigidali sę emainogo yai. Te megi da dago te sę yali dao. ³⁵ Dage te sel Ugwa Be sunumide te giligade me hulide bidalubadi, te a naga olama, me si sogo usu nao, tama dagego te Genuai Bidigo dagebolo yao wali sę tigidali yao. Genuai Bidigo enabolo tama tiwai po wai. Tiyu, dagego agai po sela sębaso, te dage isabuo wai dao.” ³⁶ Te Mosesgo pedauwalide naga Genuai Bidigo Aron dali aga ogwa dabeba me te sę yabo po walama, tama augwaligo te tiwai sę yai dao.

9

Arongo ofa meba yali po

¹ Te dei 7, te tama side augwaligo Aron dali aga ogwa dabe te pris sęba muna silibo sę ela silali. Te 8 wabo side Mosesgo te Aron dali aga ogwa dabe dali i obadi, te Israel tobolu bidi dabe me sisinagasao olama, i walio. ² Augwali agaba sisinagasobo si da, Mosesgo Aronbolo te tiwai po wai, “Te ogwa bidi bulmakau omai me deli sobadi, te omai sipsip kibu me deli sao, augwali si te keni kenigo tigi me dolisęwai dabe tama sao. Tama nago te kibu si Genuai Bidiba ofa yao. Te kibu kaugo te sęęę sela sębo ofa ebadi, te sipsip kibugo te isiba tigidali ulama dela silibo ofa yao,” te po wai. ³ “Tama nago te Israel we bidi dabeba waliyu, te sęęę sela sęyabo meme kibu omai deli sesao po wao. Te kibu be deli yai omai kau kibu me deli sobadi, te kibu be deli yai sipsip kibu

me deli sobadi elama, te isigo tigidali dabo ofa yaibao. Augwaligo te wiegi yai kibu naga sao, te keni kenigo augwa tigi me dolisawai naga sabo usu dao. ⁴ Tama te we bidi augwaligo te omai bulmakau me deli sobadi, te omai sipsip kibu me deli sobadi elama, te deli haliga yabo ofa yaibao. Augwaligo te kibu si Genuai Bidiba ofa emainao, te wit ulubo ofa augwaligo te oliv wel dali taluali. Te megı tama side Genuai Bidi augwali geduba pedalubaso da, teda hasia bolo te ofa augwaligo yao wao,” wali.

⁵ Tialima, Aron dali te we bidi augwali pelama, te Mosesgo augwalibolo sigi pao po wali nai dabe selama, tama augwaligo te Godigo sel Ugwa Be paba selama asali. Te tigidali we bidi te Genuai Bidiba lotu wainogo te sel Ugwa Be paba sisinagasalio. ⁶ Tama Mosesgo augwaliba te tiwai po wali, “Genuai Bidigo te po wali, dagego te ofa ebaso da, te Godigo moni bomai ula te dageba pedalumainu yaibao,” wali. ⁷ Tama nosali Mosesgo Aronbolo te po walali, “Nage te altaba pelama, te sege sela sabo ofa me yao. Nago te naga sege dali, te we bidi dabego sege sela sabo ofa dali, si tama yao. Nosali, te tigidali we bidigo sesali ofa selama, te augwa sege sela sabo ofa yao, te Genuai Bidigo po wali gilama te se yao,” wali. *

⁸ Tialima, Aron te altaba pelama, te ogwa bidi kau kibu omai elali, te aga digi aga sege sela samainu yalio. ⁹ Te aga ogwa dabego te kibu kaneme selama, agabolo mani, tama agai

* 9:7: Hib 7:27

nogo dani te kanemeba holama, te dwasianu kaneme te gaş me si me si te alta dage me si me si badu teba muai. Tama agai te me badu munaluali kaneme selama, te alta aiya dogwa saliba gealuali. ¹⁰ Tama nosali Arongo te kau kibu ili tigidali sobadi, te haliga bealubo delegabe, me te si wabo homugo si siyu, tama te altaba ulai dao, te Genuai Bidigo Mosesbolo po wali gilama yai dao. ¹¹ Tama agai te kibu mi tigidali me kibu tigi wali te we bidi bidibo madi bulu badu nogani isiba ulama, te isigo tigidali dela silai dao.

¹² Arongo te silibo si da, teda agai te isiba tigidali ulama dabo ofa yabo kibu elali. Tama aga ogwa dabego te kibu kaneme selama, agabolo mani, tama agai te kaneme te alta bogo me si me si badu şaşgaş pai dao. ¹³ Te augwaligo te kibu tobolu dali, te kibu me badu delage pedai me tigidali agabolo menama, tama te tigidali te isigo tigidali dela silibo altaba ulalio. ¹⁴ Agai te kibu tabi haliga bono dabe aşi telawali, te kibu şagaş si me. Tama agai te me badu pedai tigidali te isiba tigidali ulubo ofa daiba munama, te isigo mu dela silai dao.

¹⁵ Nosali Arongo te we bidi augwaligo ofa dabe selama, te Genuai Bidiba ofa ilali. Te we bidi dabe augwa şeşe sela şawainu sesali kibu meme agai salio. Agai ela munama, tego ofa yali, te agai aga şeşe sela şayu, te ofa yali kibude yali şe tiwai te ofade tama tialio. ¹⁶⁻¹⁷ Te we bidi augwaligo te isiba tigidali ulabo ofa yainu sesali kibu si dabede te me deli agai sali, te ofago bomai pode wali po tiwai gilama, te augwaligo tigidali

sogo kigamude ofa eyu yai. Tama agai te plaua selama, te wit ulubo ofa yali. Agai te dwasianu plaua nogogo selama, te plaua te isigo dela silibo ofa ebo altaba ulali. ¹⁸ Nosali Arongo te we bidi dabego Genuai Bidi dali deli haliga pedalubo ofa yainu sesali kau kibu me sipsip elali. Te kibu sigo kaneme aga ogwa dabego selama, te agabolo mani, tama agai te kaneme te alta bogu me si me si badu sęsęsę bilai dao. * ¹⁹ Tama Arongo te nisai sipsip kibu danu sobadi, te kibu sigo te ili sali. Agai te haliga bealubo delegabe me te si wabo homugo si siyu, te polalubo deli wabo dini homu wiegi yai deli sai dao. ²⁰ Tialima, augwaligo te nai dabe te kibu si bauba munama, te tigidali altaba sela pali. Tama Arongo te kibu ili tigidali te altaba ulai dao. ²¹ Tama agai te kibu kau me sipsip bau, me kibu dolo sęsę me agai nogode tolaluyu, te Genuai Bidigo gedude iba eda hoga yali, te Mosesgo po wali gilama yai dao.

²² Arongo te ofa dabe ela silama da, teda agai nogo si te we bidi dabeba ugwa selama, te po weyu, te Godigo augwali wiegi yai ilao wali. Nosali agai te alta tagalama, aiyaba dulalio. *

²³ Te Moses de Aron si te Godigo sel Ugwa Be tomoba pai. Te augwali si buluba teda soabo sogo augwa si te po weyu, te augwa homugo te Godigo wiegi yai sę te tigidali we bidiba yao po wali, tama Godigo genuai ula hania haninama pedelama, te we bidi augwaligo suai dao. ²⁴ Te polo tama mu Genuai Bidigo isi te altaba tagala palama, tama isigo te siago tigidali mu dela

* **9:18:** Prs 3:1-11 * **9:22:** Nam 6:22-26

silibo ofa dali te kibu ili tigidali me polo dela silai. Te we bidi dabego te sę ebo sulama, te augwa bomonama i weyu, te augwa gesabidi tōba pōgulama, te Genuai Bidiba lotu po wai dao.

10

Nadap de Abihu sigo dwai sę yali po

¹ Te sogo Nadap dali Abihu, te Arongo ogwa si, te augwa si plet digi selama, te wiegi yai denami ebo pauda ulali. Tama augwa si te sia dage me pauda te wiegi yai denami hano ebo te plet pou dabeba munama, tama augwali sigo te isi te Genuai Bidiba te ofa eyu sela pali. Tiali goli, Genuai Bidigo augwali sibolo te tiwai isi sesao po me wabeo. Tama te sia te Godigo nai da wasiāyu, te Godigo homu godolo me ebeo.

² Te polo mu tama Genuai Bidigo te isi tagala palama, augwali si ulama, te augwali si Genuai Bidi gedude isai dao. ³ Tama Mosesgo Aronbolo te po wai, “Polobadu Genuai Bidigo te tiwai po wali, “Te eno sę eyu pāba asobo bidi dabe, ena te olo bidi tiwai meni augwaligo te tiwai koneabo elalubao, ena God mu dao. Augwaligo te tama homu bugagia konebaso da, teda eno genuai bomo me ula te we bidi augwaliba ola mawaibao.’ Agai te tama po wai, tiali goli te bidi sigo te po wali me pişabaso, tama Genuai Bidigo augwali si dolali,” Mosesgo te po wai. Tama Arongo te tiali po odama, agai po me wabeo.

⁴ Te Mosesgo Misael me Elsafan i obaso augwali si asali. Augwali si te Usielgo ogwa si, te Arongo aya sabi bidi dao. Mosesgo augwali siba

te tiwai po wali, “Dage sigo te duga si amago tigi sagasao, te Godigo sel Ugwa Be tagalama, augwali si te Godigo pesagede buluba sela peyu, pubaligi pao,” te po wali. ⁵ Tialima, te bidi si pelama, te isali bidi si selama, te bidibo pesage tagalama, buluba soali, te Mosesgo wali po tiwai gilama yali. Tiali goli, augwali sigo te isali bidigo gudali ugwa me peda şabeo. Menio. Augwali si ugwa dali te tigi tolasa palio.

⁶ Megi da Mosesgo po Aronba mayu, te aga gasa ogwa sibolo te po wali, Eleasar dali Itamar si. Agai augwaliba te tiwai po wali, “Dagego te isali bidi side homu dene ebo kolesaga wali me pigio. Te dagego tobolu nisi yaga tigidali side sao. Te dagego olo elalumainogo me elamuo. Te dagego homu dene ebo daı iliyu, te duga ugwa me pişagio. Dagego te homu dene ebo kolesaga wali pobaso da, teda Genuai Bidigo dage tigidali ela silama, te Genuai Bidigo te da Israel we bidi tigidaliba wado po dwai mu waibao. Te gasa Israel dabe, te duga deli hani, te Genuai Bidigo isi tagala palama, te elali bidi side augwali gasa Israel dabego naga homu dene emainao. ⁷ Dagego te Godigo sel Ugwa Be me tagaligio. Dage te buluba sobaso da, te dage isaibao, magi baso meni, eno te Genuai Bidigo wel dageba muani, tama dage te Genuai Bidigo bidi dolo mu bidibao,” wali. Tialima, augwaligo te Mosesgo po odama, augwaligo te tama tiwai yai dao.

Te pris dabego te po wali pomainogo ebo bomai po me badu

8 Genuai Bidigo Aronba te tiwai po wali,
9 “Te nage me nago ogwa dabego te bomai ʔi wain me bia tulama, dage eno sel Ugwa Be tomoba me pelamuo. Te habu mu dao. Te dagego sel Ugwa Be tomode şe yabo sogo ʔi tulama, te Ugwa Be tomoba pobaso da, te dage isaibao. Te dagego bulai wʔi nʔu dabe nosali pedalubo hani, augwaligo me te bomai po wali pomainao. 10 Te dagego bomai ʔi tusabaso da, teda dagego bugagia dagaliyu, te mena nai eno nai ma te olo we bidigo nai mena elalubo bugagia dagalaibao. Te dagego eno gedude mena nai te meda menişayu, te mena nai meda elalubo te bugagia mu dagalaibao. 11 Tama dagego te Israel we bidi te bomai po tigidali eno dagebolo te Mosesgo pedauwalide mabo te ola mobaso usu yaibao,” te po wai.

12 Tama Mosesgo Aron dali aga bidibo ogwa si daliba te po wali, Eleasar me Itamar. Agai te tama po wali, “Dagego te me badu pedai plaua te wit ulubo ofago te Genuai Bidiba ofa yali me badu munalubo sao. Tama te plauago, dagego te yis meni yai bret nigao. Tama dagego te alta pade te bret tuiyao, magi baso meni, te nai te olo nai menio, te God aga ofago digi dagebolo mabo dao. 13 Dagego te bret te Godigo sel Ugwa Be obo tomode bididu tuiyao. Te witgo ebo ofa pedai tigidali te duga dali te duga hani ogwa dabego dali me dao. Dagego te we bidigo Genuai Bidiba ofa yali plauago siyao. Genuai Bidigo enabolo te şede po walai dao,” wali. * 14 “Te

* **10:13:** Prs 6:14-18

dage dali, te duga we bidi hanigo dali, te kibu bau me kibu dolo şağā te deli haliga pedaliyu ofa yali nai siyaō. Te kibu bau augwa te Genuai Bidigo gedude nogo tolaluyu, ugwa eda ebo dao. Te pesage me deli God gedude wiegi yai me elalubaso da, teda dage te me badu pelama, te kibu dage tuiyaō. Godigo te ofa yali kibu mi te dage me duga ogwa dabe dali tumainogo mawai dao. ¹⁵ Te we bidigo te ofa yabo ili me te kibu kau me sipsip şağā me bau te sela asobaso, te dagego nogo tulaluyu, te Genuai Bidi gedude iba eda yao. Tama nosali dagego te ili alta isiba ulao. Tiali goli, dagego te kibu şağā me kibu bau selama, tuiyaō. Sesemane sogo te kibu pedai dage si dage dali, duga wai dabe daligo nai siyaō. Genuai Bidigo te tama po wai dao,” wali. *

¹⁶ Nosali Mosesgo augwaliba po bomonama weyu, te tiwai po wali, “Dagego te şeğē sela şabo ofa ebo memede mena şe yaliwe?” Tialima, augwaligo te po agabolo wali, “Dago te isiba sese ulama, dela silalio.” Tialima, Mosesgo te po odama, tama agai te Eleasar me Itamar augwali siba wado po wai. Tama agai te po wai, ¹⁷ “Magi baso dage te Godigo sel Ugwa Be tomode bidama, te şeğē sela şawani kibu tubewe? Te God aga ofa me deli da olama, sa muyu, te agai dageba menama, te dagego te we bidi dabego yali şeğē sela şamainogo ebo ofa dao. * ¹⁸ Dagego te ofa yali kibu kaneme te Tedali Gasagi Yai Be Habuba me sela pişawai, tama tialima, magi baso dagego te kibu dage te eno dagebolo wali po gilama te

* **10:15:** Prs 7:30-34 * **10:17:** Prs 6:24-26

Tedali Gasagi Yai Be Habude tuai meniwe?”

¹⁹ Tialima, Arongo Mosesbolo te tiwai po wai, “Odao. Megi tama naga te we bidi dabego te augwa şeşe sela sayabo ofa te Genuai Bidiba mayu, te augwaligo te isiba tigidali ulama dabo ofa yabo sesalio. Tiali goli, te dwai şe enaba pedelai dao. Tialima, te megı tama eno te şeşe sela şabo ofa ebo kibu mi tubaso da, teda Genuai Bidigo homugo te ebaso godolo yaiba, agawe? Eno homugo te menio,” wali. ²⁰ Mosesgo te wabo odama, tama agai te Arongo po wiegi yai da homu yali. Tama aga haliga dua nagame igulama bidalio.

**Te Godigo gedude wiegi yai meda
meni yai nai me meda yai nai
dabe po**

11

(Daj 11–15)

*Te me badu hasa sibi dabe Israel dabego
tuagameo wali, me badu habu selali*

(Bom 14:3-21)

¹ Te Genuai Bidigo Moses de Aron sibolo walama, ² te Israel dabeba te tiwai po omainogo yali, “Dagego e tobage tøde bidibo hasa sibi naga tuagameo,” wali. ³ “Te nogo şaşa age si elalubo hasa sibi dabe naga, te augwaligo kibu bulmakaugo nosai tutudubo tiwai ebo dao. ⁴⁻⁶ Tiali goli dagego te kamel kibu, me rabi, me te masigi gabalode bidibo bolo gesia, te me tulamuo. Te hasa dabego te kaugo nosai tubo tiwai ebo dao, tiali goli augwaligo nogo şaşa

te age si elalubeo. Tama tiyu, dagego homugo augwali te eno gedude wiegi yai meni da homu elama, te dagego habu sao. ⁷ Tama te kibu mu me dagego tugio. Te nogo şağā dani age si elalubo, tiali goli agai te kibu kaugo nosai tubo tiwai gilama ebo meni. Tama tiyu, dagego homugo kibu mu te dwai nai da homu eyu habu selao. ⁸ Dagego te tobage hasa sibi me tugio, te augwali isali sogo te dagego augwali tigiba nogo me mugio, magi baso meni, augwali eno gedude wiegi yai me ebo,” wali.

⁹ “Dagego te tobage şuğū tigidali te tigde pobolo yai me bogo elalubo, te tiwai şuğū tu-
agameo, te olo ađ dabede ma tamu ađide bidibo şuğū dabe, te usu dao. ¹⁰ Tialima, tigidali şuğū me te dwasianu nai tigidali te tamu ađide bidibo, me olo ađ dabede bidibo, te tigi pobolo me bogo meni yai, dagego homugo augwali dwali homu yao. ¹¹ Tama eyu, dagego me tugimio, te augwali isai elalubadi te dagego nogogo me diągio. Te habu mu dao. ¹² Ma odao. Dagego te bogo meni yai şuğū me te tigde pobolo isawai şuğū te weđe bidibo me tugio. Te nai dabe dagego habu selao,” wali.

¹³⁻¹⁹ “Te tobage ba meba dageba habu selibao, te dagego me tugio. Dagego te nai tigidali dwali homu yao. Te e tobage ba dabe, te tobage genuai me dwasianu ba kemodage, te tobage tigidali ba kemodage hani hulide bilibo ba me, te ba gaugau, me te kebi dabe, te kanai dabe, me te şağā dili bobage yai ba me, te tobage ba hopou, me te komoran wabo ba pato, me te dwasianu bogwā, me genuai bogwā, te dagego habu sao.

Te nai tigidali dagego tubo habu selao. ²⁰ Te sęą si me nogo si me bogo elalubo nai tigidali, te augwali wiegi yai nai meni, te habu sabo usu dao. ²¹ Te sęągo sasa mano pabo, te tobage nai yaibaso da, teda dagego tuabo usu yaibao. ²² Tama dagego te tobage kuli mano tigidali tubaso usu yaibao, te genuai me dwasianu dabe te tuagameo. Te tama dao. ²³ Te gasa nai tigidali te nogo si sęą si te bogo me elalubaso da, teda augwali dagego te dwai nai da te homu elama, habu sao,” wali.

²⁴ “Te me badu gasa tobage hasago me te dage eno gedude meda pedalubo sę yaibao. Te bidi me deli te isai hasago tigi diąwai baso da, ²⁵ ma agai gasaba me tolasa pai baso da, teda te bidi eno gedude meda pedelama, te bididubadi be pioba mu usu naibao. Tama te hasa tolali bidigo ugwa me ąi telayao,” te po wai dao. ²⁶ “Te sęąde age elalubo tobage hasa dabego, te sęą dani age si elalusiąyu, ma te bulmakaugo nosai tubo tiwai isąbo hasa dabe, te hasa hani dabe dagego te wiegi yai nai meni da, te homu yao. ²⁷ Te tobage tigidali hasa te sęąde dani elalubaso, te wiegi yai hasa menio. Dage te tobage hasa isai tigi me diąwai baso da, teda dage eno gedude meda pedelama, tama dage tiwai bididubadi te giliga dega sigulaibao,” Genuai Bidigo te po wai.

²⁸ “Bidigo te tobage hasa tigi gasaba me tolasa peyu da, agai ugwa ąi telayao, tiali goli aga meda elaludubadi te giliga dega sigulaibao. Te tobage hasa dabego dage meda ilibo dao,” wali.

²⁹⁻³⁰ “Te tobage hasa hani me habu selali, te bolo gesia dabe me tęde bolo me, te dwasianu

yogwa dabe me genuai yogai dabe, te habu saibao. ³¹ Eno te hasa dabe dageba habu selibao, te augwali isai madi dagego augwali tigi diãbaso da, te dage meda pedelama, te elaludubadi giliga dega siguluboba usu naibao. ³² Tama te hasa dabe me deli isilama, te nai me deli daiba tulaluei baso da, te nai eno gedude meda pedalubao. Te naigo tigi te augwaligo nigo nigai nai, me name ugwaba, me kau kibu waliba, me beg daiba tulaluei baso, te aga mena şe elalubaso da, te tagalao, te augwali meda pedelaibao. Tama tiyu, te dagego aï telayao, tialima te nai dabego meda elalubadi te giliga dega sigulubo sogoba usu naibao,” te po wai dao. ³³ “Tama te hasago tigi te togo nigai sospen tomoba tulaluei baso da, teda te sospende elaluali nai tigidali te meda pedelaibao. Tama dagego te sospen sene alua şayao. ³⁴ Te nai meba pađe munalubadi te sospen aï teba gelai baso da, teda te nai me meda pedelaibao. Te sospende elaluali aï te doyu, meda yali dao. ³⁵ Te hasa sibi te mena naiba me tulalubaso te tagalao, te nai te meda ilaibao. Te augwa togo nigai stov ma aven me deli yaibaso, te me dagego alua. ³⁶ Tialima, te hasa me te ulu pedalubo aïba me te olo tode pedalubo aïba ma te tank aïba tulaluei baso da, teda te aï meda pedalugobeo. Menio. Tiali goli, te mena gasa nai te hasa tigde kealubaso da, te meda elama, dwali dao. ³⁷ Te hasa sibi me deli te isama, te dagego bulainogo ebo nai waiba tulaluei baso da, te usu dao, magi baso meni, te nai wai meda ilibeo, aga te wiegi yai elalubao. ³⁸ Tiali goli, te nai wai te aïde munalubadi, te hasago tigi daiba tulaluei

baso da, teda te nai wai dabe te eno gedude meda pedalubaso, te habu selabo usu dao,” wali.

³⁹ “Te eno dagebolo te tuao wali hasa dabe tuabo homu ebaso, te usu yaibao. Te hasa sibi hani me deli te odolali me isai madi, te bidi me we me deli teba nogo diawani da, te bidi ma we eno gedude meda pedelaibao. Te tiwai agade elalubadi, te sia ge dega siguluboba usu naibao,” te po wai dao. ⁴⁰ “Tama bidi me deligo te hasa mi tubaso, ma agai te hasa tolai baso da, teda agai ugwa ąi telayao. Tialima, aga digi te meda elalubadi te sia ge dega sigi paboba mu usu naibao,” wali.

⁴¹ “Dagego te dwasianu hasa dabe me, ma te tþba tedela pabo binatang me tulamuo. Augwali te dwai nai da, dagego te homu yao. ⁴² Te haligago bulu bilibo tobage hasa dabe, ma te nogo saęago bilibo hasa, ma te saęa hauwa elalubo hasa me, te dagego me tugio. Augwali te wiegi yai nai dabe meni, te habu sao. ⁴³ Dagego te hasa sibide deli me tugio. Te dagego tubaso da, te eno gedude dage meda mu pedelaibao,” po wai. ⁴⁴ “Ena Genuai Bidi, ena duga God dao. Tama tiyu, te duga digi dage enabolo mayu, te dolo isąbo kolesaga tagaluyu, te doloba pai kolesaga wali peyu, te meda meni yai wiegi yai tedali mu bidao. Magi baso meni, ena digi ena te magi meda meni yai wiegi yai tedali bidiyu, eno te wiegi yai kolesaga me doloba pai sę mu ebo dao. Tama te tþde bilalubo dwasianu hasa dabe me tugimio. Tiyu, dage eno gedude meda pedelabuo. * ⁴⁵ Ena Genuai Bidigo, eno dage

* **11:44:** Prs 19:2; 1 Pi 1:16

te Isipde selama, odasa asali, te ena dagego God bidainogo yali. Tialima, dage te tedali gasagi yai mu bidu, te wiegi yai doloba pai kolesaga naga wali piyao, magi baso meni, ena digi ena te tedali gasagi yai mu bidiyu, te eno kolesaga wiegi yai doloba pai mu elalubo dao,” wali.

⁴⁶ “Te dagego megi sali te bomai pode elalubo po, agai te tobage hasa sibi me te ba dabe, te węde bidibo sųęu dabe, te dwasianu hasa sibi tigidali, te tode bilalubo binatang, te nai sibide bomai po wali dao. ⁴⁷ Tama dagego bugagia dagaliyu, te mena meda meni yai nai, me te mena naigo dage eno gedude meda pedelabo te bugagia dagalięo. Te dagego tuabo hasa sibi dabe bugagia konebadi, dagego tusięama habu sabo hasa sibi me konebadi tama yao,” Genuai Bidigo te Moses dali Aron dali sibolo te po wai.

12

Te wego wai ame nani nosali badu aga wiegi yai meda meni yai ma pedelabo kolesaga ebo po

¹ Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wali, ² “Nago te Israel we bidibolo walao, te we me deli haliga elama, te aga wai ogwa ame nobaso da, teda aga eno gedude meda elalubao, te we poluago elibo gasi ebo sogo te tiwai elalubao, te aga meda elalubadi te nogo a naga olama me badu nogo si wabo sogo bidaibao. ³ Tama te 8 wabo side, augwaligo te waigo gasa tigi wali togwao. * ⁴ Te we te 33 sogo bidama, te aga wiegi yai meda meni yai ma pedelaibao, magi

* **12:3:** Gag 17:12; Luk 2:21

baso meni, te aga wai ame nani sogo te aga tigide elaluali kaneme tagalalio. Agai te Godiba mani nai da olama, habu selali nai me deli nogo dişiaşadi te eno daş ilali sogoba usu nao. Tama aga te eno sel Ugwa Be obo tomoba pişadi, te aga meda meni yai wiegi yai pedalubo sogoba usu nao,” po wai dao.

⁵ “Te wego wegi ame nabo sogo, aga eno gedude wiegi yai ebeo, te we sibigo poluago elibo gasi ebo sogo tiwai ebao, te aga Sarere si, te 14 dei usu nama meda elalueibao. Tama te we aga bidibadi, te 66 dei ma bidama da, te aga meda meni yai dwagi yai ma pedelaibao, magi baso meni, agai kaneme tagalai dao.”

⁶ “Te tama sogo te we dabe sibi meda meniyu, wiegi yai ma pedalubo si da, teda te wego te kibu be deli yai sipsip kibu sao, te siaba tigidali ulabo ofa yaibao, te augwaligo te ba hi wabo, te ba me deli, te seşe sela şayu ofa yabo ba sao. Agai te ofa yabo nai si te eno sel Ugwa Be sunumiba selasa pobaso, usu dao. ⁷ Tama prisgo te wego te sesali ba hi me kibu sipsip selama, te Genuai Bidi, enaba ofa ebaso da, te we te meda meniama, te wiegi yai pedelaibao. Tama te kanemego te we meda me elalumainogo me egobeo. Megi da aga eno gedude wiegi yai yalio. Te wai ogwa ma wegi ame nabo wego te bomai po wali pao,” te po wai dao.

⁸ “Tialima, te wego mone şaş pelama, te aga sipsip kibu wai abelabo mone usu meni baso da, teda agai te ba hi sesao. Te ba hi me deligo te isiba tigidali ulubo ofa eyu, te me gasa bago te seşe sela şabo ofa yaibao. Te prisgo te ba hi si

ofa eyu, te we wiegi yai pedelaibao, tama te we eno gedude wiegi yai pedelaibao,” te po wai dao.
*

13

Te augwali keni elalubo sogo emainu yabo kolesaga po

¹ Te Genuai Bidigo Moses de Aron sibolo te tama po wai, ² “Te bidi me deli ma we te tigde keni ma dili keni pedalubaso, ma tigde magi sę me deli pedalubaso, tama te sęgo tonobo te oiyabe gasi tiwai pedelabo homu tiwai ebaso da, teda augwaligo te bidi ma we te Aronba me aga hani prisba odasa pao,” wali. ³ “Tama te prisgo te sę bugagia osolama, te agai suali madi te tigi nisi tedela elama, te keni tigi tomoba paibaso da, teda te oiyabe gasi dolo tama ebao. Te prisgo te bidi suali sogo da, agai te tama po wao, ‘Te bidigo tigi wiegi yai me elalubeo,’ po wabo dao. ⁴ Tialima, te daj tedela yai pedelama, te prisgo suali keni te tigi tomoba pisama, te tigi nisi tedela pedalisabaso da, teda prisgo te bidi agaduba te be me deliba munama elalubadi, te Sarere deli, a naga me si sogo, usu nama bidimainao. ⁵ Te 7 wabo side, prisgo te daj yai elaluali ma osola suao, tama agai homugo te tiwai naga tama me elalubaso, te genuai pedalisabaso da, teda te bidi agaduba te be me deliba munama bididubadi, te 7 sogoba usu nao,” te po wai. ⁶ “Te Sarere si silibaso da, teda prisgo te bidi ma sulama, te nai genuai pedalisama silainogo ebaso da, teda

* **12:8:** Luk 2:24

te bidi olo keni da homu yao. Tialima, prisgo agabolo walama, ‘Nage God gedude wiegi yai da,’ po wao. Te bidi aga ugwa wę tedelama, te aga wiegi yai mu pedalumainao,” te po wai. ⁷ “Te tudi badu nosali, te keni ma pedalubaso da, teda te bidigo pris ma sugi pao. ⁸ Tama prisgo te bidi bugagia sumainao, tama te keni genuai pedalubaso da, teda te bidigo oiyabe gasi elalueibao. Te prisgo agabolo te tiwai po waibao, ‘Nage wiegi yai me ebeo.’ ”

⁹ “Te bidi me deli bomai keni elalubaso, te augwaligo aga te prisba odasa pao,” wali. ¹⁰ “Te bidi te prisgo bugagia osa yao. Te keni tedela eyu, te tigi nisi tedela pedelama, tama te kenide keni bole pağaņa pobaso da, ¹¹ teda te bidi te oiyabe gasi dolo elalubao. * Tama prisgo te bidiba te tiwai po wao, ‘Nage wiegi yai me ebeo.’ Prisgo koneani, te bidi wiegi yai ebeo, tama tiyu, te bidi agaduba deli bidimainogo me elamu dao. ¹² Tama te gasi genuai mu pedelama, te bidigo tigi tigidali usu nubaso da, ¹³ teda prisgo te bidigo tigi bugagia osa yao. Te prisgo suali digi te gasigo te bidigo tigi tigidali usu nama, te tigi tigidali tedela ebaso da, agai te bidibolo te tama po wao, ‘Nage Godigo gedude wiegi yai yalio.’ Te bidi wiegi yai mu yai dao. ¹⁴ Tiali goli, nosali te keni ulu podilama, te tomode elalubo mi hanilibaso da, teda te bidi wiegi yai mu me ebeo. ¹⁵ Prisgo te keni ma sulama, agai suali

* **13:11:** Te Hibu dabe augwaligo te tobage gasi hauwade te nogi naga wali, “Oiyabe gasi da,” wali dao. Te wabo po te megı dago elalubo subo te oiyabe gasi delide po naga po weyu me wabeo.

keni te tiwai ulu podilaibaso, agai te bidibolo walao, 'Nage wiegi yai ebeo.' Te keni elalubo bidi te keni ulu podilama, te keni tomode mi elalubo bidi da, aga eno gedude wiegi yai me egobeo. Te tobage keni te dwai mu dao. ¹⁶ Tialima nosali, te keni pedela selama, tigi tedela pedalubaso da, teda te bidi te prisba ma pomainao," wali. ¹⁷ "Te prisgo te bidi bugagia ma sulama, agai suali te keni pedela selama, te tigi tedela yaibaso da, teda te bidi eno gedude wiegi yai yalio. Te prisgo agabolo te tiwai po walao, 'Nage wiegi yai mu yai dao,' po wao," wali.

¹⁸ "Te bidi me deli tigide dili keni elama, te keni pedela selama, ¹⁹ tama nosali dili keni yali madi du elama, tedela pedalubaso, ma tigi mama yai me tedela dali elalubaso da, teda te bidi prisba pao," wali. ²⁰ "Tama prisgo te bidi dili keni yali pesage bugagia suo. Te keni dwasianu tomoba pelama, te badu tigi nisi te tedela pedelai baso da, teda prisgo te bidibolo te tiwai po walao, 'Nage God gedude wiegi yai ebeo.' Te gasi te dili keni pedela sali pesagede pedelali da, te dwai nai mu dao. ²¹ Tiali goli, prisgo te tigi sulama, agai te tigi nisi tedela isawai sulama, te keni tigi wali tomoba pisawai, agai te usu ma yabo tiwai tonobo homu ebaso da, teda prisgo agaduba munama bidibadi, te Sarere deli bidama, te nogo a naga olama, te me badu nogo si wagi solama sogo usu nama bidao. ²² Te nosali te 7 wabo sogo te nai genuai pedalubaso da, teda te dwai nai mu da, te prisgo bidibolo te tama po walao, 'Nage te God gedude wiegi yai ebeo,' po wao. ²³ Tiali goli, te tigide daj ilali te tiwai me tama elaludu,

te genuai pedalisabaso da, teda te dili kenigo dila pali tigi wali te masalu pedela salio, te tama dao. Tama te prisgo te bidibolo te tiwai po wao, ‘Nage te God gedude wiegi yai yali dao,’ ” wali.

²⁴ “Te isigo bidi me deli tigi dai madi, te keni mama yai ma tedela yai te pedalubaso da, ²⁵ teda prisgo te keni bugagia osola suo. Te keni tedela yali madi te kenide tigi nisi pedelama, te siago ulali madi keni tomoba paibaso da, teda te keni dwai nai mu dao. Tibaso, prisgo te bidibolo te tama po wao, ‘Nage God gedude wiegi yai ebeo,’ po wao. ²⁶ Te keni elalubo madi tigi nisi te tedela yai pedalisama, te keni tomoba pisama, te suali madi pedela sabo homu tiwai ebaso da, teda prisgo te bidi agaduba munama bidibadi, te 7 wabo sogo usu nama bidimainao. ²⁷ Te 7 wabo side te prisgo aga ma osola suo. Te keni genuai pedelai baso, te keni dwai mu dao. Te prisgo agabolo te tiwai po walao, ‘Nage dwagi yai me ebeo,’ te po wao. ²⁸ Tiali goli, te keni me tama elalubaso, te genuai pedalisabaso da, teda te tigide isigo ulali madi masalu naga elalubao. Tialima, prisgo te bidibolo te po walao, ‘Nage God gedude wiegi yai dao,’ ” wali.

²⁹ “Te bidi me deli ma we buluba keni keni te tobolude pedalubaso, ma penanede keni ebaso da, ³⁰ teda prisgo te buluba keni bugagia suo. Te prisgo homugo te keni keni tigi tomoba pali homu elama, te agai suali te buluba keni yali pesagede te tigi nisi hauwa elalu, te tigi nisi sewa yaibaso da, teda prisgo koneama, te buluba keni keni dwai nai mu da homu yaibao. Agai te po te bidibolo walao, ‘Nage God gedude wiegi yai

ebeo,' wao. ³¹ Tiali goli, prisgo aga subo sogo, te agai suali te buluba keni kenigo tigi wali tomoba sela pabeo, te buluba keni elaluali madi tigi nisi wiegi yai me pedalisawai, tialima agai te bidi agaduba munama, te Sarere deli bidimainao," te po wai. ³² "Te 7 wali side me tama elalubaso da, prisgo te bidigo tigi ma osola suo. Te buluba keni me tama elaluyu, te genuai pedalisama, te prisgo homugo te tigi tomoba pogobe homu eyu, tama te badu sewa yai tigi nisi pedalisabaso da, ³³ teda te bidi aga tobolu nisi me penani nisi tigidali poayao, tiali goli te keni elalubo madi poagio. Te nosali prisgo te bidi agaduba tedali bididubadi, te nogo a naga olama, me badu nogo si wagi solama sogo ma bidimainao. ³⁴ Tama te 7 wabo sogode prisgo te bidigo keni keni ma suo. Te keni keni te tama tiwai me elalu, te genuai me isayu, tama prisgo homugo te keni tigi tomoba pabe homu eyu da, te agai te bidibolo te tiwai po wao, 'Nage God gedude wiegi yai yalio.' Tialima, te bidigo ugwa a telabaso, te wiegi yai ebo dao. ³⁵ 'Nage wiegi yai yalio,' te prisgo te po wali sogo tudi badu nosali te habo keni genuai pedelai baso da, ³⁶ teda te prisgo aga ma osola suo. Te habo keni genuai pedelai baso da, teda prisgo te tiwai koneao, te bidi wiegi yai ebeo homu yao, tama agai te sewa yali nisi munu me gegegio," wali. ³⁷ "Tialima, te prisgo aga suali madi, te habo keni te tiwai me elaluabo homu eyu, te genuai pedalugobe homu elama, tama te keni yali madi wiegi yai tigi nisi pedalubaso da, teda te habo keni silalio. Tialima, prisgo agabolo te tama po walao, 'Nage God gedude wiegi yai yalio.' "

38 “Te bidi ma we me deligo tigde tedela yai nai meba pedelai elalubaso da, 39 teda prisgo te tigde daj elalubo bugagia suo. Te daj elalubo te olo tedela elaluyu, te ula mu meni baso da, teda te daj olo tama te tigde pedelali homu yao. Tama tialima, te bidi eno gedude wiegi yai yali dao,” wali.

40 “Te bidigo tobolu nisi menياما wane paibaso da, teda aga eno gedude meda elalubeo. Menio. Aga wiegi yai bidi dao. 41 Te tobolu nisi tomo bulude naga, te wane pai bidi yai baso da, teda te bidi aga eno gedude meda meni yai wiegi yai bidi dao. 42 Tiali goli, te wane pai bidi tobolude te keni pedelama, te kenigo au te mama yai me tedela elalubaso da, teda te keni dwai mu dao. 43 Te prisgo bugagia osola suo. Te kenigo au te mama yai ma tedela yai elalu, te oiyabe yai bidigo keni tiwai elalubaso da, 44 teda te tobolu wanede keni te dwai nai mu dao, te prisgo agabolo te tiwai po wao, ‘Nage Godigo gedude wiegi yai ebeo.’ ”

45 “Bidi me delide te tobage keni elalubaso, agai te pisila pai ugwa munama, te tobolu nisi yaga sigio. Tama aga nogogo pedauwali pania selama, te tiwai i wao, ‘Ena dwagi yai menio. Ena dwagi yai menio,’ te tama po wao. 46 Sesemane sogo te tobage keni elalubo bidi, aga eno gedude wiegi yai me ebeo. Agai te aga abagi dabe tagalama, te bidibo pesage bulu badu tedali bidao,” te po wai dao.

Bomo yai pode te nai dabego ugwa doado bage dolobo po wai

47-48 Genuai Bidigo po ma weyu, te Moses de Aron sibolo te tama po walio, “Me sogo te nai mebago te ugwa dolobo şe eyu, te gudubo ugwa dabede, me name ugwade, me augwa te sipsip nisigo nigali, ma te wiegi yai hobigo nigali, te bulmakau tigi walide pedaliyu, te tobage naigo nigali naide pedaliyu yaibao,” wali. ⁴⁹ “Tama te nai te ni yano tigi poai, ma mama yai pedalubaso da, teda augwaligo te ugwa dabe prisba waselama, ola magasao,” te po wai. ⁵⁰ “Te prisgo selama, bugagia sulama, te nai gasa, badu munama, te nogo a naga olama me badu nogo si sogo elalumainao. ⁵¹ Te 7 wabo side te agai ma suao, tama te ugwade genuai pedelaibaso da, teda te oiyabe gasi tiwai ebao, tama te ugwa ma kau wali te eno gedude wiegi yai egobe dao. ⁵² Tama prisgo te ugwa isiba ulao. Te oiyabe pedalubo tiwai yali nai, te isiba ulama, mu siago dela silimainao,” wali.

⁵³ “Tiali goli, prisgo te nai suali te tiwai tama me elaluyu, te ugwade genuai pedalisabaso da, ⁵⁴ teda agai augwalibolo olama, te ugwa wę tela yao olama, te munalubadi te 7 wabo sogoba usu nao. ⁵⁵ Nosali agai ma suao, te oiyabe tiwai yali te au me tama elaludubaso, te ugwa menade te nai pedelali madi elalu, te nai elaluali pesagede me genuai pedalisabaso da, tagalao, te eno gedude wiegi yai me egobeo. Tialima, prisgo te ugwa isiba ulao. ⁵⁶ Tialima, augwaligo ą telawai madi te prisgo ma suali madi, te oiyabe tiwai yali nai silainu ebaso da, teda agai te ugwa pedai te nai pedelali madi togwa sayu, te tigi wali me peda sayao, te dolali naga sela sayao. ⁵⁷ Tialima,

nosali te ugwa me kau tigi wali dolali nai ma pedalubaso da, teda te ugwa aga ayago ma kau wali me te isiba ulao, te mu dela silimainao,” wali. ⁵⁸ “Tialima, agai te ugwa me kau wali ąi telabo sogo, te oiyabe tiwai nai menia sobaso da, teda agai si sogo ąi tedelama, te ugwa eno gedude wiegi yai mu pedelaibao,” wali.

⁵⁹ “Te tobage naigo te gasa tobage nai dolo bomai po elaluali, te ugwa ma te name ugwa augwa te wiegi yai hobigo nigali, ma te sipsip nisigo nigali, te tigidali nai augwa te kau waligo nigali nai. Te bomai pode te nai dabe te eno gedude wiegi yai yali, ma wiegi yai isawani te bomai po wai dao,” wali.

14

Te oiyabe gasi sia sabo side wiegi yai pedalubo kolesaga po

¹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wai,
² “Te mena bidide oiyabe gasi elalubaso, te şe yabo bomai po e dao. Te aga gasi silama, te aga eno gedude wiegi yai pedelainogo ebaso da, teda augwaligo te prisba tede po wagi pao. *

³ Tialima, pris te we bidi bidibo pesage tagalama, buluba solama, te oiyabe gasi sai bidi tedali bidibo madiba peyu, tama te aga tigi bugagia osola suao. Te oiyabe gasi mu silai baso da,
⁴ teda prisgo augwalibolo olama, te eno gedude wiegi yai ba si bidibadi sesao,” wali, “te ni sida dwasianu dage sobadi, te mama yai dila pai hobi me sesao, te ni hisop nologo me selasa asao,” wai

* **14:2:** Mat 8:4; Mak 1:44; Luk 5:14; 17:14

dao. ⁵ “Te prisgo augwaliba walama, te tōgo nigai sospen selama, te dwasianu wę asobo madi te ąi tulama sesao. Tialima, nosali augwaligo te ba si wali bago me deli selama, te tōgo nigai sospen ugwadu tolaluama, te ela munama, te kaneme sospen seneba dulaibao. ⁶ Te prisgo gasa ba me ni sida dage, te mama yai hobi string me, ni hisop me, te selama, te kaneme yai ąiba munama, te ugwaba polo ma sao. ⁷ Tama elama, ąai te kaneme dwasianu te nogo a naga olama, te me badu nogo si wagi soabode te eno gedude dwagi yai pedelabo bidi tigiba sęsęę bilao. Tama prisgo agabolo te tiwai po walao, ‘Megi da nage God gedude wiegi yai pedelalio.’ Tama prisgo te bidibo ba selama, te buluba solama, te aga bola pomainogo yaibao. ⁸ Te bidi aga wiegi yai pedelainogo eyu da, te aga ugwa ąi tedelama, te tobolu nisi togolama, te aga tigi me te aga ąi pauwao. ąai tama tibaso da, teda aga eno gedude wiegi yai pedelaibao. Tama aga te bidibo pesageba pagameo, tiali goli aga ugwa bede bulu, badu bidibadi a naga me si sogo usu nama te usu dao. ⁹ Te nogo a naga si wabo side te aga tobolu nisi me penani nisi tigidali ma togwao, te gedu nisi me, te aga tigde gasa tigi nisi elalubo tigidali mu poayao. Te aga ugwa me ąi telayu, te aga me ąi pauwao, teda aga eno gedude wiegi yai magi meda meni yai pedelaibao,” wali.

¹⁰ “Te 8 wabo side ąai te sipsip omai wai si selama, te sipsip kibu so me deli kibu be deli yai sobadi yao. Augwali te dwai keni kenigo me dolisęwai wiegi yai mu sao. Tama ąai te plaua sęęę kilogram sela yali wiegi yai sao, ąai

te oliv wel dali taluali, te wit ofa ulubo ofa tiwai eyu, te oliv kap wel si me sao,” wali. ¹¹ “Tama agai te kibu sipsip dabe te plaua nai me eno sel Ugwa Beba sela pao, te pris me deligo aga wiegi yai pedalumainogo tau saibao. Tialima, prisgo te bidi te aga ofa yabo nai dabe dali te ena Genuai Bidi eno sel Ugwa Be sunumiba selasa pao,” wai dao. ¹² “Megi da prisgo te sipsip sigo te me deli selama, agai te oliv wel dali te dwai są yali isilibo ofa tiwai yao. Hasia bolo agai te nai dabe nogogo tulama, te eno gedude hogayu, iba eda yao,” po wai. ¹³ “Tama nosali prisgo te sipsip wai te pesagede elao, augwaligo te seęę sela sąyu, te bulmakau dabe elama, ofa ebo pesage, te isigo tigidali dela silimainu ofa ebo digi dao. Prisgo tama tiao, magi baso meni, te dwai seę silimainu ebo ofa tiwai te seęę sela sąbo ofa tiwai ebao. Te ena dolo mu ebo seę ena God, eno te sipsip mi te pris dabebolo mawai dao. ¹⁴ Nosali prisgo te sipsipgo kaneme dwasianu selama, te meda sela sąnama, wiegi yai pedelainu ebo bidigo dolo nogo olo badu muao, te dolo nogo a danide me mubadi, te bidigo dolo sąęą a danide me muao,” wali. ¹⁵ “Tama prisgo te oliv wel dwasianu selama, te aga pobase nogoba gelama, te wel nogo diąyao. ¹⁶ Tama agai dolo nogo dani me deli te welba munama, te wel a naga si sogo sąsąęą bilibasoda, te ena Genuai Bidi, eno aga sueibao. ¹⁷ Nosali prisgo te aga nogode elaluali dwasianu wel selama, te wiegi yai pedalumainu ebo bidigo dolo nogo badu oloba muao, te genuai a nogo danide elalubo kanemeba me muyu, te bidigo a sąęą danide elalubo me mubadi yao. ¹⁸ Te wel me

badu prisgo nogode elalubo agai te bidi toboluba muao. Te tebo kolesagade agai te bidi eno gedude wiegi yai pedalubo sę ilibo dao,” wali.

¹⁹ “Te silama da, teda prisgo te sęę sela sębo ofa ebaso da, te bidi eno gedude wiegi yai mu pedelaibao. Te nosali agai te isigo tigidali mu dela silibo ofa yao,” te po wai dao. ²⁰ “Tama agai te ofa ebo kibu dali te wit ulubo ofa dali te altade yao. Te kolesagade prisgo te bidi sęę sela sębo ofa ebaso, tama te bidi eno gedude meda meniama, wiegi yai mu pedelai dao,” te po wai dao.

²¹ “Te bidi magi nai mu meniama, te aga wiegi yai pedelabo ofa yabo nai dabe abelabo mone meni baso da, teda agai te omai sipsip wai deli naga sesao. Te kibu sipsipgo te aga dwai sę yali silimainu yaibao. Te nosali prisgo nogogo tolaluyu, te iba eda eno gedude tama tiao. Tama te bidigo te kilogram deli yai wiegi yai plaua somainao, tama te oliv wel dali taluama te wit ulubo ofa yao. Te agai oliv wel kap si sesemainao,” wali. ²² “Tama agai augwaligo te nogi hi wabo tobage ba si sesao, te ofa yabo, magi baso meni, agai te sipsip hauwa abelabo usu ebeo. Te ba hi me deligo te dwai sęę sela sęyu, te me deligo te isiba ulama tigidali dela silibo ofa yaibao,” te po wai dao. ²³ “Te augwaligo aga te wiegi yai pedalumainu sę ebo side, te 8 wabo side, agai te kibu doado bage te prisba sela peyu, te Genuai Bidi eno sel Ugwa Be sunumiba selasa asobaso da, teda eno sueibao,” wali. ²⁴ “Tialima, prisgo te sipsip me oliv wel saibao, te nogogo tulama, te eno gedude iba eda

yao. ²⁵ Tama prisgo te sipsip wai elama, te dwai sę yali silimainogo ofa yaibao. Agai te ofa ebo nai kaneme dwasianu selama, te wiegi yai pedelainu ebo bidigo dolo nogo olo badu pilao, te agai dolo nogo a danide me pilibadi, te bidigo dolo sęą a danide me pilao,” wai dao. ²⁶ “Te prisgo oliv wel dwasianu selama, te aga pobase nogode gealuama, te wel nogo tuwao. ²⁷ Te agai dolo nogo dani te welba munama, te wel nogo a naga si sogo sęąą pobaso da, te ena Genuai Bidi, eno sueibao. ²⁸ Nosali prisgo te dwasianu wel ą te hasia agai te dwasianu kaneme muani pesagede muao. Agai te bidigo dolo olo badu mumainao, te dolo a nogo danide me muyu, te agai dolo sęą a danide me muao. ²⁹ Te nogode elalubo wel tigidali te prisgo te wiegi yai pedelainu ebo bidigo tobolude pilao, te kolesagade prisgo te bidigo sęę sela sębo ofa ebao. ³⁰ Tama prisgo te ba hi si te bidigo sela asali te salio, te ofa yabo dao. ³¹ Agai te ba higo te sęę sela sębo ofa tiwai eyu, te gasa bago te isiba tigidali ulama dabo ofa yaibao. Agai te wit ulubo ofa dali te ba hi si dali ofa yao. Te kolesagade prisgo te bidigo sęę sela sębo sę eyu, eno gedude wiegi yai pedalubo sę tama yaibao. ³² Te bomai po te oiyabe gasi yali bidigo gasi sia somainu ebo bomai po, tiali goli te aga mone sęą pobaso, te agai te bomai pode sesao wali nai tigidali sela pabo usu isębaso, te aga eno gedude wiegi yai emainogo te tiwai ofa ebo dao,” wali.

Te be dolobo nai bede pedalubo po

³³ Te Genuai Bidigo Moses de Aron dali si-bolo te tiwai po wali, ³⁴ “Nosali dage te t̄o kantri Kenanba bidigi paibao, te eno dageba mawainogo homu ebo bulu, te dagego t̄o mu sesemane elalueibao. Tama dage te Kenan t̄oba sabolama bidibo sogo, te eno nai me deli te oiyabe pedalubo tiwai elama, te dagego masigigo nigai be mebade pedelama, te be dolobo şe ilaibao. ³⁵ Te be aga ayago suali, te tama şe elalubaso, aga te prisba pelama, agabolo te tiwai po walao, ‘Eno suali, te oiyabe tiwai nai me deli eno beba pedelama, te eno be dolainu homu ebao.’ ³⁶ Prisgo te tiwai po odobaso da, teda agai te be page bidibolo walama, te be tomode doado bage tigidali selama, te buluba sela soao. Te bidigo tama tis̄awani da, te pris aselama, agabolo te tiwai po walaibao, ‘Te bede tigidali doado bage te God gedude dwalio olama, te nagebolo habu selaibao.’ Tialima, bidigo te bede doado bage tigidali buluba sela soai digi yai baso da, teda pris te be tomoba pelama, te be sumainogo yao,” po wai. ³⁷ “Agai te be paiyali daga masigi dabe dolobo nai te bugagia osola suo. Te agai suali madi te ni yabe tiwai nai ma mama yai naigo te amamogo tubo tiwai te be daga paiyali masigi dabede dwasianu dodogo paibaso, tama agai homugo te naigo te be daga d̄odogo pelama, tomoba mu paibaso da, ³⁸ teda pris te buluba dīa solama, te po walao, ‘Te bede bidis̄ama, habu selama, te nogo a naga olama, me badu nogo si sogo olo elalumainao.’ ³⁹ Te 7 wabo side pris aselama, te be ma suagasao. Te nai te be paiyali daga masigi dabede genuai mu pedelaibaso da,

⁴⁰ teda prisgo augwalibolo walama, te dwai nai elalubo masigi dabe sela şanama, te taun bulu, badu şayao te eno gedude dwai nai sela şabo pesageba sela şayao. ⁴¹ Augwaligo tama tilama da, teda augwaligo te masigi mesegelali simen tigidali te be tomode elalubo sela şayao. Tama augwaligo te taun buluba sela solama, te dwai meda yai nai şabo pesageba naga şayao. ⁴² Tama augwaligo te gesi masigi dabe selama, te poloba elaluali masigi hasegelama, te be daga masigi te pedai badu ma nigao. Te augwaligo gesi simen selama, te be daga nigali tigidali ma haluao,” wali.

⁴³ “Te oiyabe tiwai nai te be obo dagade ma pedaliyu, te şe yali tudi, badu te nai ma pedalubaso da, ⁴⁴ teda pris te beba ma pelama, bugagia suao. Te nai genuai pedelama, te be dolabo homu ebaso da, teda te be eno gedude dwali dao. ⁴⁵ Tibaso, te be augwaligo huşilama, te tigidali masigi me, ni me, simen me, sela şayao. Tama augwa te taun bulu badu sela soao, te augwa eno gedude meda yai doado bage sela şabo pesageba pelama, mugi pao,” te po wai dao.

⁴⁶ “Te be habu selali elalubadi, te be tomoba bidi me deli pobaso da, te bidi eno gedude meda pedelama, aga te tiwai bididubadi te giliga iba dega sigulaibao,” wali. ⁴⁷ “Te bidi me deli te tomode godege piali ma nai tubaso da, teda aga ugwa aı telayao,” wali.

⁴⁸ “Tialima, prisgo te be suagasobo sogo da, teda agai suali, te be wiegi yai elaluyu, te nai ma pedalisabaso, te agai te tiwai po augwaliba walao, ‘Te be Godigo gedude wiegi yai elalubao.’

Magi baso meni, te oiyabe tiwai naigo te be dolali, te munu ma elalubeo. ⁴⁹ Te be eno gedude wiegi yai pedalubo kolesaga e tiwai elalubao. Prisgo te ba hi si sobadi, te ni sida dwasianu dagenu siyu, te mama hobi string dagenu sobadi, te ni hisop nologo sobadi yao. ⁵⁰ Tama augwaligo te t̄ogo nigai sospen selama, te dwasianu asobo āiba pelama, te āi tulama sesao. Te prisgo ba hi me deli selama, te sospen ugwadu tolaluyu elama, te kaneme sospenba dulaibao,” wali. ⁵¹ “Nosali agai te ni sida dagenu me siyu, te ni hisop nologo me siyu, te mama hobi string me sobadi, te bidibo ba hi selama, te kaneme elalubo āiba munama, te polo ma kega sao. Tama agai te kaneme elalubo āi te a naga si sogo te beba sāāyao. ⁵² Prisgo tama tilama, te be eno gedude wiegi yai pedelaibao. ⁵³ Tama agai te bidibo ba bidibadi te taun buluba te kala elalubo pesage buluba bola pomainogo tagala palama, bola pomainu yao. Te kolesaga te bego dwai meda elalubo sia selama, te be eno gedude wiegi yai ma pedalubo tiwai ebo dao,” wali.

⁵⁴⁻⁵⁶ “Te bomai pode te tama po wali, te oiyabe gasi yai we bidi, me te habo keni keni yai we bidi, me te keni ebo me dili keni ebo, me te masalu tigide pedalubo po me walio, te ugwa doado bage, me be dolobo te bomai pode te po wali. ⁵⁷ Te bomai pogo te dagebolo ola mayu, te mena nai te meda yai nai, ma te mena nai te wiegi yai eno gedude pedalubo, te bomai pogo page ola mabo po dao,” te po wai dao.

15

Te tigde te tobage meda meba pedalubo bomai po

¹ Te Genuai Bidigo Moses de Aron sibolo te tiwai po walali, ² “Nago te Israel bidi dabebolo walao, te bidi me deligo gasade keni dı pedalubaso, te keni dıgo aga eno gedude meda ilibao. ³ Te keni dı ebogo te aı bole tiwai gasade pedalubaso, ma te naigo bomogo te poi tabo sunumi pania sobaso da, teda te bidi eno gedude meda elalubao. ⁴ E tiwai elalubao. Te dugulalubo bet sai me pibo bet sai me tigidali te meda pedelaibao. Te aga dugabo sia sai tigidali me te meda ela silaibao. ⁵⁻⁶ Mena bidigo te bidigo pibo betba nogo mubaso, ma te bidi dugabo sia saiba dugabaso da, teda aga ugwa digi wę telayu, te aga me aı paugi pao, tiali goli te agade meda elaludubadi te be pio mu igi paibao. ⁷ Te mena bidi me wego te tobage gasi elalubo bidigo tigiba nogo mubaso, te aga ugwa digi aı telayu, te aga wę me paugi pao, te meda agade elaludubadi te giliga iba dega sigulaibao. ⁸ Te gasi elalubo bidi agai te eno gedude wiegi yai elalubo bidi me deliba pesa şabaso da, teda te gasa bidi me te meda pedalubao, te agai ugwa me aı telayu, aı me paugi pao, te meda agade elalubadi te giliga iba dega sigulaibao,” te po wai dao. ⁹ “Te tobage gasi elalubo bidi te hosde dugabo nai satelba dugabaso da, teda te nai meda pedalubao. ¹⁰ Te bidi me deligo te bidi dugayali nai satelba nogo muani da, aga me meda ilama, te tiwai me bididubadi te giliga iba dega sigulaibao. Te

nai bidi me deligo sela pobaso me, nosali bidi teba dugabaso da, teda aga ugwa  tedelama, te  paugi pao, te meda agade elaludubadi te sia ge iba dega sigulaibao. ¹¹ Te gasi elalubo bidi, te agai nogo  bolo telasiama, te agai nogo gasa bidiba mubaso da, teda te gasa bidi agai ugwa  tedelama, te  paugi pao, te aga meda elaludubadi te sia ge iba dega sigulaibao,” wai dao. ¹² “Te gasi elalubo bidigo agai nogo te ogo nigai sospenba mubaso da, teda augwaligo te sospen aluao. Te agai augwaligo te nigo nigai pou disba nogo mubaso da, teda augwaligo te pou dis bugagia  telayao,” wali.

¹³ “Te bidigo gasi usu ma ebaso da, teda aga te a naga me si sogo bolo bidilama, te aga wiegi yai ma pedelaibao. Te Sarere silibaso da, teda aga ugwa  telayao, te pelama,  me deliba paugi pao, te aga eno gedude wiegi yai pedelaibao,” wali. ¹⁴ “Te 8 wabo side agai te tobage ba hi si seselama, te ena Genuai Bidi geduba dolagasao, te eno sel Ugwa Be sunumiba aselama, te ba hi si prisba magasao. ¹⁵ Tama prisgo te ba hi me deligo te see sela sao ofa tiwai eyu, te gasa ba mego te isiba tigidali ulama dela silibo ofa yaibao. Te tebo kolesagade agai te gasi silai bidi tau selama, te bidi eno gedude wiegi yai pedelaibao,” wali.

¹⁶ “Te bidi me deli piali madi aga gasade olo dali gawa gealueibaso da, teda aga meda pedelali, te aga tigi tigidali  pauwao, te aga meda elalubadi te giliga dega sigulaibao. ¹⁷ Te bidigo tigde  te ugwade tulalueibaso, ma nami ugwade, ma te bulmakau waligo nigali

nai dabede tulalueibaso da, teda te nai dabe meda yaibaso te aḡ telawaibao, te nai dabe meda elalubadi te giliga dega sigulaibao,” wali. ¹⁸ “Te bidigo we dali pagela pibaso da, te augwali side meda pedelaibao. Te augwali si gagali ela silama da, te augwa si aḡ paugi pao, te augwali side meda elalubadi te giliga dega sigulaibao,” te po wai.

¹⁹ “Te we me deli poluago elibo gasi sabo side, te aga meda pedelama elalubadi, te Sarere deliba usu naibao. Bidi ma wego te weba nogo mubaso da, teda augwaliba te meda dagana selama elalubadi, te sia ge iba dega sigulaibao,” wali. ²⁰ “Te we pibo bet sai me tigidali te aga dugabo sai me tigidali, te tigidali meda ela silaibao,” wai dao. ²¹⁻²² “Mena bidi ma wego te betba nogo muani, ma aga duabo naiba me nogo mubaso da, te meda agade pedelaibao. Te aga ugwa digi aḡ telagi pelama, aḡ me paugi pao, te meda agade elalubadi sia ge iba dega sigulaibao. ²³ Te pibo ugwa sitbet, ma mena nai te we dulaluali te tagalao, te bidigo ma wego teba nogo mubaso da, te meda agade elalubadi, te be pio mu igi paibao. ²⁴ Te bidi me deligo te we poluago elai gasi elalubo sogo te we dali pagela pibaso da, teda bidigo te wego meda selama, te bidi meda elalubadi Sarere deli bidaibao. Te mena bet te bidi pibo madi me meda elalueibao,” wali.

²⁵ “Te we aga tigde kaneme elalu, te meba sogoba usu niyu, te poluago elibo gasi agade isaḡbadi, ma te poluago elibo gasiba wadolama, te kaneme idubadi, te meba sogoba usu nubaso da, teda agade te meda elalubadi te silibo sogoba usu naibao. Te wego bulu be gasigo kolesagade

te tama tebo dao. ²⁶ Te aga mena betde piali ma mena sia saide dulaluali me, te tagalao, te bet doado bage meda pedalubo dao,” te po wai. ²⁷ “Te bidi ma we me deligo te naiba nogo mubaso da, te meda agade pedelali. Te aga ugwa ąi tedelama, te ąi paugi pao. Te meda agade elalubadi te sia ge dega sigulaibao. ²⁸ Te wego tigde pedelali kaneme wa pabo si da, te aga Sarere deli bidilama, te aga eno gedude meda meniam, wiegi yai pedalubo dao. ²⁹ Te a naga me sela wabo side agai te tobage ba hi si selama, te eno sel Ugwa Be sunumiba sela pelama, te prisba mao. ³⁰ Tama prisgo te ba higo te seęę sela sąbo ofa tiwai me eyu, te gasa me bago te isiba tigidali ulama, dela silibo ofa emainao. Te kolesagade agai te we eno gedude wiegi yai pedalumainu usu ilibo dao,” wai dao.

³¹ “Dage sigo bomai po te Israel dabeba menama, te augwali eno gedude meda elalubo sogo dua dao, bugagia koneao. Eno sel Ugwa Be augwali tomode elalubao, te augwali meda elalubaso da, teda te be tomoba augwali me pelamu. Tiyu, augwaligo te sel Ugwa Be meda ilidalio. Te sel Ugwa Be augwaligo meda ilibaso da, teda eno augwali ela mueibao,” wali.

³² Te bomai pode te tama po wali, te bidigo gasade tedela yai kaneme pedalubo, me odolali gasade ąi gealubo, me te naigo aga meda ilibao. ³³ Tama te we tigde poluago elibo gasi ebo po me, te bidi ma we tigde te aga naide tedela kaneme pedalubaso, te bidigo aga we dali pibo po te me te meda elalubao po wai dao.

Godigo genuai bodolu muani, te Godigo te we bidi dabego şeşe sela şawainogo

16

(Daş 16)

Hetprisgo te we bidi dabego şeşe sela şabo ofa emainao

¹ Polobadu Arongo ogwa sigo te Genuai Bidiba ofa igi pali te agai augwali sibolo te ofa yabo po wasiåbadi, tibaso augwali si isalio. Te tilama, nosali Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wali,
² “Nago naga ama Aronbolo walao, sesemane sogo aga te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu te genuai daş togwali tudi badu tomoba me pelamu dao. Tialima, ena digi daş ilibo sogo, aga tomoba pagameo. Magi baso meni, ena te pş me deli tomode bidama, te ena hanilagasu, te şeşe sela şabo Daş Wali Bomai Po Elalubo Halobage daiba pedalubo dao. Te aga olo dali te be habu tomoba pobaso da, teda aga isaibao. * ³ Aron te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu tomoba pabo sogo, agai e tama timainao. Hasia bolo agai te şeşe sela şabo ofa yabo ogwa bidi bulmakau omai me deli sela pao, te agai omai kibu sipsip me deli te isiba tigidali ulama, dela silabo ofa yabo te me sela pao,” wali. *

⁴ “Tama agai prisgo te tobage gasa ugwa gu-daibao. Agai te bobage aiyaba tagalalubo ugwa gudama, te pşwadage trausis ugwa me muani, te

* **16:2:** Hib 6:19 * **16:3:** Hib 9:7

ugwa nami agai haligade kukulu tiwai kekelama, te nami ugwa me deli te toboludu madi tiwai munama, kekalua. Te tedela ugwa dabe naga mua. Ena digi te prisgo gudabo ugwa dabe daji ilali. Tama tibaso, Aron aga aji bolo paluama, nosali te ugwa doado bage mubaso usu dao,” wali.

⁵ “Te Israel we bidi augwaligo te sege sela sayabo meme omai si sobadi, te omai sipsip deli isiba tigidali ulabo me selama, te Aronbolo mao. ⁶ Tama Arongo te omai bulmakau aga digi sela asali te aga sege me aga we wai pulubago sege dali sela sayabo ofa yainogo eyu, tama te eno geduba osogo mua,” te po wali.

⁷ “Nosali agai te meme omai si selama, te si selasa pelama, te ena Genuai Bidi eno sel Ugwa Be sunumiba dolagasobaso, eno sueibao,” wali.

⁸ “Te agai masigi si sao, me masigi deli e tiwai po elalueibao, ‘Te Genuai Bidigo da,’ te gasa masigide e tiwai po elalueibao, ‘Te Asaselgo dao.’

* Te masigi si agai geme dualama, te deli deli guda selama, te ena Genuai Bidigo meme me deli daji iliyu, te me deli Asasel daji ilao,” te po wai dao.

⁹ “Tama Arongo enabolo te daji ilali meme selama, te we bidi dabego sege sela sabo ofa tiwai yao. ¹⁰ Tialima, agai te Asaselba daji ilali meme me eligio. Menio. Arongo eno geduba sesao.

* **16:8:** Te po page Hibru pogo kuna page konebeo. Bidi mebago homugo te Asasel te Satango nogi ma dwai haubo mobo bidigo nogi da, te homu yai. Mebago homugo te dwai haubo bidi bidibo wa pai pesage me deli da homu elama, te mebago homugo te page e tiwai elalubo homu yali, “Te gasa pedai me deliba tagala palobo pesage dao,” wali.

Tama te bidi meni yai buluba agai te Asaselbolo tagala palao, tama tiyu da, te memego te we bidi augwaligo şeşe sela pabo tiwai yaibao,” wali.

¹¹ “Arongo te şeşe sela şabo ofa yabo homu ebo sogo, agai te kolesaga wali pao. Hasia bolo agai te omai bulmakau seselama, te ela munama, te aga şeşe me aga we wai pulubago şeşe sela şabo ofa yao,” po wali. ¹²⁻¹³ “Nosali agai ain sospen me deli selama, te altaba pelama, te sia dage sospenba bulama, te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habuba selasa pao. Te wiegi yai denami ebo pauda agai nogo sigo sabua selama, te sela pelama, te suspende elalubo siaba mugi pao, te eno sueibao. Te paudago hanogo te şeşe sela şabo pesage te Daş Wali Bomai Po Elalubo Halobage mesega saibao. Te tiwai ebaso da, Arongo te şeşe sela şabo pesage sugobeo. Tiyu, agai subaso, te eno aga ela muidali weyu tama tiaibao. ¹⁴ Tama agai te bulmakau kaneme me badu selama, te kaneme nogoba holama, te kaneme te şeşe sela şabo pesage daiba ugwadu şayao. Agai te kaneme nogo danide ma selama, te kaneme nogo a naga si sogo te Daş Wali Bomai Po Halobage gesabidiba şayao,” po wali.

¹⁵ “Nosali agai te we bidi dabego şeşe sela şabo ofa yabo kibu meme ela muao. Tama agai te meme kaneme te Ugwa Be Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu tomoba sela pelama, te dwasianu me badu te şeşe sela şabo pesageba şayao. Te agai dwasianu meba te Daş Wali Bomai Po Elalubo Halobage gesabidiba şayao. Agai te bulmakau kanemego yali şe tiwai yao,” wai. * ¹⁶ “Te

* **16:15:** Hib 9:12

kolesagade agai te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu eno gedude wiegi yai pedelaibao. Magi baso meni, te Israel we bidigo hagoma eyu, eno po sela şanama, te dwai şe hauwa eyu, te kolesagago te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu meda ilibo dao. Eno sel Ugwa Be te Israel dabe tomode elaluyu, te augwaligo dwai kolesagago te sel Ugwa Be eno gedude meda pedalubao. Tibaso, Arongo te kaneme dwasianu selama, te tobage şe te sel Ugwa Beba me yao, te agai te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habude yali şe tiwai elama, te sel Ugwa Be wiegi yai ma pedelaibao. ¹⁷ Arongo aga şeşe dali, aga we wai pulubago şeşe dali sela şabo ofa eyu, te Israel we bidi tigidaligo şeşe sela şabo ofa yao. Aga te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu mu tomoba pabo sogo, te bidi me deli eno sel Ugwa Be tomoba me pişabadi, te Aron buluba ma diş soaboba usu naibao. Te habu mu dao,” wali. ¹⁸⁻¹⁹ “Nosali agai te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu tagalama, buluba diş solama, te isiba tigidali domainu ulubo ofa ebo altaba pao. Te Israel dabego dwai şego te alta eno gedude meda ilali. Tibaso, Arongo te alta wiegi yai pedalumainu ilao. Agai te bulmakau kaneme dwasianu siyu, te meme kaneme siyu elama, te alta bogo me si me si elalubo madi te kom me si me side pibili pao. Tama agai nogo dani te kanemeba munama, te kaneme a naga me si sogo te altaba şayao. Te kolesagade agai te alta wiegi yai pedalumainu ilaibao, tama te alta eno şe delide naga elalumainu sula tagalao,” te po wai dao.

Memego te Israel augwaligo şeşe selasa pabo po

²⁰ Genuai Bidigo po e tiwai ma wali, “Te Arongo te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habude yali şeş tigidali badi, te sel Ugwa Be badu yali şeş tigidali mu sia somainu elama, te alta wiegi yai pedalumainu yai baso da, teda agai te meme, te Asaselba sa muani meme, te enabolo selasa asao,” po wali.

²¹ “Te meme tede bidibadi te Arongo nogo si te meme toboluba munama, Arongo te Israel we bidi dabego yali dwai şeş, me dwai kolesaga tigidali, me hagoma kolesaga hanilama pusao. Te kolesagade agai te şeşe tigidali te meme toboluba mueibao. Nosali te meme agai te sa muani bidi me deliba menama, tama te bidigo te tş wa pai buluba te meme kibu sela pelama, teba tagaligi paibao. ²² Tama te memego te Israel dabe augwaligo şeşe tigidali tolama, te bidi meni yai habu me deliba tagaligi pabo dao,” te po wai dao.

²³ “Te şeş silama da, teda Aron eno sel Ugwa Be tomoba pelama, tama aga te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu tomoba painogo gudali ugwa dabe peda mugi pao. Tama agai te ugwa te sel Ugwa Be tomode elalumainogo yao. * ²⁴ Tama aga te sel Ugwa Be obo tomoba aş paugi pao, tama aga te sel Ugwa Be tomoba ma pelama, te ugwa gudama, te hetprisgo gudubo ugwa au yao. Nosali aga te buluba teda solama, te isigo tigidali dela silibo ofa si yao, me ofa agade eyu, me te tigidali we bidide yao. Te ofago aga şeşe sela şabo ofa eyu, te we bidi augwaligo şeşe sela şabo ofa me yao,” te po wali. ²⁵ “Te agai augwaligo

* **16:23:** Ese 44:19

sęę sela sębo ofa yali kibu ili te siaba ulao. ²⁶ Te meme kibu te tų wa pai buluba sela pelama, tagaligi pali bidi, agai ugwa ęi tedelama, te aga tigi bolo ęi pauwao, tama nosali aga te bidibo pesage tomoba ma asomainao,” te po wai dao. ²⁷ “Tama augwaligo te sęę sela sęyabo ofa yabo kibu bulmakau me meme sesao, te hasia bolo prisgo te kibu sigo kaneme te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu tomoba sela pelama, te aga sęę sela sęyu, te we bidi dabego sęę me sela sęmainu tama tiali. Augwaligo te kibu si te bidibo pesage bulu badu sela pelama, te isiba ulama, te sia keli naga elalumainogo yao. Te bidi me deligo te kibu wali me mi me haliga di te isiba ulama, te mu deli silimainogo yaibao. * ²⁸ Nosali te bidigo ugwa ęi tedelama, te aga tigi me ęi paluama, te aga bidibo pesageba ma asomainao,” wai dao.

Te Godigo te we bidi augwaligo sęę sela sębo genuai side yabo kolesaga po

²⁹ Genuai Bidigo po e tiwai ma wali, “Dagego te bomai po sesemane sogo wali piduao. Te polua a naga olama, me badu nogo si wabo polua, te dei 10de, dage tigidali Israel dali te gasa hani dage dali bidibo we bidi, dage te nai tubo habu selama, te wiegi yai pemene ebo sę me habu selao, tama dagego sę tagalama, te dage toma tuao. ³⁰ Magi baso meni, te side naga te prisgo dagego sęę sela sębo ofa yaibao, tama dage eno gedude wiegi yai ma pedelaibao. ³¹ Te side te eno genuai side dolo dao. Te dagego tigidali pemene ebo sę te side habu selama, te dage toma nao.

* **16:27:** Hib 13:11

Dagego sę munu me elamuo. Te habu mu dao. Te bomai po dagego sesemane sogo wali piduao. ³² Mena prisgo dage te duga ayago yali sę sabo dađi ilali bidi, agai naga te we bidi dabego sęęę sela sębo sę emainu yao. Hasia bolo hetprisgo gudubo tedela ugwa te aga tigde muao. ³³ Te nosali agai te sęęę sela sębo ofa ebaso da, teda te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu tigidali badu, me sel Ugwa Be me, alta me, te pris dabe me, te Israel we bidi tigidali, te eno gedude wiegi yai ma pedalumainogo yaibao,” te po wai dao. ³⁴ “Augwaligo te bomai po sesemane sesemane sogo wali pidubadi geao. Hetprisgo te tobage ofa te tigidali kibu bede deli sogo yao, te Israel we bidigo sęęę sela sęyu tiao, te augwali eno gedude wiegi yai pedalumainu ebao,” wali.

Genuai Bidigo te po Mosesbolo mobaso, te po tigidali Mosesgo wali pai dao. *

Godigo te Israel dabego wali pabo wiegi yai kolesaga po pusali

17

(Dađi 17–27)

Te ofa dabe ebo pesage deli naga elalubao

¹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo po walama, ² te Aronbolo po weyu, agai te agai ogwa dabeba me te Israel we bidi tigidaliba walomainogo yali. Genuai Bidigo te tiwai po wai, “Eno te bomai po dabe dageba mobao. ³ Te dage Israel bidigo te kibu tuabo homu ebaso, dagego te kau,

* **16:34:** Prs 23:26-32; Nam 29:7-11

me sipsip, me meme me deli selama, te bidibo pesage tomode me bulu badu ela mubaso da, ⁴ teda dagego eno sel Ugwa Be sunumiba selasa aselama, te enabolo ofa tiwai mao, te nosali duga selama, tuagameo. Te dagego kibu elama, te kaneme gelama, te dagego enaba ofa me isabaso da, teda dagego te bidi ela muani tiwai ebaso, te dagego dwai şe eno gedude elalueibao. Tibaso, dage eno hani tomode bidibo sela şawaibao. ⁵ Te po page e tiwai dao. Polobadu dage Israel dabego te kibu elama, te bidibo pesage bulu, badu ofa yali, tiali goli megı da, dagego te kibu elibaso, te prisba selasa pao, te eno sel Ugwa Be sunumiba pelama, te ena dali deli haliga pedalubo ofa yao. ⁶ Te prisgo te kibugo kaneme selama, te sel Ugwa Be sunumi pade elalubo te alta bogo baduba şawaibao. Tama agai te ofa yabo kibu ili te ofa eyu, altaba ulubaso, te ena Genuai Bidi, eno denami odama, te eno homu godolo eyu, tede eno bugai haliga ebo dao. ⁷ Dage Israelgo te bulu haubo bidi dabeba kibu elama, ofa ebo şe munu ma elamuo. * Dagego te tiwai elama, te dagego ena tagaliyu, te tibo godiba homu keş pali. Sesemane sogo dage hanigo te eno sel Ugwa Beba te kibu ofa tiwai siyu idu geao,” wali.

⁸⁻⁹ “Te nago te tiwai po augwaliba walao, te dage Israel bidi me deli, ma te dage dali bidibo gasa hani bidi me deligo, te isiba tigidali ulubo ofa me te agai gasa tobage ofa yabo homu ebaso da, teda agai te kibu eno sel Ugwa Beba sela

* **17:7:** Bidi mebago homugo te wali po te tobage bulu kauwa bidi te kibu meme tonobo aş ebo dao wali.

aselama, ofa yao. Te meni baso da, te ena Genuai Bidi, eno hani we bidide aga sela şayü, gudulaibao,” wali.

Kanemego naga şeşe sela şabao, tibaso te kaneme tubo habu selali

¹⁰ “Dagego te kibu elibo sogo, dagego aga dogoni togolama, te kaneme tigidali aiyaba po-mainao. Te dage Israel bidi me deli, ma dage dali bidibo gasa hanigo te kibu mi kaneme elalubadi tubaso da, teda ena Genuai Bidi eno agaba boi bidi eyu, te aga eno hani we bidide sela şawaibao. * ¹¹ Kanemego tigidali bidiba bidibo ula mayu, te kibuba mobao. Tibaso, eno te po dagebolo obao. Prisgo te ofa ebo kaneme altaba gelibao, te dage we bidigo şeşe dabe sela şayü, kanemego te bidibo ula page elalubao, te kaneme deligo naga dage we bidi dabego şeşe sela şabo dao. * ¹² Tama tibaso, eno dage Israel dabebolo obao, te dage me deligo, ma te dage dali bidibo gasa hani bidi me deligo te kibu mi kaneme elalubadi me tugio. Te habu mu dao,” wai dao.

¹³ “Te dage Israel bidi me deligo, ma te gasa hani bidi me deligo aga te hasa gegegi pelama, agai te uni meme me deli, ma ba me deli, te eno dagebolo tugio wasiawai nai enai baso da, teda agai te naigo kaneme gelama, te kaneme togo haluao. ¹⁴ Magi baso meni, te tigidali bidigo bidibo ula me te hasago bidibo ula te aga kanemedede naga elalubao. Te pagede naga eno

* **17:10:** Gag 9:4; Prs 7:26-27; 19:26; Bom 12:16, 23; 15:23

* **17:11:** Hib 9:22

dage Israel we bidibolo waliyu, dagego te kibu mi kaneme elalubadi tugio po obao. Bidigo te kibu mi kaneme elalubadi tubaso da, teda aga te eno we bidi hanide sela şawaibao,” te po wai dao.

¹⁵ “Tialima, te kibu me deli olo dali isali, me uni hasago te hasa ela muai, nosali dage hanide digi te bidi ma we me deligo te hasa mi tubaso da, teda aga eno gedude meda pedalubao. Tialima, aga ugwa  ı tedelama, te aga digi me  ı paugi pao, te meda agade elalubadi giliga dega sigulaibao. Giliga iba dega sigulai baso da, teda aga dwagi yai ma pedalubo dao. ¹⁶ Te agai tigi me ugwa  ı telayu, pauyu is baso, te şe page agade digi elalubao, te aga yali kolesagade te se e  aga tolobo dao,” te po wai.

18

Bidi me we augwa deli kanemedede we sabo kolesaga ebo habu selali

¹ Genuai Bidigo Mosesbolo walama, ² te agai po Israel dabebolo omainogo yali. Agai te tiwai po wali, “Ena Genuai Bidi, ena dagego God dao. ³ Te mu tama, dage Isipde bidaluyu, tialima dagego te Isip dabego kolesaga wali pigio. Te megı eno dage Kenan t ba odasa painogo ebao, tialima dagego te Kenan dabego kolesaga wali pelamuo. Dagego te augwaligo tama tiao wabo po dabe wali me pelamo dao. ⁴ Odao, dagego eno bomai po deli naga wali pao, tama eno dagebolo yao po wabo se   deli naga tıgdali yao. Ena Genuai Bidi, ena duga Godgo eno te po dagebolo mobao.

⁵ Dagego te tıgdali kolesaga me tıgdali bomai

po eno godolo yabo şe me eno dagebolo mobao. Te dagego tama şe eyu da, te dagego bidibo ula elalueibao. Ena Genuai Bidi, ena duga God, eno te po obao,” wali. *

⁶ “Ena Genuai Bidi, eno te po obao. Nago te naga deli hanide we me deli sabo homu elama, nago aga gedu eyu, aga dali gagali me igio. Te tobage kolesaga habu mu selibao. ⁷ Nago naga ida mu dali gagali ebo şe igio. Nago te tiwai şe ebaso da, te nago naga aya hale ilibo şe mu ebao. Te naga ame nani ida mu dali gagali ebo şe habu mu selibao,” te po wali. ⁸ “Nago naga ayago gasa we dabe, te nago paba dabe, te dali gagali ebo şe me elamuo. Te nago tama tibaso da, teda nago naga ayabolo dwai hale mu ilibo şe ebo dao. * ⁹ Nago naga abe mu dali dobo şe ebo gagali eyu, ma gasa ayago wegi me ida dali te dobo şe ebo gagali me igio. Te idago ayago bede ame naibaso, ma gasa bede ame naibaso, tagalao, te naga abe dao, te nago aga dali dobo gagali ebo şe me elamo dao. * ¹⁰ Nago naga wegigo wegi, ma naga ogwago wegi dali te dobo şe ebo gagali me igio. Te kolesagade nage hale dwai mu ilaibao. ¹¹ Nago naga pabago wegi dali te penani şe ebo gagali igio. Te naga ayago wai dao, tibaso te nago abe elalubao. Te aga nago we da olama sabo şe te habu mu dao. ¹² Nago te naga ayago abe dali penani igio, magi baso meni, te ayago deli kaneme dao. ¹³ Nago te naga idago

* **18:5:** Neh 9:29; Ese 18:9; 20:11-13; Luk 10:28; Rom 10:5; Gal 3:12 * **18:8:** Prs 20:11; Bom 22:30; 27:20 * **18:9:** Prs 20:17; Bom 27:22

ama dali dwai penani sę ebo kolesaga igio, magi baso meni, te naga idago deli kaneme elalubao. ¹⁴ Nago te naga aya sabi bidigo we dali penani sę me elamuo, magi baso meni, te we te nago ida sabi we elalubao. Te naga aga dali pibaso da, teda nago te nago aya sabi bidi hale dwai mu ilibo sę ebo dao. * ¹⁵ Nago te naga ogwago we dali penani sę igio. Magi baso meni, te nago we menio, teyu te nago aga dali penani ebo sę habu mu dao. * ¹⁶ Nago naga amago we dali penani igio. Te nago aga dali pibaso da, teda nago ama hale dwai mu ilibo sę ebo dao. * ¹⁷ Te nago we me deli sali, te wego gasa bidide wegi ame naibaso da, teda nago te wai ma sigio, ma agai wegi me sigio. Te nago wego ogwago wegi me, te nago me somainu elamo dao,” wali.

“Magi baso meni, te we dabe te nago wego deli kaneme elalubao. Te nago augwaliba dwai sę ebaso da, teda nago te hale genuai ebo kolesaga ebao. * ¹⁸ Nago naga wego ama nago sigio, te nago we bidibadi sigio. Tiyu, nago augwa si wado yabo sę ilabuo. Te kolesaga dolo ebeo,” te po wai dao.

¹⁹ “Nago te we poluago elai gasi sai elalubadi te penani igio, magi baso meni, te sogo aga wiegi yai me elalubeo. * ²⁰ Nago naga abagigo we dali penani me igio. Nago tama tibaso da, teda nage eno gedude meda pedelaibao,” wali. *

* **18:14:** Prs 20:19-20 * **18:15:** Prs 20:12 * **18:16:** Prs 20:21 * **18:17:** Prs 20:14; Bom 27:23 * **18:19:** Prs 20:18
* **18:20:** Prs 20:10

21 “Odao, ena duga Genuai Bidi eno dagebolo te duga wai dabe elama, te isiba ulama, te tibo god Molekba ofa ebo habu selama, te po eno dageba bomai po obao. Tiyu, dagego eno nogi aiyaba elaluidalio, te dagego God dao,” wali. *

22 “Te bidi duga hasigo te gasa bidi tağio. Te dwai kolesaga mu ebao, te eno homude godolo me egobeo. * 23 Bidi dagego te so hasa kibu sibi me te tağio, te we dagego te hasa sibigo dage tağainogo sula tagaligio. Te kolesagade dage eno gedude meda pedelaibao. Te tebo kolesaga dwai nai mu dao,” wai dao. *

24 “Dagego te dwai kolesaga dabe me elamuo. Te şe dagego eyu da, teda dage eno gedude meda pedelaibao. Te ena Genuai Bidigo po odisawai hani bidi dabe te Kenan tõe bidaluyu, augwaligo te tobage dwai kolesaga dabe elama, te augwali meda mu pedelalio. Te megı eno augwali ela gudulubo şe ebao, te dagego augwaligo tõe somainogo ebo dao. 25 Te augwali dwai kolesagade te tõe digi meda pedelali. Te augwaligo tõe eno dwai dene mabo şe elama, tama te tõe te Genuai Bidigo po odisawai hani bage te bugubo tiwai eyu, te augwali Kenan tõe munu ma bidalugobeo. 26 Tialima, dage da, dagego eno dagebolo te mani bomai po tigidali wali pao. Dage te Israel we bidi dali, te gasa hani dage dali bidalubo hanigo dali, te Genuai Bidigo po odisabo bidi dabego ebo kolesaga tiwai igio, magi baso meni, te kolesaga dwai kugumini mu ebao,

* 18:21: Prs 20:1-5 * 18:22: Prs 20:13 * 18:23: Sai 22:19; Prs 20:15-16; Bom 27:21

te eno godolo homu menio. ²⁷ Dagego koneani, te Godigo po odisawai hani dabe te tõe polasa bidali, augwaligo te kugumini yai kolesaga yali. Tibaso, te tõe eno gedude meda yai dao. ²⁸ Tiyu, dagego me tama tidalio. Te tama sę dagego eyu da, teda te tõe digi dage sela sawaibao, te ena Genuai Bidigo po odisawai hani dabe polasa bidali bage sela sawani tiwai gilama dage me tiabuo. ²⁹ Te dage Israel mena bidi ma wego te tobage dwai sę ebaso da, teda eno aga te eno hani we bidi tomode bidali sela sawaibao,” te po wali.

³⁰ Genuai Bidigo te tama po wai, “Te eno dagebolo mabo po te dagego wali pao. Dagego te tõe polasa bidali hani bidi dabego yali dwai kugumini yai kolesaga wali me pelamuo. Te dagego tama tibaso da, tiyu dage eno gedude meda pedelabuo. Odao, ena Genuai Bidi, ena duga God, eno te po wai dao,” wali.

19

Te Godigo godolo yabo tobage kolesaga dabe Israel dabe wali pao wali

¹ Genuai Bidigo Mosesbolo te po walama, ² te Israel we bidibolo te tiwai po omainogo yali, “Dage wiegi yai mu tedali mu bidiyu, te eno godolo yabo wiegi yai doloba pai kolesaga wali pao. Magi baso meni, ena God, dagego Genuai Bidi, ena tedali wiegi yai mu elalu, eno kolesaga wiegi yai doloba pai mu elalubo dao. *

³ Dage deli deligo duga ida aya dologode bidu, te augwaligo po wali pao. Dagego te olo toma nabo

* **19:2:** Prs 11:44-45; 1 Pi 1:16

sogo, te Sabat side, şe me igio, dage olo toma naga tuyu, bidao. Ena Genuai Bidi, ena duga God, eno te po wai dao,” wali. *

⁴ “Dagego te tibo godiba lotu weyu, ena me tagaligio. Te dagego olo dali te olo nai aingo te lotu wabo tibo god nigilama, teba lotu me wagio. Te habu mu dao. Ena Genuai Bidi, ena dagego God, eno te po wai dao.” *

⁵ “Te dagego ena dali deli haliga pedelabo ofa ebo sogo, dagego eno dagebolo mani bomai po wali pelama, te ofa yao. Dagego te tama ebaso da, teda eno dagego ofa ebo godolo yaibao.

⁶ Dagego te ofa yali kibu mi te kibu elali side ma te nosali side tuiyaşo. Te kibu mi munalubadi te sela sogo wabo siba sabalobaso da, teda dagego te isiba ulama, te keli naga elalumainao. ⁷ Te bidi me deligo te sela wabo side elaluali kibu mi tubaso da, teda te kolesaga eno gedude dwalio, tama eno te ebo ofa godolo homu me egobeo,” wali. ⁸ “Mena bidigo te sela wali sogoba usu nani munaluali kibu mi tuali bidi da, te ena mani nai digi agai dwai ilibao, te aga yali şe dagede şeşe elalubao. Tama tialima, eno we bidi hanide aga sela şawaibao,” wali.

⁹ “Te dagego duga gide nai inawai tau yai togobo sogo, dagego te gi sesege homu badu elalubo nai togolama sigio. Te gi tomode nai dagego sabo sogo, te nai meba ela soabaso da, teda dage ma geasa peyu te nai ma sigio. Tede tama elalumainogo sula tagalao. ¹⁰ Te dagego te

* **19:3:** Sai 20:8, 12; Bom 5:12, 16 * **19:4:** Sai 20:23; 34:17; Prs 26:1; Bom 17:2-5

wain tau inayani sela silibo sogo, dage te wain giba si sogo ma pelama, te hasia susiama tagalali nedu du wain ma sigi pigio. Te tōba tudulalui munalubo wain du dagego me sigio. Dagego te nai dabe tagalama elalu, te magi nai meni yai bidi dabego, ma te gasa hani dage dali bidibo, te hani augwali somainao. Ena Genuai Bidi, ena duga Godigo, eno te tiwai po obao,” wai dao. *

¹¹ “Dagego gasa bidigo nai dabe wi me sigio, te dagego gasa bidiba tibo po wagio, te agai nai anoma elama sainogo tigio. Te dagego gasa bidiba tibo po ola magio. *

¹² Te dagego bidi me deliba bomai po daŋ walu, ena nogide te po daŋ walai baso da, teda dagego te bomai po olo dali daŋ walama, aga tibo po ola magio. Dagego duga te daŋ wali bomai po wali pişbaso da, teda dagego eno nogi aiyaba elalubao. Ena Genuai Bidigo, eno te po wai dao. *

¹³ Dagego gasa bidi me doloyu, te agai nai dabe wi me sigio. Te dagego bidi me deliba şe mawai baso da, teda dagego agai şe te ela silibo side te abelebo mone mao, te sogo piode. Dagego te mone tolalubadi be huliama te kigamude me magio,” wai. *

¹⁴ “Dagego te olo degai we bidi augwaliba te po dwai me wagio, ‘Godigo dage dolabo şe elalubao.’ Dagego te gedu widai bage habela muabo bono gaga te sunumide me mugio. Dage ena Godide wi yao, duga Genuai Bidi dao,” wali. *

¹⁵ “Te dagego po tū odobo si da, teda dagego

* **19:10:** Prs 23:22; Bom 24:19-22 * **19:11:** Sai 20:15, 16; Bom

5:19, 20 * **19:12:** Sai 20:7; Bom 5:11; Mat 5:33 * **19:13:** Bom

24:14-15 * **19:14:** Bom 27:18

te po tude doloba pai kolesaga naga yao. Te dagego po bugagia dodolao. Dagego te magi nai meni yai bidi dabe tau siyu, te augwaligo po tu ebode ugwaba ela holomainogo elamuo. Me ma, dage te nogi yai bidide wi eyu, te augwali tau selama, te po tude ela holomainogo elamo dao.

* 16 Duga abagi dabeba kisa sigi pelama biliyu, te gasa bidiba posobo po wagio. Te augwaligo bidi me deligo te genuai sege sai madi po tu ilibaso, te dagego aga po tude tau sabo homu eyu da, teda dagego tau sao. Tiyu, dage pedauwali panialubaso, te po tugo aga ela muao po wabuo. Eno homugo dagego tama tiwai yao, magi baso meni, ena duga Genuai Bidi dao,” wai dao.

17 “Te nago abagi me deligo nageba dobo se yai baso da, teda nago homude aga dali sesemane sogo wado po udugio. Nago aga dali po dodolobaso da, te po isaibao. Tiyu, nago me agai yali kolesagade homu kone paludu, te nago me dwai sege me deli sabuo. * 18 Te naga abagi me deligo nageba dwai se ebo te nago wei me ponogio, te nago sesemane sogo aga dali wado po me udugio. Nago gasa we bidi dabe godolo mu yao, te naga digi naga godolo ebo tiwai yao. Ena Genuai Bidigo eno te po obao.” *

19 “Dagego eno bomai po dabe wali piyao. Dagego te kibu hasa sibi si augwa hasi omai se elama, te wai ame nomainogo sula tagaligio. Tama dagego te tobage nai wai hani si te gi delide

* 19:15: Sai 23:6-8; Bom 16:19 * 19:17: Mat 18:13 * 19:18: Mat 5:43; 19:19; 22:39; Mak 12:31; Luk 10:27; Rom 13:9; Gal 5:14; Jer 2:8

buligio. Tama dagego augwaligo te olo hobigo hobolai nami ugwa dali te sipsip nisigo nigai hobigo hobolai ugwa te me gudugio. Te kolesaga ebo habu dao,” wai dao. *

²⁰ “Te bidi me deligo aga olo şe ebo we te agai gasa bidiba maiabo po daş wali, tialima te gasa bidigo abelesawai. Tama te we tonalubo bidigo te we dali dobo şe gagali yai baso da, teda dagego augwali si te po tu kotba odasa piyaş. Tiali goli, te dagego augwali si ela mugio, magi baso meni, te we te tonalubo bidigo olo şe ebo we dao. ²¹ Tama te tonalubo bidigo te sipsip kibu omai me deli selama, te eno sel Ugwa Be sunumiba pao. Agai te sipsip ena Genuai Bidiba ofa elama, te dwai şe dodoliyu, te agade elalubo şeşe silimainao. ²² Tama prisgo te bidigo şeşe sela şabo ofa yao. Te eno sulama, eno te şeşe sela şawaibao,” wali.

²³ “Dage te Kenan tşba pabo sogo dagego te tobage du walobo ni du dabe bulubaso da, teda dagego te kibu be selade te bulali ni du tusiama te habu selao. ²⁴ Te kibu be me si me si wabode, dagego te ni du wai tigidali te ena Genuai Bidiba mao, te dagego enaba wiegi yai pemene eyu puba hwi wabo ola mabo tiwai ebao. ²⁵ Tialima, te a naga wabo kibu bede te ni du walobo nai duga tuao. Eno te po dagego wali pobaso da, teda dagego ni du wai hauwa umabo walaibao. Odao, ena God, dagego Genuai Bidi, eno te po obao.”

²⁶ “Dagego te kaneme elalubo kibu mi tugio. Te dagego haniani pobi wabo şe me te kebele

* **19:19:** Bom 22:9-11

aubo şe me igio. * 27 Te dagego tobolu nisi te dagego olo pade togogimio, te dagego penani nisi togolama pewardage iligimio. 28 Te dagego tigde todogo pelama masalu ebo şe iligio. Te bidi isaide, ma we isaide homu dene eyu, duga tigi togobo şe igio. Ena Genuai Bidigo eno dagebolo te kolesaga dabe ebo habu mu selibao,” wali. *

29 “Dagego te Godigo po odisawai bidi dabego ebo kolesaga tiwai eyu, te duga wegi dabe te penanide şobo we dabe tiwai pedalumainu elamuo. Tiyu, dagego te tiwai şe eyu, te ena tagaluyu, te dage te tibo godide gone tuş peyu, haniani dwai şe yabuo. Te dagego bulu tigidalide te dwai kolesaga paşana pidalio.” *

30 “Dagego te olo toma neyu bidibo sogo, te Sabat side, şe munu me igio. Dagego te we bidi dabe aselama, te enaba lotu po wagasobo sel Ugwa Be godolo mu yao. Ena Genuai Bidi, eno dagebolo wai dao,” wali. *

31 “Te dagego wiegi yai homu kolesaga sabo homu ebaso da, teda pelama, te isali bidi dabego noma bidi dali po mibo bidi dabeba me hanalugi pigio, te noma bidide homu kolesaga selama, dageba momainogo igio. Te dagego tama şe ebaso da, te dage eno gedude meda pedelaibao. Ena Genuai Bidi, ena duga God, eno te po wai dao.” *

32 “Dage te monu dabe dologoba pelama, augwaligo po wali peyu, te augwaliba wiegi yai şe

* **19:26:** Gag 9:4; Prs 7:26-27; 17:10-14; Bom 12:16, 23; 15:23;

18:10 * **19:28:** Prs 21:5; Bom 14:1 * **19:29:** Bom 23:17

* **19:30:** Prs 26:2 * **19:31:** Bom 18:11; 1 Sml 28:3; 2 Kin 23:4;

Ais 8:19

yao. Te dage ena dologoba aselama bidao, te dagego God dao. Ena Genuai Bidi, eno te po wai dao,” wali.

³³ “Dagego te gasa hani bidi te dagego tǝde bidibo hani bidi augwaliba dwai sę elamo dao.

³⁴ Dagego wiegi yai kolesaga naga augwaliba yao, te duga deli hani te Israel dabeba ebo kolesaga tiwai yao. Te dagego augwali godolo homu mu eyu, te duga digi duga godolo ebo tiwai yao. Dage te Isipde polobadu bidali, tama te tiyu bidigo aga page bulu tagalama, te gasa bulu tǝ kantride bidibo kolesaga dagego koneao. Tama tiyu, dagego te gasa hani dage dali bidibo bage bugagia tonaluao. Ena Genuai Bidi, ena duga God, eno te po wai dao.” *

³⁵ “Te gasa bidigo abelabo nai dabe usu selama, dagalama, te nedebo sogo da, teda dagego aga tibo po ola magobeo. ³⁶ Menio. Dagego dolo usu selama, dolo dodolama, te nai dabe dolo naga nedao. Ena Genuai Bidi, ena dagego God, te eno dage Isipde selama, te dage odasa asai dao.

* ³⁷ Tama tibaso, eno dagebolo mani bomai po tigidali wali pao. Ena Genuai Bidigo, eno te po dagebolo wai dao,” te po wai dao.

20

Godigo te po sela sǝbo we bidi dabeba dwai dene mabo sę yaibao

¹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po walali, ² “Nago Israel we bidi augwaliba te tiwai

* **19:34:** Sai 22:21; Bom 24:17-18; 27:19
25:13-16; Prs 20:10; Ese 45:10

* **19:36:** Bom

po wao, te dage Israel me deli, ma dage dali bidibo gasa hani me deli, agai aga wai te tibo god Molekbolo ofa tiwai mobaso da, teda dagego te bidi ela muao. Tigidali we bidigo agaba masigi şanama, te aga isibo siba usu nao. ³ Te bidigo wai te Molekba mabo kolesagade, te eno sel Ugwa Be meda ilama, te eno genuai nogi aiyaba mu elalubo şe ebao. Tibaso da, eno te bidiba boi bidi elama, te aga eno we bidi hani tomode bidibo sela şawaibao. ⁴ Tiali goli, te we bidi augwaligo te bidigo kolesaga suali, te augwaligo homude olo nai me tiwai da homu elama, te augwaligo aga me ela musiabaso da, ⁵ teda ena digi eno agaba boi bidi eyu, te aga deli hani bageba me te ena tudiba munama, te Molekba lotu wabo we bidi tigidaliba te tiwai yaibao. Te augwali eno we bidi hanide sela şawaibao,” wali.

⁶ “Te bidi me deli te kebele aubo bidiba pelama, te isali bidi noma bidi dali po mibo şe igi pabo şe ebo bidi yai baso da, teda te bidigo ena tagalama, te Godigo po odisawai hanigo kolesaga wali pobao. Tibaso, eno agaba boi bidi eyu, te aga eno hani we bidide sela şawaibao. ⁷ Dage te tedali gasagi yai bidu tama sesemane sogo te eno godolo yabo wiegi yai doloba pai kolesagade bilao. Ena Genuai Bidi, ena duga God, eno te wai dao. ⁸ Dagego eno bomai po tigidali wali pao, magi baso meni, ena Genuai Bidigo dage eno we bidi wiegi yai pedalumainu sa muai dao,” wali.

⁹ “Te bidi me deligo me, o te we me deligo me, te aga ida ayabolo te dwai da te tiwai po weyu, ‘Godigo nage dolomainao,’ obaso da, teda dagego te bidi ma te we ela muao. Bidi ma wego

te tobage po wali da, te aga yali şe dagede aga isimainao,” wali. *

¹⁰ “Te bidi me deligo abagi me deligo we penani yai baso da, teda dagego te bidi me te we dali si ela muao. * ¹¹ Te bidigo te aga ayago we me deli dali penani şe yai baso da, te bidigo aga aya dolobao. Tialima, augwaligo te bidi dali te we dali si ela muao. Augwali sigo dwai şe yali şeşelalubao, tialima augwali si isimainao. * ¹² Te bidi me deligo aga ogwago we dali penani ebaso da, teda dagego augwali si ela muao. Augwa si deli kanemego te penani yali, tialima augwali sigo dobo şe yali şeşelalubaso, te augwali si isimainao. * ¹³ Te bidi mego gasa bidi me penani ebaso, augwali sigo dwai şe genuai mu yalio. Tialima, dagego augwali si ela muao. Augwa si yali şe dagede naga augwa si isibao. * ¹⁴ Te bidi me deligo te we me we aga ida dali sabo si da, te dagego augwali sela ela munama, augwa tigi isiba ulao, magi baso meni, augwaligo dwai şe genuai mu yali, tama dagego te tobage kolesaga dage tomode ebo we me bidi te sula tagaligio. * ¹⁵ Te bidi me deligo te kibu sibi me penani ebo bidi, dagego te bidi ela muyu, te kibu me ela muao. ¹⁶ Te we me deli te hasa sibiba pelama, te hasa sibigo aga penani emainogo ebaso da, dagego te we dali, te hasa dali, ela muao. Augwa

* **20:9:** Sai 21:17; Mat 15:4; Mak 7:10 * **20:10:** Sai 20:14; Prs 18:20; Bom 5:18 * **20:11:** Prs 18:8; Bom 22:30; 27:20 * **20:12:** Prs 18:15 * **20:13:** Prs 18:22 * **20:14:** Prs 18:17; Bom 27:23

si yali şeğede augwali si isimainao,” wai dao. *

17 “Bidi me deligo aga abe mu ma sali, ma gasa aya ma idago wegi saibaso, te bidi me wego dwai kolesaga mu yalio. Tialima, tigidali we bidigo gedude dagego augwali siba wado po olama, te augwali si sela şayu, te augwali si dage dali munu ma bidigio. Te bidi aga abe dali penani yali, tialima aga yali kolesagade şeğę tolomainao. *

18 Te bidi me deligo aga we te tigde bulu be gasi sai elalubadi te tıbaso da, teda augwali sigo eno gedude dwai meda yai kolesaga mu yali. Tama dagego augwali si eno we bidi hani tomode sela şayao,” wali. *

19 “Te bidi me deligo aga ida sabi we dali, ma aga ayago abe dali penani ebaso, te aga deli kanemedede te şeğę sobao, te augwa si yali dwai kolesagade şeğę tolomainao. 20 Te bidi mego aga aya sabi bidigo we dali penani yali da, te bidigo aga aya sabi bidi hale dwai mu ilibao. Tama te bidi me te we augwa si yali şede şeğę tolao. Te bidigo sobaso da, teda agai te wai dabe ame nabo usu egobeo, me te aya sabi bidigo wego te wai dabe me ame nogobeo. * 21 Te bidi mego aga amago we anoma elama sali da, te agai dwai kolesaga mu Genuai Bidi eno gedude ebaso, te aga ama hale ilibao. Tibaso, te bidigo me te wego wai me ame nogobeo,” te po wai dao. *

22 “Dagego eno bomai po tigidali me eno po tigidali wali pao. Megi eno dage odasa pabo, te

* 20:16: Sai 22:19; Prs 18:23; Bom 27:21 * 20:17: Prs 18:9;

Bom 27:22 * 20:18: Prs 18:19 * 20:20: Prs 18:12-14

* 20:21: Prs 18:16

Kenan t̄o te agai dage me bugulis̄ama, te dage bugagia bidaibao.”

²³ “Te ena Genuai Bidigo po odis̄ama te Kenan t̄ode bidibo bidi dabego kolesaga dagego wali me pigio. Augwaligo te dwai şe yai baso, te eno augwali godolo homu mu ebeo. Te megida, eno augwali te t̄o kantride sela şanama, te dagego te t̄o sagameo. ²⁴ Eno te po dagebolo wai dao, te t̄o da wiegi yai mu, te ili hauwa elalubao, te nai hauwa tede holaibao. Te eno dagebolo menama, te dagego t̄o mu pedelaibao. Ena Genuai Bidi, ena dagego God, te eno dage gasa hani tomode sali, te dage enaduba deligo we bidi naga bidimainogo yai dao. ²⁵ Tama tialima, dagego te mena kibu hasa ba sibi me bugagia dagaliyu, te wiegi yai tuabo me tusīama habu sabo me dagalao. Hasa me ba te eno gedude wiegi yai is̄awani, te dagego habu sao. Eno te tobage nai dabe te wiegi yai is̄awai nai po dagebolo wali, te hasa me ba te dwasianu nai me, tialima te dagego tubaso da, teda dage eno gedude meda mu pedelaibao. ²⁶ Dagego te dwai kolesaga dabe tagalama, te wiegi yai tedali mu bidiyu, te eno wiegi yai doloba pai kolesaga naga wali pao, magi baso meni, ena digi ena tedali wiegi yai elaluyu, te eno kolesaga tigidali te wiegi yai doloba pai mu elalubao. Te ena Genuai Bidi, eno dage te gasa hani bage tomode sali, te dage ena bage naga elalubao. ²⁷ Mena bidigo ma wego te isali bidigo noma bidi dali po minama, te augwalide homu kolesaga sabo we bidi yai baso da, aga isimainao. Dagego agaba masigi şanama, te aga ela muao. Aga yali şe dagede aga

isimainao,” te po wai dao.

21

Te pris dabego Godigo godolo yabo kolesaga wali pao

¹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo weyu, te Arongo hani pris augwaliba te po mao wali. Agai te tiwai po wali, “Te dage deli kaneme hani me deli isibaso da, teda diligi peyu, dagego te isali bidide homu dene ebo kolesaga wali pigimio. Te kolesagade dage eno gedude meda ilibo şe pedalubo dao. ² Tialima, te duga deli kaneme mu isai, te ida, ma aya, ma ogwa, me wegi ma ama, ³ te abenu mu bidigo sisawai te aya dali bede bidibadi, te tiwai deli kaneme dabe isibaso da, teda dagego te homu dene ebo kolesagade meda pedalidali homu ebo tagalao, dagego te homu dene ebo kolesaga yagameo. ⁴ Tialima, te prisgo wego hanide, te aga wai me deli isibaso da, teda prisgo te homu dene ebo kolesaga wali me pelamuo. Teyu, aga eno gedude meda pedalidali,” wali.

⁵ “Te dage prisgo homu dene ebo kolesaga wali pabo sogo da, teda dagego tobolu me badu tobolu nisi tigidali togogio, tama te penane nisi togolama pewardage iligio, tama te homu dene ebo kolesagade duga tigi olo madi togogimio. *

⁶ Magi baso meni, te dage pris dabe enaba keş pai bidi mu bidimainogo sa muai. Ena dagego God, te dagego eno nogi aiyaba me elalugio. Dagego enaba ofa ebo şe dabe elalubao, te ofa dabe

* **21:5:** Prs 19:27-28; Bom 14:1

te dagego enaba nai mabo tiwai ebao. Tibaso, dagego te dwai kolesaga tigidali tudiba munama, te ena dali naga bilao. ⁷ Dage pris eno bidi naga elalubao. Tialima, dagego te penanide bilibo we me sigio, te gasa bidigo penani yai we, ma aga bidigo sela şawai we me selamo dao. ⁸ Te we bidi augwaligo homude dage pris te eno bidi hani dolo da homu emainao, magi baso meni, dagego te ofa ebo nai dabe enabolo mabo dao. Ena digi ena Genuai Bidi. Ena tedali wiegi yai elaluyu, ena te wiegi yai doloba pai kolesaga naga ebo God bidibao. Eno ena we bidi dabe tedali wiegi yai pedalumainu yaibao, te augwaligo wiegi yai doloba pai kolesaga naga wali pabo dao,” wai dao.

⁹ “Te dage prisgo wegi me deligo te penani ebo we pedelama, te meda yai kolesaga wali pabo si da, agai aga aya hale mu ilibao. Tibaso, te we bidi dabego aga ela munama, tama aga tigi isiba ulao,” wali.

¹⁰ “Hetprisgo aga şede te nogi yai namba sali, te augwaligo aga toboluba wel gelebo sogo, te augwaligo aga te pris şe emainogo sa muai. Tama aga deli hani bage me deli isibaso, te homu dene ebo kolesaga wali pabo sogo, agai tobolu nisi olo elalumainogo igio, aga tobolu yaga bugagia sao. Te agai aga ugwa me pisagio.

¹¹ Hetpris te isali bidi munalubo beba me pigio. Tiyu, aga eno gedude meda pedelabuo. Te aga aya ida isibaso, tagalao, agai aga digi te homu dene ebo sogo te meda iligio. ¹² Tama aga te eno Ugwa Be tagalama, te bidi tigi munalubo beba pelamuo. Agai tama şe eyu da, agai eno sel Ugwa

Be meda pedalubo şe ilaibao. Dagego aga wel pilali, te eno dagebolo mani welgo te aga hetpris pedalumainu sa muai dao, tama tialima aga te isai bidi tigi munalubo beba pigio. Ena Genuai Bidigo eno te po wai dao. ¹³ Hetprisgo te bidi dali me pişawai we sobaso usu dao. ¹⁴ Agai te we, bidi me isiye taga pai we me sigio, ma we aga bidigo sela şawai we sigio. Agai te sunumide penani şe ela bilai we, ma we, gasa bidigo penani yai we me sigio. Te tama we dabe augwalide habu sali. Agai te bidi dali me pagela pişawai we sao, tama agai we te pris augwa hanide naga sao,” te po wai dao. ¹⁵ “Te agai eno te po wali pişabaso da, teda agai wai dabe eno gedude meda pedelaibao. Ena Genuai Bidi, eno aga ena da olama, sa muani, tama eno aga te hetpris şeba muai dao,” wali.

¹⁶ Genuai Bidigo Mosesbolo ma wali, ¹⁷ “Nago Aronba te tiwai po wao, te bidi me deli nago hanide pedalubaso, ma nosali te aga tigi dwasianu dolai baso, te bidigo enabolo mabo nai ofa me elamo dao. ¹⁸ Tigidali bidi augwali tigi dwasianu dolai baso, augwaligo enaba ofa me elamuo. Eno te tiwai tobage pris bidi dabede po obao, te gedu widai bidi dabe, ma şağ dwai bidi, ma gesabidi dwai bidi, ma te idago aga ame nani sogo te nogo şağ pewardage elama gagea paibaso, ¹⁹ ma bidi şağ ma nogo dolali, ²⁰ ma bidi tudi sugaşi bidi, ma pewardage bidi mu yai baso, ma gedu dwai bidi, ma tigi dolali bidi yai baso, ma bidi aga domo dolai bidi, te tama tiwai bidi dabego pris şe eyu, enaba ofa nai me magio. ²¹ Awe, te nago hanide bidai bidi me deli, te aga tigi dwasianu dolai elalubaso, agai te we bidigo

mabo te tobage ofa dabe enaba me elamuo. Te habu mu dao. ²² Tialima, dagego enaba te ofa ebo kibu me gasa nai ofa ebo dabe te agai tumainao. Eno dage prisbolo menama tumainogo ebo ofa nai dabe te agai me sela tumainao. ²³ Tiali goli, aga te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu genuai ugwa munalubo be habu p̄aba me pigio, aga te alta pageba me pelamuo. Tiyu, te wiegi yai nai dabe agai eno gedude meda ilidalio. Magi baso meni, ena digi ena Genuai Bidi, tama eno te nai dabe d̄aj eyu, sa muani, ena şe digi emainogo yali.” Genuai Bidigo te tama po wai dao.

²⁴ Tama Mosesgo te tigidali po Aronbolo weyu, te aga ogwa dabeba me walio, te Israel we bidi tigidaliba me te po wai dao.

22

Te Godigo ofa dabe digi dao

¹ Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wali,
² “Te Aron dali, aga ogwa dabeba dali, te tama po walao. Bugagia kone palao, te Israel we bidi dabego ofa dabe da, te ena nai mu dao. Tialima, dagego te ofa dabe bugagia tonaluao. Te meni baso da, teda dagego eno genuai nogi aiyaba muyu dolaibao. Ena Genuai Bidigo eno te po obao. ³ Te dage pris hanide bidi me deli te eno gedude meda pedalubaso da, teda aga te Israel dabego enabolo mabo ofa ebo nai p̄aba pabo habu mu selibao. Aga te p̄aba pali da, teda eno aga sela şayu, te aga pris şe munu ma egobeo. Dagego te bomai po sesemane sesemane sogo

wali piduao. Ena Genuai Bidigo, eno te po wai dao.”

⁴⁻⁵ “Te dage pris hani bidi me deli te oiyabe gasi elaluyu, ma aga tigide te bomai keni elama, te keni di tigide pedalubaso da, teda aga eno gedude meda pedelama, te enaba ofa ebo nai dabe tuşabadi, te aga usu ma ebo sogoba usu nao. Te tama kolesagade aga meda pedelai baso, te ofa ebo nai dabe me agai tulamuo, te isai bidi tigide elaluali nai agai me dişwai baso, ma agai gasade gawa aı pedalubaso, ma agai te wiegi yai isşwai meda yai hasaba nogo mueibaso, ma agai eno gedude meda elalubo bidiba kisa sigi paibaso da, teda te tiwai bidigo eno ofa nai me tulamo dao. ⁶ Mena pris te tiwai meda pedalubaso, te meda agade elalubadi te giliga dega sigulaibao. Te aga aı bolo bugagia paluama, te augwaligo enabolo ofa mabo kibu mi dabe tuagameo. Te we pauşbaso, te agai me tugobe dao. ⁷ Te giliga dega sigulai baso da, teda aga wiegi yai ma pedelali, te agai Genuai Bidi eno te ofa nai dabe tumainao, magi baso meni, te dage prisgo nai dao. ⁸ Agai te odolali isali kibugo mi yai baso me tulamuo, te bulu uni hasago ela muai dao, te me tugio. Te agai tubaso da, te aga eno gedude meda pedalubao. Ena Genuai Bidigo, eno te po obao. ⁹ Dage prisgo eno dagebolo mabo bomai po tigidali wali pao. Te dagego eno po sela şabaso da, teda dagego dobo şe elama, te şeşe elalubaso, te eno dage ela mueibao. Ena Genuai Bidi, eno dage pris ena hani bage mu te sa muai, teyu eno te po wabo dao,” wali.

¹⁰ “Bidi ma we te dage pris hanide, te augwa

naga te we bidi augwaligo ena mabo ofa ebo nai tuao. Te gasa bidigo me tugio. Te pris dali osogo bidibo bidi, ma aga sę bidi, augwaligo me tugio. Te habu mu dao. ¹¹ Tialima, pris me deligo abelali olo sę ebo bidi dabe, ma olo sę ebo we dabe, te augwali aga dali bidali, te augwa wai dabe, te aga idago te prisgo bede ame nani, te augwaligo da te prisgo sabo tobage nai dabe somainao. ¹² Te pris me deligo wegı te pris sę isąbo bidigo sai baso da, teda te wego eno te ofa ebo nai dabe me tulamo dao. ¹³ Tialima, te wego bidi isama, te we aga olo bidibadi, ma aga bidigo sela sąnama olo bidibadi, te wai meni badi, te we aga ayago beba ma pelama, bidibadi yai baso da, teda aga te prisgo tubo nai tuao, te aga ayago tubao. Tiali goli, bidi ma we te prisgo hani isąwai me tugobeo. Te habu dao,” wai dao.

¹⁴ “Te bidi me deli dage pris hani isąwai, te aga bugagia homu kone palisąma, te agai enabolo ofa mabo nai me badu dage tueibaso da, teda agai prisgo te nai wei ponao. Te agai a naga nai dage saibaso da, teda aga a naga me deli wei ponomainao. ¹⁵ Tialima, te pris dabego bugagia tonalua, te olo we bidi augwaligo enaba ofa mabo nai te me tugio,” te po wai dao. ¹⁶ “Te dage prisgo te olo bidi me deligo tumainogo yali da, teda te bidigo dwai sę yali, tama agai te nai wei te pris dabeba wei ponao. Magi baso meni, ena Genuai Bidigo eno te ofa sa munama, te ena da weyu, habu selai dao.” Te po wali.

¹⁷ Tama Genuai Bidigo Mosesbolo te tama po wali, ¹⁸ “Nago te po Aronba me aga ogwa dabeba

menama, te Israel we bidi tigidaliba wao. Te dage Israel bidi me deli, ma te dage dali bidibo gasa hani bidi me deli, agai te isiba tigidali ulama dabo ofa me deli sela asiyu, te agai enaba daꞗ wali po me deli usu nainogo, ma aga homugo digi naga sela asobaso da, ¹⁹ teda agai bulmakau omai me deli, ma sipsip omai, ma meme omai ofa emainao. Tialima, dagego te keni kenigo tigi dolai kibugo ofa me elamuo. Dagego tama teyu da, eno te godolo homu me egobe dao. ²⁰ Bugagia odao. Te dagego kibu tigi dwasianu dwai gana yaigo ofa ebaso da, teda eno godolo me egobeo.

* ²¹ Te bidi me deligo ena Genuai Bidi dali deli) haliga ebo ofa mabo sogo, te agai ena dali daꞗ wali po usu niyu, mabo ofa yaibaso, te tagalao, te aga homugo digi ebo ofa yaibaso da, teda agai wiegi yai bulmakau ma sipsip te keni kenigo aga tigi me dolisawai sesao. Te agai tama tibaso da, teda eno agai ofa mabo godolo homu yaibao.

²² Dagego te gedu widai kibu, ma saꞗa dwai, ma tigi dolai, ma bomai keni elalubo, ma tigi gesigo togai, ma buluba yai kibu yaibaso, enabolo ofa me elamuo. Dagego te tobage tigi poꞗi kibu te eno altade ofa elamo dao. ²³ Te dagego ofa me deli duga homugo digi ebaso da, teda dagego te kibu nogo saꞗa kikasi pęwadage ma gagea pai selama, te sę ebaso usu yaibao. Tialima, dagego te tobage kibu tiwai selama, te dagego enaba daꞗ wali bomai po me deli usu nabo ofa yainu da, te tiwai sę me elamuo. Te habu dao. ²⁴ Te kibu domo dolai baso, ma augwaligo togali ma pedali,

* **22:20:** Bom 17:1

ma augwaligo domo diasawai baso, dagego te tobage kibu enabolo ofa me igio. Dagego te kibu dabe te tobage kolesagade te duga t̄o kantride doligio. Te habu dao. ²⁵ Dagego te tobage kibu dabe te gasa bulu t̄o kantride bidi nogode selama, te ofa me elamuo. Te tiwai kibu dabe eno gedude wiegi yai menio. Eno te tobage ofa homu godolo me egobeo. Mu menio,” wali.

²⁶ Te Genuai Bidigo te tiwai po Mosesbolo wali, ²⁷ “Te bulmakau, me sipsip, me meme te wai ame nabo sogo da, teda te wai dabe aga ida dali te a naga me si sogo bidiyu bolo yao. Te nosali badu, dagego ofa ebo homu eyu da, te altaba sela pelama, ofa yagameo, eno dagego te ofa godolo homu ebo dao. ²⁸ Tiali goli, te deli sogo naga dagego te bulmakau, ma sipsip, ma meme te augwa wai dabe elama, te ida me wai selama, te ofa igio. Te habu dao. ²⁹ Te dagego ena Genuai Bidiba buba hwi wabo ofa me deli ebaso da, teda dagego te ofa ebo bomai po wali pao, teda eno dagego ebo ofa godolo yaibao. ³⁰ Te be ulade naga dagego ofa eyu, dagego te ofa ebo kibu mi tuao. Te me sogo kigamu nosali tueiba olama, te dagego elalumainogo igio. Te tebo şe habu mu selibao. Ena Genuai Bidigo eno te po wai dao,” wali.

³¹ “Odao. Dagego Genuai Bidi eno bomai po tigidali wali pao. ³² Dagego eno genuai nogi aiyaba muyu me doligio. Dage tigidali Israel we bidi te ena dologode bidao, magi baso meni, ena wiegi yai doloba pai mu elalubao. Ena digi ena Genuai Bidi, te eno dage wiegi yai doloba pai we bidi pedalumainogo ebo dao. ³³ Ena dagego God

bidainogo, te dage eno Isipde selama, odasa asali. Ena Genuai Bidigo, eno tama tiai dao,” wali.

23

Lotu wabo genuai side po dabe

¹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo e tama po wali,
² “Te Israel we bidi dabebolo te genuai lotu wabo side eno augwaliba bodolu muyu dąi ilai dao po walao. Dage sisinama, e tama side lotu waiyąo. ³ Dagego sę yabo side te a naga me deli sogo elalubao. Tialima, te Sabat side da, te toma nabo side naga elalubao, te dagego sę me igio. Dage sisinama, lotu waiyąo. Te Sabat side dage menade bidali tagalao, dagego te ena Genuai Bidigo bodolu muani side da homu yao.
 * ⁴ Megi da, eno dagebolo te genuai sogo dąi ilali po walainogo ebao. Te tigidali kibu bede dage te sogo sisinama lotu wao,” wali.

Godigo te Israel dabe bugagia bidimainu sula tagalali, me bo disąwai bret tuabo genuai side homu kone palobo side po dao

(Nam 28:16-25)

⁵ Te Genuai Bidigo e tiwai po wali, “Dagego Godigo Da te Isipde Bugagia Bidimainu Sula Tagalali Genuai Side, te Pasova Side homu kone palama, dąi ilao. Te genuai side te hasia wabo polua, dei 14, tede gagalao, te giliga dega sigulubo sogo, te deli sogo bubugade usu nama bidao. * ⁶ Te polua dei 15 wabode, te Bo Disąwai

* **23:3:** Sai 20:8-10; 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Bom 5:12-14

* **23:5:** Sai 12:1-13; Bom 16:1-2

Bret Tubo Genuai Side elalubao. Tama dagego te bo disawai yis meni yai bret tudubadi, te Sarere deliba usu nao. ⁷ Te Sarere hasia side dage lotu wainogo sisinao, te dagego duga sę me elamo dao. ⁸ Dagego ena Genuai Bidiba te kibu me nai ula mabo ofa deli deli bubugade idubadi, te Sarere deliba usu nao. Te nogo a naga me si wabo side dage ma sisinama, lotu wao, te side dagego sę munu me elamo dao,” wali. *

Te gide polasa ina yali tau yali nai ofa ebo po

⁹ Te Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po ma wali, ¹⁰ “Te Israel we bidi augwaliba te tiwai ma wao. Te dage eno mawainogo ebo tōba bidigi pabo sogo, te nosali dagego duga gide te wit tau inawai sabo sogo da, teda te tigidali kibu bede te polasa duani wit selama, dagego te pris dabeba selasa pao. ¹¹ Tama prisgo te wit duani nogode tolaluyu, te eno gedude uga eda elama, te eno dagebolo usu da waibao. Prisgo te Sabat side tudi badu nosali ofa ebaso usu dao. ¹² Tama dagego te wit ofa ebo sogo, dagego te sipsip wai kibu be deli yai ofa yao, te wiegi yai mu, te keni kenigo tigi me dolisawai ofa yao. Te sipsip te isiba tigidali ulubo ofa yao. ¹³ Dagego te wiegi yai plaua me badu dage sao, te aga sęę 2 kilogram, te oliv wel dali taluama, te wit ulubo ofa yao. Te isiba tigidali ulama dabo ofa dali ofa ilao, eno te ofa ebo denami godolo yaibao. Tama dagego te lita deli wain selama, te ofa si dali ofa yao. ¹⁴ Tialima, dagego te hasia duani wit te duga God, enaba

* **23:8:** Sai 12:14-20; 23:15; 34:18; Bom 16:3-8

sela asisabadi, dagego te gide sabo gesi wit tugio. Te dagego sela aselama da, teda duga tuagameo. Dagego te wit ge disawai nai tuao, ma duga isiba uluyu yao, ma dagego plaua nigilama, te bret ulama tuao. Dagego te ofago bomai po wali peyu, te duga wai nosali, me nosali pedalubo bage, augwaligo me wali pomainao,” wali.

Te gide nai sabo sogo genuai pemene ebo side po

(Nam 28:26-31)

¹⁵ Te Genuai Bidigo po te tiwai ma wali, “Te ena Genuai Bidiba, dagego te duani wit magasobo side te nosali badu nedebosagalobo te Sarere a naga me si dao. ¹⁶ Te 50 wabo side, te a naga olama si wali Sarere silibo si nosali badu, dagego te wit gasa gesi ofa enabolo mao. * ¹⁷ Te we bidi wai augwali deli delide bret si seselama, enabolo te gesi wit ofa mabo tiwai yao. Dagego te seşe kilogram si yai plaua si te bret deli deli nigabo usu selama, te yis dali taluama ulao, te Genuai Bidi, enaba te bret ofa yao. Te prisgo nogo tolaluyu, eno gedude iba eda yao. ¹⁸ Te dagego gasa nai te bret dali ofa yao. Dagego te kibu sipsip wai te kibu be deli yai a naga me si ofa yao, te ogwa bidi bulmakau me deli, te omai sipsip si sobadi te ofa yao. Dagego te kenigo aga tigi dolali kibu me sigio. Te wiegi yai kibu naga sao. Te dagego enaba te isiba tigidali domainu

* **23:16:** Te Israel dabego augwa genuai side te Grik pogo nogi eyu, Pentikos Side dao, wabo. Te Grik pode te nogi Pentikos wali, te tobage po pađe si elalubao, “Dei namba 50” wabo dao. Te tiwai po te Tpi 2:1 tede elalubo suo.

ulubo ofa tiwai yao, te wit me wain meba te ofa dali muao, te dagego tigidali sogo ebo tiwai yao. Te ofago wiegi yai denami ebaso, ena Genuai Bidigo, eno godolo mu ebo dao. ¹⁹ Dagego te omai kibu meme me deli selama, te sęęę sela sębo ofa yao, te kibu be deli yai omai sipsip wai si me selama, te deli haliga pedelabo ofa yao. ²⁰ Prisgo te polasa tau inawai witgo nigai bret me te sipsip si selama, nogode tolaluyu, iba eda eno gedude yao, te ofa tiwai ebao. Te ofa dabe te ena nai mu elalubaso, eno te pris augwaliba mawaibao. ²¹ Dagego te ofa ebo side dage sisinama, lotu wao. Dagego duga sę dabe te side me elamuo. Te duga wai nõ nõ dabe te nosali nosali pedelama, te menade bidibaso, tigidaligo te bomai po sesemane wali pidubadi geao,” te po wai dao. *

²² “Te dagego duga gide te wit tau inawani sabo sogo, dagego te gi sesege badu mu gagalama sigimio. Dagego te gi tomode nai sabo sogo, te me badu nai dagego ela soeibaso da, teda dage te si sogo ma pelama sigi pigio. Te elalumainogo elama, te nai meni yai bidi dabego me te gasa bulu bidi dage dali bidibo bidi, augwaligo te nai somainao. Ena Genuai Bidi, ena dagego Godigo, eno te tama po wai dao.” *

Biugel bu wabo genuai side po
(*Nam 29:1-6*)

²³ Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wali,
²⁴ “Te Israel we bidibolo te tiwai po walao. Te 7

* **23:21:** Sai 23:16; 34:22; Bom 16:9-12 * **23:22:** Prs 19:9-10;
Bom 24:19-22

polua dei 1, dage toma nao. Te duga genuai side me deli dao, te dagego bu wabo nai biugel bu olama, te dage sisinagaselama, lotu wao. ²⁵ Tama te side dagego duga sę me elamuo. Menio. Dage te altaba pelama, enaba ofa mao,” te po wai dao.

*Godigo te we bidi augwaligo sęę sela sęwani genuai side po
(Nam 29:7-11)*

²⁶ Te Genuai Bidigo Mosesbolo wali, ²⁷ “Te 7 polua dei 10de Te We Bidi Augwaligo Sęę Sela Sębo Genuai Side dą ilali. Te side dagego nai tubo me wiegi yai pemene ebo sę tigidali habu selao. Te dage lotu wainogo sisinama, te ofa me deli enaba sesao.” Te po wai dao. ²⁸ “Te side dagego sę me igio, magi baso meni, te side prisgo te sęę sela sębo ofa yaibao. Prisgo te ofa ebaso, ena God, dagego Genuai Bidi, te eno dagego sęę tigidali sela sęwaibao. ²⁹ Bidi me deligo te side nai tuali da, te aga eno we bidi hanide sela sęwaibao. ³⁰ Bidi me deligo te side sę ebaso da, teda ena digi ena aga ela mueibao. ³¹ Odao. Eno po ma obao, dagego te side sę me deli igio. Dagego sesemane sogo te bomai po wali piduao. Te dagego wą nų nosali nosali pedelama, menade bidibaso me, augwaligo me wali pomainao,” te po wai dao. ³² “Dage te side bugagia toma nao. Te gagalobo side te dei 9 wabode gagalaibao, te giliga dega sigi pabo sogo, te dei 10 wabode te sia ge dega sigi paboba usu naibao. Te side usu nama tigidali, dage nai tubo

me wiegi yai pemene tigidali ebo habu mu selao,” wali. *

*Te tolu yabe bede bidibo genuai side po
(Nam 29:12-40)*

³³ Genuai Bidigo Mosesbolo walama, Israel dabeba te po mao wali. ³⁴ Agai te tiwai po wali, “Te 7 polua 15 dei wabode, te namba 1 dei te genuai side te we bidi augwaligo te dwasianu be te ni nologo selama sę ebo side elalubao, te bede bididubadi te a naga si sogo Sarere deliba usu nama, ena homu kone palao. ³⁵ Te Sarere hasia wabo side, dage sisinama, lotu wao, te dagego duga sę me elamo dao. ³⁶ Dagego enaba te Sarere usu nama ofa tigidali side yao. Te 8 wabo side, dage ma sisinama, lotu weyu, te dagego ofa yao. Te dei 8 wabo side da, te lotu wabo side naga dao, te dagego sę me igio,” te po wai. *

³⁷ “Te side dabe da te ena Genuai Bidigo daj ilali side, te dage lotuba sisinama, ena ofa yao. Te dagego isiba tigidali ulubo ofa eyu, te wit ulubo ofa, me wain aj gelebo, me gasa ofa me yao. Tama dagego te ofa deli deli te aga bodolu muani side dolo iyao. ³⁸ Dagego te tigidali side bodolu wali peyu, te enaba lotu weyu, toma nabo Sabat side tigidali me tiao. Dagego te ofa dabe eyu, te dagego enabolo gasa mabo nai me mao, te daj yali po usu nubo ofa dabe, me te duga homugo digi enabolo mabo ofa me maiyao,” wali.

³⁹ “Te 7 polua 15 dei wabo side, te dagego tau yali nai sela aselama nosali, dagego te nogo

* **23:32:** Prs 16:29-34 * **23:36:** Bom 16:13-15

a naga olama. me si wabo genuai si te osogo bidabo bede bidiyu, te ena Genuai Bidiba homu kone palao. Te hasia wabo dei me dei 8 wabo side, dage toma nabo side sę tagalama, bidao. ⁴⁰ Te namba wan dei wabo side dagego wiegi yai nai mu meba dagego te tubo ni dude sao. Tama dagego te ni det nologo me te yabe hauwa elalubo ni nologo me sao. Tama dage wiegi yai pemene idubadi, te nogo a naga me si wabo siba te eno gedude tama yao, Genuai Bidi, dagego God dao. ⁴¹ Tigidali kibu bede te 7 wabo poluade te dagego enaba muani genuai bodolu te 7 sogo elalueibao. Te duga waji nq̄ nosali nosali pedalubo bagego te bomai po wali pao. ⁴² Dage tigidali Israel we bidi te dwasianu tolu yabe bede te a naga me si sogo bidao. ⁴³ Dagego tama tibaso da, te waji nq̄ nosali pedalubo hani dabe, augwaligo sulama koneyu, te eno dage te t̄q̄ kantri Isipde selama, te dage odasa asali homu yaibao, tama te sogo eno dage te tobage bede bidali tiwai yali. Ena Genuai Bidi, ena duga God, eno te po wai dao,” wali. *

⁴⁴ Mosesgo te po odama, agai te Israel augwaliba olama, te tigidali genuai bodolu side te Godigo nogi ugwaba sao po wai dao.

24

*Te Godigo sel Ugwa Bede te lam sole dabe tonalubo kolesaga ebo po
(Sai 27:20-21)*

* **23:43:** Sai 23:16; 34:22

¹ Genuai Bidigo Mosesbolo te tiwai po wali,
² “Te Israel tigidaliba walama. augwaligo te wiegi yai ni oliv wel te eno sel Ugwa Be tomode munalubo lamba muabo wel sesao. Te pris dagego tigidali hulide lam sole udaludaibao,” te po wai. ³ “Arongo te lam sole dabe pio ebode mu udulama. te tigidali hulide te lam ula elaludu. te sogo kigamuba usu naibao. Te lam dabe te genuai walali ugwa daı togali bulu.badu edade elalu. te Daı Wali Bomai Po Munalubo Halobage te Tedali Gasagi Yai Mu Be Habu tomode munalubo ena Genuai Bidi, eno sueibao. Eno te bomai po dagebolo mani, te dage me duga hani nosali pedalubo hanigo me te bomai po sesemane wali pao. ⁴ Arongo te ni dagede elalubo lam sole bugagia tonalua, te bugagia tonaluyu, te lam ula sula sabuo, te augwali ula elalubo eno sueibao,” wali.

Bret augwaligo Godiba mawai

⁵ Genuai Bidigo Mosesbolo te po ma weyu, te tiwai wali, “Nago te şeşe 12 kilogram elalubo wiegi yai plaua selama, te plauago 12 bret nigao. Te şeşe deli deli dobolama, te bret deli deli nigao. ⁶ Nosali te bret dabe te tebolba muao, augwa te ni akasgo me wiegi yai golgo nigali, te Genuai Bidi ena gedude e munalueibao. Te bret nani si wasilao, te bret a naga me deli te nani deli deli wasilao. * ⁷ Te wiegi yai denami pedalubo pauda meba dali te bret nani si dali muao, te nosali augwaligo te pauda enabolo ofa yao, te bret hasegeliyu, tama yao. ⁸ Te tigidali Sabatde te pris

* 24:6: Sai 25:30

augwaligo te bret tebolba mubaso eno sueibao. Sesemane sogo te Israel augwaligo te kolesaga wali pao. Tede te po daş wabo kontrak me deli eno augwali dali ebao. ⁹ Te bret te Aron dali aga hani pris dabe daligo nai elalueibao. Augwaligo te bret eno sel Ugwa Be obo tomode tuao, magi baso meni, te we bidi augwaligo enaba ofa yali nai dage dao. Te ena nai digi, te eno pris dabeba mawaibao.” Godigo te po Mosesbolo mawai dao.
*

Godigo te bidigo dwai şe yali wei ponobo kolesaga po

¹⁰⁻¹¹ Bidi me deli bidali, aga aya Isip bidi, aga ida Israel we me deli. Ida nogi, te Selomit, Selomit te Dirigo wegi, te Dango hani. Te Selomitgo ogwa te bidibo pesagede bidiyu, te Israel bidi me deli dali hwjani. Augwa si hwjibo şe eyu, te Selomitgo ogwago te Genuai Bidigo nogide agabolo po dwai wali. Tama augwaligo aga Mosesba sela palio. ¹² Tama Mosesgo aga kalabusiba munama, te Genuai Bidigo te bidiba mena şe yabo po te agabolo wabo tonaluali.

¹³ Tialima, Genuai Bidigo Mosesbolo po walali, ¹⁴ “Te bidi selama, te bidibo pesage buluba pao. Agai enabolo po dwai po wabo odali bidi tigidali, augwaligo nogo aga toboluba muao. Augwaligo tama tebo, te we bidi augwaliba ola mayu, te bidigo dwai şe yalio, te şeşe agade elalubao. Te tigidali we bidigo agaba masigi şanama, te aga isibo siba usu nao. ¹⁵ Nosali nago Israel augwaliba te po walao, “Te bidi me deligo enaba

* **24:9:** Mat 12:4; Mak 2:26; Luk 6:4

po dwai wali da, aga yali dwai sęę elalubaso, te aga yali sęgo sęę tolalubo dao. ¹⁶ Agai te dwai po wabo sogo ena Genuai Bidi nogi ebaso da, teda aga isimainao. Te Israel bidi mu me, te Israel tomode bidibo gasa hani dabe me, tagalao. Te bidigo ena nogi te tiwai nogi ebaso da, teda tigidali we bidigo agaba masigi sęnana, aga isiboba usu nao,' te po wao," wali.

¹⁷ "Te gasa bidi ma we ela mubo bidi yai baso da, teda dagego aga me ela muao. * ¹⁸ Bidigo gasa bidi mego bulmakau ela mubaso da, te agai gasa bulmakau te bidiba wei ponao. Te tobage dwai sę ebo dodolobo kolesaga e tiwai. Bidigo gasa bidigo kibu elali, agai te tobage tiwai naga agaba wei ponao.'"

¹⁹ "Te bidi mego gasa bidigo tigi dolobaso da, teda dagego deli tigi poai sę agaba wei ponao. ²⁰ Te agai gasa bidigo dili togai baso, dagego aga dili me togao. Te agai gasa bidigo gedu dolali, dagego agai gedu me dolao. Te agai gasa bidigo kele degai baso da, teda dagego agai kele me degao. Bidigo mena sęgo te gasa bidi dolai baso, dagego te tobage deli kolesaga naga agaba wei ponao. * ²¹ Bidigo gasa bidigo kibu ela muani da, agai te bidiba deli tigi tobage naigo wei ponao. Tiali goli, bidigo gasa bidi me ela muani da, dagego te bidi aga digi ela munama, wei ponao. ²² Eno te bomai po deli dage Israelba me dage tomode bidibo gasa haniba me daį mubao. Ena Genuai Bidi, ena dagego God dao, eno dagebolo

* **24:17:** Sai 21:12 * **24:20:** Sai 21:23-25; Bom 19:21; Mat 5:38

te po wai dao,' ” wali. *

²³ Mosesgo te po dabe Israel we bidi augwaliba pusula silama da, te nosali augwaligo te Godiba po dwai wali bidi selasa, te bidibo pesage buluba odasa pali. Te augwaligo agaba masigi şanama, aga ela muani. Te kolesaga yali te Israel augwaligo te Genuai Bidigo Mosesba mani po wali peyu yai dao.

25

Te kibu be nogo a naga olama, me badu nogo sigo bomai po dabe

(Bom 15:1-11)

¹ Moses te Sainai bulu dude bidibadi, ² Genuai Bidigo agabolo te Israel augwaliba maiabo po pusali. Genuai Bidigo te tiwai po walio, “Te dagebolo eno mawainogo ebo tōba dage bidigi pabo sogo da, teda te a naga me si wali kibu be te kibu be me delide dagego nai me bulugio. Dagego te tō olo elalumainogo yao. Tō toma nomainao, te dage Sabat side toma nabo tiwai emainao. Dagego te tiwai ebo te eno kibu be da olama, daj eyu yao. ³ Te kibu be me sela me selade dagego te duga tōde mena tobage nai bulao, te wain nologo dabe togolama, te gide nai sao. ⁴ Tiali goli, te ⁷ wabo kibu be me delide dagego te tō toma neyu, olo elalumainao. Te kibu be dagego eno kibu be da olama, sa muao. Dagego nai me bulişama, te ni wain nologo me togolamo dao. ⁵ Te nai wit pedelama olo dali elalubaso da, teda dagego te nai wai me selama,

* **24:22:** Nam 15:16

nai mubo beba me sisinigio. Te ni wainde te age holobaso da, teda dagego te wain nigainogo me sigio. Tigidali sula tagalama elalumainao, magi baso meni, te kibu bede tō bugagia toma nomainao. ⁶ Te kibu bede dagego tōde nai odolali pedelali, te tuyu naga yao. Te nai sisinibo beba sisiniyu, ma wain nigibo sę me egobeo. Dage me, olo sę ebo bidi me, olo sę ebo we me, gasa sę bidi dabe me, te dage dali bidibo gasa hani we bidi dabe, duga tuiyao. ⁷ Te bulmakau, sipsip, meme dabe, te bulu uni kibu hasa dabego me tumainao,” te po wai dao. *

Te nai dabe wei ma begelebo kibu be

⁸ Genuai Bidigo po ma weyu, te tiwai po wali, “Te a naga me si sogo dagego te kibu be 7 te tama nedao, te kibu be bidi sese si a naga me si me si, te 49 kibu beba usu naibao. ⁹ Te kibu be 49 wabo side, te 7 polua dei 10 wabo sogo, dagego bidi meba tagala palama, te duga tō kantri pedaiba te bu wabo nai biugel bu wagi pomainao. Te side te God eno genuai side, eno te We Bidi Augwaligo Sęę Sela Sęyabo Side mu dao. ¹⁰ Te kibu be te 50 gagalobo, te side dagego bu wabo nai biugel bu wao, te eno kibu bede dolo ebao. Te dagego tigidali we bidi augwaliba hanilama weyu, te augwa sęę silama, te augwa bugagia bidaibao po wao. Te kibu bede, te gasa bidigo tō abelali bidi dabe, augwaligo te tō aga aya muba, me ma tō aga ayago deli haniba te wei ponao. Te olo sę ebo bidi dabe me olo sę ebo we dabe bidali, augwa te sę yali tagalama, te augwa deli hani

* 25:7: Sai 23:10-11

sibiba ma pelama bidao. ¹¹ Te kibu be 50 obaso, te kibu bede da, tigidali we bidi pemene elama, bugagia bidalubo kibu be pedelaibao. Te kibu bede duga t̄de nai me bulugio, tama dagego te wit dabe togolama me sisinigio. Te dagego wain du selama, te wain āi me nigilamo dao. ¹² Magi baso meni, dagego te kibu be tigidalide ena Genuai Bidigo kibu be naga da, te homu yao. Te dagego duga t̄de olo pedalubo nai sela tuao, te tama. Dagego te gasa nai dabe me tulamo dao,” te po wai dao.

¹³ “Te kibu bede dage bidi dabego t̄ gasa bidiba mani, dagego te t̄ duga ma sao. ¹⁴⁻¹⁵ Te gasa bidi dagego t̄ abelemainogo mabo sogo, dagego koneao, te nisu naga kibu bede te nai tigidali wei ma mabo, te nisu naga sogo agai te bulali nai tau yali sabo me elalubo. Agai bugagia abelemainao, te t̄de mone usu nama dolo sao. ¹⁶ Te kibu be hauwa yabo elalubaso da, teda mone ugwaba holao. Tialima, te kibu be hauwa egobe da weyu da, te mone aiya dulao, magi baso meni, agai te t̄ mu abelegobeo. Menio. Te tigidali kibu bede te t̄ agai nogode elalu, agai te t̄de sabo nai abelebo dao. ¹⁷ Dagego te abagi me deli tibo po ola magio, te t̄ abelabo monede. Menio. Dagego enade wi yao, dagego God dao, te doloba pai kolesaga naga yao. Ena Genuai Bidigo te tiwai po obao,” wali.

Godigo agai po wali pabo we bidi augwali bugagia tonalueibao

¹⁸ Genuai Bidigo po ma weyu, te tama po wai, “Dagego eno po tigidali bugagia wali peyu, eno

bomai po me tigidali wali pao. Te dagego tama tibaso da, teda eno dage mawainogo ebo t̄de sesemane bugagia bidaibao. ¹⁹ Te nai hauwa te t̄de pedelama, te dagego nai hauwa sesemane sogo tudaibao. Tama dage te t̄de bugagia bidaibao. ²⁰ Tama teyu, dagego te tiwai po waidalio, ‘Te a naga si wabo kibu bede dago te nai me bulişama, te odolali tau yali nai naga sisinaibao,’ wagio. ‘Te tama tebo dago habu selai baso da, teda dago magi nai mu te kibu bede tueibawe?’ ²¹ Tagalao, dage moni homu si me igio. Ena Genuai Bidi, te 6 wabo kibu bede eno te t̄d̄ wiegi yai bugagia mu ilaibao, te dagego te nai tudubadi kibu be selaba usu naibao. ²² Te 8 wabo kibu bede dagego bulubo nai da, te kibu be a naga me delide sali nai tudubadi geaibao. Te dage nai usu elalubadi, te gesi tamadi bulali nai sabo bodoluba usu naibao,” te po wai dao.

Augwaligo sali t̄d̄ wei ma mabo şe dabe yali

²³ Genuai Bidigo te tiwai po ma wali, “Te gasa bidigo dagego t̄d̄ abelai baso, agai sesemane sogo mu tonaludugio. Magi baso meni, te duga t̄d̄ mu elalubeo. Te ena Genuai Bidigo t̄d̄ elalubao, te eno dage Israel bidimainogo yali, te bidi dabego augwa t̄de te gasa t̄d̄ kantri bidi dabe osogo bida wabo tiwai yai dao,” wali.

²⁴ “Te dage bidi me deligo te duga bage gasa bidigo t̄d̄ abelebaso da, teda agai te tiwai bugagia kone palao, te nosali t̄d̄ aga ayago ma abelemainogo ebaso da, teda aga abelemainao. ²⁵ Te duga abagi me deli magi nai doado bage meni baso, te agai mone meba sabo homu elama, te gasa

bidigo aga tų abelemainogo ebaso da, teda aga deli kanemego dolo tonalubo sę eyu aga tau sabo sę yao, * agai te tų ma abelama te agaba ma mao. ²⁶ Tialima, te aga tau sabo deli kaneme meni yai baso, aga digi ma abelemainao. Te nosali aga mone hauwa elalubaso da, teda aga te tų ma abelao. ²⁷ Agai nedali te nisu naga kibu be elalubaso, te nai dabe ma wei mabo kibu be gegabo sogo, te kibu be dabede agai nisu naga nai pedelabo te nedao. Tama agai te nai usu nabo mone usu selama, te aga tų polobadu abelali bidibolo mao, tama aga tų ma sabo usu dao. ²⁸ Tialima, te aga mone sų pelama, tama aga te tų ma abelabo usu meni yai baso da, teda te tų abelali bidi aga nogode elalubadi, te nai dabe page bidiba ma mabo sogoba ma usu numainao. Te kibu beba pedalubo sogo, te tų abelali bidigo te tų aga page bidiba ma dolo mabo usu dao,” wali.

²⁹ “Te taun obo tomode elalubo bidigo be, te bidi me deligo abelai baso da, teda te be aga ayago te kibu be deli bididubadi, te be page bidigo ma abelabo usu dao. ³⁰ Te kibu be deli bidai digi agai te be ma abelesąbaso

* **25:25:** Te Hibru dabego augwa bomai pode, te bidi me deli sęę sobaso da, teda aga deli kaneme bidigo te aga tudi badu posolalubo sę eyu, aga tau sao. Genuai sę te deli kanemego yao, te sęę elalubo bidigo tų ma abelebo sę, te tų te aga deli kaneme hanide elalueibao. Te Rut 3:12-13 me 4:1-6; Jer 32:6-12, tede te po elalubao, suo. Te buku Aisaiade te tiwai po begelama wali, God aga da te we bidi dabe tudi badu posolalubo sę elalu, te augwali tau sabo bidi mu bidibo dao. Te Ais 43:14 me 44:6; 44:24, te po tede elalubo suo.

da, teda agai ma abelabo sunumi me elalubeo. Mu menio. Megi da te be te abelali bidi aga be elalueibao, te aga waji nõu nosali pedalubo hanigo be pedelaibao. Tama agai te nai dabe wei ma mabo kibu bede ma abelainu ebo usu me egobeo. ³¹ Tiali goli, te obo elalusabo madi elalubo dwasianu be dabe, te dagego homugo augwali te nai bulabo tq tiwai da homu yao. Tialima, te be dabe aga ayago ma abelabo usu yaibao, te nai dabe wei ma mabo kibu bede, te abelali bidi dabego te be aga ayabolo wei ponobaso usu dao. ³² Tialima, te Livai hani da, augwaligo te bomai po wali pelamuo. Te augwa taun obo tomode elalubo be yai baso da, teda augwaligo ma abelemainao,” te po wai. ³³ “Te Livai me deligo aga be bidigo abelemainu yali, te aga ma abelesabaso da, teda te be abelali bidigo agai te Livai agabolo ma mao, te nai dabe wei ma mabo kibu bede tiao. Magi baso meni, eno dage gasa Israelba tq sa muani, tiali goli te Livai hanibolo te tiwai me ebeo. Menio. Eno taun naga augwaliba mani. Tialima, te Livai dabego taunde elalubo be dabe, te Livai hani augwa be mu naga tama sesemane elalubo dao. ³⁴ Te Livai dabego taun sesege badu elalubo tq dabe, te gasa bidigo me abelamuo. Te Livai dabe augwa tq sesemane elalueibao,” wali.

Te magi nai doado bage meni yai bidi dabe tonalubo kolesaga

³⁵ Genuai Bidigo po te tiwai ma wali, “Te dagego abagi me deli magi nai meni yai bidi pedelama, te doado bage abelabo mone gegabo

şę usu işabaso da, teda duga digi aga tonaluao, te gasa tş kantri bidi dage dali bidagasali bidi tonalubo tiwai yao. Te tiwai ebaso da, te abagi dage dali bidaibao. * 36-37 Te agai dagede mone negeli yai baso da, teda agai te mone negeli wei ponobo sogo te dagego gasa ugwadu daganobo mone dali manama, momainogo elamuo. Te agai nai abelainogo ebaso, te dagego mone ugwaba holoyu, te agade gasa mone dali saiba homu igio. Dage Godide wi naga elama, te abagi dage dali bidimainao. * 38 Ena God, duga Genuai Bidi, eno po dagebolo walio. Ena dagego God bidibao homu yai, tibaso eno dage te tş kantri Isipde selama, odasa asali, dagebolo te tş kantri Kenan mawai hagede yai dao,” wali.

39 Genuai Bidigo po te tiwai ma wali, “Te abagi me deli magi nai menia sobaso, te aga dagego olo mu şę ebo bidi tiwai abelebaso da, teda dagego aga te olo mu şę ebo bidi sesanobo tiwai elamo dao. 40 Aga dage dali bidu, te mone şę ebo bidi tiwai bidao, te aga dage dali şę ela pidubadi, te tigidali nai wei ma mabo kibu beba usu nao,” po wai. 41 “Te wali kibu bede aga me aga we wai dali, te augwaligo dage tagalama, te aga haniba ma pelama, te aga wai nş dabego tşde bidaibao. 42 Te page e tiwai elalubao. Polobadu dage Israel te Isipde olo mu şę ebo bidi bidai, eno dage sagaselama, dagego te Isip mu taga soali. Tama tialigo, dage ena Genuai Bidigo olo mu şę ebo bidi ma we pedelali, te dagego me abagi dabe abelama, te augwali olo mu şę ebo

* 25:35: Bom 15:7-8 * 25:36-37: Sai 22:25; Bom 23:19-20

bidi sesemane bidaibao homu igio. Te habu mu dao. ⁴³ Tama tialima, dagego te abagi selebo sę eyu, aga sę dene ilibo sę igio. Menio. Dage enade wi yao, dagego God, te dagego bugagia wiegi yai sę naga agaba yao. ⁴⁴ Te dagego olo mu sę yabo sę bidi, me sę ebo we sabo homu ebaso da, teda dage pąde elalubo tų kantri dabede sao, augwali te Israel hani bage isąwai. ⁴⁵ Tama me dagego te olo mu sę ebo bidi abelai hagede te gasa tų kantri bidi dabe dage dali bidibo hanide abelao. Te dagego olo mu sę ebo bidi me olo sę ebo we te augwalide abelabo usu mu dao. ⁴⁶ Te dage isibo si da, te duga ogwa dabe augwaligo te olo mu sę ebo bidi ma we dabe somainao. Te augwaligo dagego ogwa dabego sę sesemane sogo idumainao. Tiali goli, te duga abagi dagego digi te olo mu sę ebo bidi pedelai baso da, teda dagego augwali selebo sę igio. Dagego augwalide dua dua yao,” wali. *

⁴⁷ “Te gasa tų kantri bidi dage dali bidagasali bidi te mone bidi pedelali. Te dagego abagi Israel bidi me deli te magi nai meni yai bidi pedelai baso, aga te gasa tų kantri bidigo abelemainogo elama, aga te bidigo olo sę ebo bidi bidimainao, ma te bidi aga deli hanigo olo sę ebo bidi bidibaso me usu dao. ⁴⁸ Te abagi Israelgo tama tibaso da, teda dagego aga ma abelama sagameo. Aga ama me deligo, ⁴⁹ ma aga aya sabi bidigo, ma aga deli kaneme hanigo aga ma abelao. Te aga mone sali usu yai baso da, teda aga digi abelama, te dwai sę olo ebo tagalao,” wali. ⁵⁰ “Te bidigo aga

* **25:46:** Sai 21:2-6; Bom 15:12-18

abelali bidi dali po minama, te elaluali tigidali kibu be dali te nai wei ma mabo kibu be dali me usu nama nedao. Tialima, te olo şe yali bidi aga tonaluali genuai bidigo te kibu bede te bidigo mone şe yali dađ ilao. Tama te bidi aga digi ma aga deli kaneme bidigo te tobage tiwai monego mu te bidi ma abelebaso usu dao. ⁵¹ Te kibu be hauwa elalubadi yai baso da, teda te bidigo genuai mone te tonalubo genuai bidibolo wei ponama mao. ⁵² Te kibu be hauwa bidisawai te nai wei ma mabo kibu be pedalubaso da, teda agai dwasianu mone te tonalubo bidibolo wei ponao,” te po wai. ⁵³ “Te tonalubo bidigo koneao, şe bidi te kibu be deli delide te kontrak şe ebo bidi tiwai da weyu, te aga dwagila selebo şe me igio. Agai dua tama naga yao. ⁵⁴ Te augwaligo te bidi te kolesaga me delide te ma abelesabaso da, teda te nai dabe wei ma mabo kibu bede, te tonalubo bidigo te bidi aga we wai dali tagala palama, olo mu bidimainao. ⁵⁵ Dagego te dage Israel me deli olo mu şe ebo bidi sesemane bidimainao wagio, magi baso meni, ena Genuai Bidi, ena dagego God, te eno dage Isipde selama, te dage odasa asali. Tama tibaso, dage enade digi te olo mu şe ebo bidi bidimainogo yai dao,” wali.

26

*Godigo te agai po bugagia wali pabo we bidi
augwali wiegi yai ilaibao
(Bom 7:12-24; 28:1-14)*

¹ Genuai Bidigo te po wai, “Dagego te ni dage selama, tego te piksa noma nigigio, ma genuai masigi selama dualiyu, ma te masigi selama, tego

babaga pabo sę elama, te tobage nai dabe dagego tibo god da olama, teba lotu wagio. Menio. Dagego ena deliba naga lotu wao, dagego Genuai Bidi dao. * ² Dagego te Sabat dabe side sę me igio, eno dageba daj ilai dao. Dage toma naga nao. Te dagego eno be godolo mu iyao. Ena Genuai Bidigo eno te po wai dao,” wali.

³ “Te dagego eno bomai po dabe wali peyu, te eno dagebolo yao po wabo sę dabe ebaso da, ⁴ teda eno te tulubage tulubo sogo te tulubage tulumainogo ilaibao. Tama eno dagego tōde nai wiegi yai mu holomainogo elama, te ni dabego nai hauwa walaibao. ⁵ Te dagego nai hauwa mu elalu, te dagego wit tau yali sesa pidubadi, te wain du tau yali sabo sogoba usu naibao. Tama dagego te wain du tau yali sidubadi, te wit wai bulubo sogoba usu naibao. Te dage nai tudumainogo genama, te dage haliga mu paḡaḡwaibao. Te dage bugagia mu duga tōde dugulalu bidaibao,” wai dao. *

⁶ “Te eno dageba haliga nagame ebo kolesaga menama, te dage bugagia dugulalu, te dage godege pibo sogo magi nai me delide wi me egobeo. Eno dagego tōde te dwai uni hasa dabe sela s̄anama, te boi bidi dabego dage te tōde bidibadi te boi me hw̄igobeo. ⁷ Te boi bidi augwaliba dagego hw̄ibasoda, te dagego augwali pobelama, ela mubaso, te hw̄ibogo augwali mu dolaibao. ⁸ Te dage nogo a naga bidigo te bidi sese a naga 100 boi bidi aiyaba elalueibao, te

* **26:1:** Sai 20:4; Prs 19:4; Bom 5:8; 16:21-22; 27:1 * **26:5:**
Bom 11:13-15

dage 100 bidigo te bidi sese umabo hauwa 10,000 boi bidi aiyaba elalueibao, tama tigidali boi bidi dolaibao,” te po wai. ⁹ “Te eno dage wiegi yai iliyu, dagebolo eno te wai hauwa menama, te dage genuai hani pedalumainogo ilaibao. Te eno polobadu dage dali te daꞗ wali bomai po kontrak usu naibao. ¹⁰ Te nai dabe dagego te gide polobadu kibu bede sali te elalubadi, te nosali kibu beba ma usu naibao. Te elaluali nai bugai te dagego gesi tau yali nai sabo sogo, te nai dagego şayu, tama te nai muani pesagede dagego gesi nai mueibao. ¹¹ Te ena dage tomode bidiyu, te ena be tomode digi bidaibao, te eno dage tudiba me mugobeo. ¹² Te ena dage tomode biliyu, te ena dagego God bidaibao. Te dage eno we bidi dabe bidaibao,” te po wai dao. * ¹³ “Ena digi ena Genuai Bidi, ena dagego God dao. Polobadu dage te Isipde olo şe ebo bidi bidibaso, eno te kalabus ebo şe togwa şanama, te dage odasa asai. Eno dage te kalabus yali bidi dabego bogo toga şawai, te dage kalabus tagalama, te wiegi yai homu pemene eyu asai dao,” wali.

*Godigo te agai po sela şabo bidi dabe augwal-
iba dwai dene mawaibao wali
(Bom 28:15-68)*

¹⁴ Genuai Bidigo po te tiwai ma wali, “Te dagego eno po sela şayu, tama dagego te bomai po dabe sela şabaso da, teda eno dagebolo te dene mabo şe yaibao,” te po wai. ¹⁵ “Te dagego eno bomai po me eno po dali te tudiba munama, tama eno dage dali te daꞗ wali bomai kontrak

* **26:12:** 2 Ko 6:16

te dagego togwali da, ¹⁶ teda eno dagebolo dene maiabo sę e tiwai yaibao. Polo tama eno dage dwai wi mu ilama, te dage te tobage genuai gasi somainogo ilaibao, te tigi posolo mu ilibo gasi, me te dage gedu widaibao, te dagego tigi me dolaibao. Te dagego gi nai da bulaibao, tiali goli dagego te nai ge me sela tugobeo. Mu menio. Te boi bidi dabego naga sela tueibao. ¹⁷ Te ena digi eno dageba boi bidi yaibao, tama eno te gasa bidi dabego dageba boi hwiągasomainogo elama, te dage aiyaba elalumainogo ilaibao. Tama te bidi dabego dage dali dwai homu mu eyu, augwaligo dage tonalubo sę yaibao. Te boi bidi dabego dage pobeasa asisąbadi goli tagalao, te duga digi odolali wi elama, te wi paibao,” wali.

¹⁸ “Tama eno te kolesaga dabego dageba te dwai dene mabo sę ebaso, te tudi, badu nosali dagego eno po wali me pisąbaso da, teda eno te dwai dene mabo sę dageba mu geninaibao. ¹⁹ Te eno dagego hagoma aiyaba mu elalueibao. Te eno tulubage tulubo paliama, te dagego tąba tulubage me tulugobeo, te tą mu wa pelama, te ain tiwai dila pai pedelaibao. ²⁰ Te nai dabe te gide dabe me hologobeo, te ni dabego du me walogobeo. Te dagego sę dene yali odolali yaibao,” te po wai dao.

²¹ “Te tama sęę dabe dageba pedalubaso, te dagego hagoma idu, te po me odisąbaso da, teda eno dagego te ebo dwai kolesagade homu kone paludama, te eno dageba dwai dene mabo sę me mu ela pidubadi geaibao. ²² Eno te bulu uni hasa dabe dage tomoba tagala palama, te augwaligo te wai dabe ela muyu, te bulmakau

dabe me ela mueibao. Tama tialima, te dagego tō kantri sunumide te bidi dabe me bilalugobeo, te dwasianu hani we bidi naga bidaibao,” wali.

²³ “Eno te tiwai dwai dene mabo sę dageba ebaso, te nosali dagego eno po me odisama, te dagego enaba hagoma ebo dwai sę me idubaso da, ²⁴ teda eno digi dagego te ebo sęgęde homu kone palama, te eno dage dwai dene mabo sę genugia mu idubadi, te dage posolo dwai mu yaibao. ²⁵ Dagego eno daų wali bomai po kontrak togalio, tama dageba te boi bidi dabego hwjabo sę eno ilaibao. Te dage te genuai taun te bomai obo elalubo tomoba sisinigi pelama, te dage bugagia bidiba homu yaibao, tagalao, te eno dwai genuai gasi dabe dageba tagala palama, te dage we bidi hauwa mu isaibao. Te dage dolobo sogo da, teda eno dage te boi bidi dabe augwali nogoba mawaibao,” te po wai. ²⁶ “Te eno dagego nai mu sę pomainogo yaibao, tama te we dabego augwa iside ulabo nai hauwa meni yaibao, te sia tigi delide nogo si wego nai ulaibao. Te dage tigidaligo te nai dwasianu dwasianu naga selama tueibao, tiali digi te dage nasi me elaludaibao,” Genuai Bidigo te po wai dao.

²⁷ “Eno te sę dabe yali, te dagego hagoma me idubadi geyu, te eno po ma sela sębaso da, ²⁸ teda eno haliga sębę dwai mu eyu, te eno dagego dwai sę ebo umagia mu wei ponodu, te dageba dwai dene mu madubadi geaibao,” wali. ²⁹ “Te dage nasi dwai mu ebaso, te duga wai te ogwa me wegı dabe te ela tueibao,” te po wai dao.

³⁰ “Te eno dwai haliga dageba elama, te dagego tibo god dabego lotu be te bulu dude sę yani

te eno dolaibao, te wiegi yai denami ebo hano holobo ofa ebo alta eno alueibao. Te eno dage ela munama, te eno dolali te tibo god piksa daiba şawaibao. ³¹ Te eno dagego taun dabe me lotu be dabe dolaibao, tama eno dagego te ebo ofa dabe homu godolo me egobeo. ³² Te eno dagego t̄ mu dolaibao, te dagego boi bidi dabego te t̄ selama bidibo sogo, te augwa sulama, te dwai noma mu saibao. ³³ Eno digi te boi bidi dabego dageba boi hw̄mainogo ilaibao, te eno dage augwaligo te gasa t̄ kantriba tedela palomainogo ilaibao. Te dagego t̄de bidi menيامa olo elalu, te taun dabe dolai elalueibao. ³⁴⁻³⁵ Tialima, dage te boi bidi dabego t̄de bidalubo sogo, dagego te t̄ dabe olo dali elalu, te toma nedueibao. Polobadu dage te t̄de bidaluyu, tama dagego te 7 wabo kibu bede te t̄ toma nomainu ilibeo, eno dagebolo te tama tiao po wali gilama me ebeo. Tialima, te t̄ olo elalubo sogo aga te bugagia toma tueibao, te sogo t̄go godolo yaibao,” wali.

³⁶⁻³⁷ “Te dage hani dwasianu naga elalu, te boi hw̄ibo sogo me isigobeo, te dage boi bidi dabego t̄ kantriba bidigi paibao. Te dage eno wi dwai mu ilaibao, te dagego waligo te ni yabe gele gele dwasianu wabo odobaso da, teda dage odolali wi elama, tama te boi bidi dabego pobebaso wi pabo tiwai yaibao. Te boi bidi dabego pobes̄abadi digi, te dage odolali wi pelayu, udabogo duga hasi hodola palama, tula munana paibao. Te boi bidi dabego dage dali hw̄baso da, teda dagego augwali dali me hw̄igobeo. ³⁸ Tialima, dage te boi dabego t̄de isila paibao. Te augwaligo t̄go dage aiyaba mu dalubo tiwai yaibao. ³⁹ Te

dage dwasianu hani dabe te boi bidi augwaligo tō kantride bidaibao, te dage deli deli dolama, te dage hani silabo homu yaibao. Magi baso meni, duga digi, me te aya dabe, me wai nō dabego yali sęęde me duga tigidaligo sęęde tama tiaibao,” te po wai dao.

⁴⁰ “Tiali goli, nosali dage te hani dabe te augwa yali sęęde homu kone palama, te augwaligo enaba pusaibao. Augwaligo te tama po waibao, ‘Dena digi me te sęęde siyu, te wai nō dabego me sęęde salio. Dago hagoma elama, te nago po sela sawai dao.’ ⁴¹ Dagego hagoma ebaso, tialima eno dageba dwai dene menama, tama dage te duga boi bidi dabego tō kantriba tagala palali. Tialima, duga hanigo te hagoma ebo tagalobo sogo te augwa digi elaluama, te augwa yali sęęde dwai dene sobaso da, ⁴² teda eno te Jekop, me Aisak, me Abraham augwali dali te daw wali bomai po kontrak homu ma koneaibao, te Kenan tō augwa wai nō dabebolo mawaibao po wai dao. * ⁴³ Tialima, hasia bolo dagego te tō tagalai elalueibao, te tō odolali elaluama, te bobage sesabi elama, toma neyu elalueibao, te dagego tō te olo elalumainogo isawani te sogoba usu naibao. Te dage sęęde tolama, te dwai dene saibao, magi baso meni, dagego eno bomai po tigidali tudiba munama, te eno po me tigidali sela sawai dao. ⁴⁴ Tiali goli, dage te boi bidi dabego tō kantride bidibo sogo, te dage mu tagalisama, te eno dage tigidali mu me dologobeo. Mu menio. Eno te tiwai egi sogo da, teda eno dage

* **26:42:** Gag 17:7-8; 26:3-4; 28:13-14

dali te daų wali bomai po kontrak daų wali, te siligi da. Tiali goli, ena God, duga Genuai Bidi, eno te tama tiwai kolesaga me egobeo. ⁴⁵ Eno dageba homu koneama, eno te dagego waį nõų dabe dali daų wali bomai po kontrak ma homu kone palaibao. Te bidi dabe eno polobadu te tų kantri Isipde selama odasa asali, te gasa tų kantri we bidi tigidaligo te eno genuai bomo suali. Eno dage sela asali, te Genuai Bidi ena hani bage pedalumainu yali, ena dage Israelgo God bidainogo yai dao,” te po wai dao.

⁴⁶ Te po dabe me te bomai po Genuai Bidigo Mosesbolo te Sainai bulu dude mayu daų walai dao. Tama agai te po weyu, te Israel dabego tigidali wali piyaọ wai dao.

27

Te we bidi augwaligo nai meba te Godiba mani te nai dabego bomai po

¹ Genuai Bidigo po Mosesbolo weyu, ² te Israel dabebolo te tiwai po walao wali, “Te bidi me deli aga po daų waliyu, te aga enaba mawaibao, ma gasa bidi me we te enabolo mawaibao wai baso da, teda agai te daų wali po usu nainogo te monego te bidi ma we hasegelainogo eyu, te mone meba pris bidiba mao,” te po wai. ³ “Te we bidi dabe ma abelabo daį ilali mone e tiwai elalubao. Te kibu be 20 daį elama, te kibu be bidi sese sela 60 igi pali bidi, augwaligo te mone 500 kina tama monego hasegeliyu abelao. ⁴ Te wego kibu be bidi sese delide daį elama te bidi sese selaba daį igi pali we da, te mone 300 kinago

abelao. ⁵ Te bidi kibu be a nagade daı elama te kibu be bidi sese deliba usu nani bidi da, te mone 200 kinago abelao. Te we kibu be a naga daı elama te kibu be bidi sese deliba usu nani we da, te mone 100 kinago abelao,” te po wai. ⁶ “Te wai ogwago polua delidu te kibu be a naga usu nani wai da, te mone 50 kinago hasegeliyu abelao. Te wegi te polua delidu te nogo a naga kibu beba usu nani wegi da te mone 30 kinago abelao,” wali. ⁷ “Te kibu be bidi sese sela 60 yali bidi, te 150 kina monego abelao. Te kibu be bidi sese sela 60 yali we da, te 100 kina monego hasegeliyu abelao,” te po wai dao.

⁸ “Te tiwai mone muabo po daı wali bidigo, te aga digi aga ma abelabo mone ma aga abagi abelabo mone me meni baso da, teda te bidi prisba pao. Te prisgo te bidigo mone aiyaba dulama, te prisgo homugo aga muabo homu ebo mone usu nama mueibao,” wali.

⁹ “Te bidigo te kibu me deli ena Genuai Bidiba ofa yaibao po daı wai baso, agai te tobage kibu dabe eno dagebolo ofa yao po wabo kibugo te ofa yao. Te dagego ofa ebo kibu tigidali te eno nai mu dao. ¹⁰ Tama te bidigo te wiegi yai kibu hasegelama, te dwai kibugo ofa igio. Agai te kibu dwai hasegelama, te wiegi yai kibu ofa igio. Tialima, agai hasegelibaso da, teda te kibu si dali si te ena, Genuai Bidigo dao. ¹¹ Te bidi me agai enabolo te wiegi yai isaıwai kibu me deli agai enabolo ofa yabo usu meni baso da, teda agai te prisba selasa pao,” wali. ¹² “Prisgo te kibu wiegi yai yaliwe ma dwaliwe sulama, agai te mone daı ilaibao. Tama te mone nogi tagalama, gasa mone

daj me iligio. ¹³ Te bidigo te kibu ma abelabo homu ebaso da, teda agai te mone meba dali te prisgo daj ilali mone dali sesao. Te prisgo 5 kina daj ilibaso da, teda agai te mone 6 kinago abelao. Ma, prisgo te mone 10 kina po obaso da, agai te mone 12 kina mobaso usu dao,” wai dao.

¹⁴ “Te bidi me deligo aga be ena Genuai Bidiba maiabo homu ebaso da, teda prisgo te be wiegi yai ma dwai yabowe naga suo, agai digi te bego mone daj ilao, te prisgo daj ilali mone me hasegeligio. ¹⁵ Tama ena Genuai Bidiba te be mani bidigo, te nosali aga be ma abelabo homu ebaso da, teda agai te bego mone usu nama mayu, te gasa me badu dali daganama mao. Te prisgo te bego mone 100 kina daj ilai baso da, teda te bidigo 120 kina mao. Agai te mone prisba menama, te aga be ma sobaso te usu dao,” wali.

¹⁶ “Te bidi me deligo agai tq pedai enaba mobaso da, teda prisgo te nisu naga te nai wai bali te tqde bulugowe naga te osola suo. Te augwaligo te seęę bidi sese deli 20 kilogram bali bulabo tq usu yai baso da, teda te tqgo mone 100 kina usu dao. ¹⁷ Tama agai enabolo te mani tq te nai dabe wei ma ponabo kibu be yagasobode te hasia wabo kibu bede mobaso da, teda te mone te tiwai elalumainao, te me hasegelamo dao. ¹⁸ Tialima, agai enabolo mabo tq te kibu be meba nosali wabo te genuai kibu be wabo sogo mobaso da, teda prisgo nisu naga kibu be elalubadi yai baso te nedao, te nai dabe wei ma ponabo kibu be nisu naga elalubo koneainogo tiao, tama agai te tqgo mone aiyaba togaibao. ¹⁹ Te tq enabolo te mani bidi, te aga tq ma abelainogo ebaso da, teda

agai te monego abelemainao. Te mone prisgo 100 kina daı ilai baso da, teda te bidigo 120 kina mao. Agai te mone prisba menama, te aga tō ma somainogo emainao. ²⁰ Te hasia bolo agai te tō ena Genuai Bidiba abelesama, tama agai te tō gasa bidiba mawai baso da, teda nosali aga digi ma abelainogo ebaso, usu me egobe dao. ²¹ Tama te nai dabe wei ma ponobo kibu be pedalubo sogo, teda te tō abelali bidigo enabolo ma mao. Tama te tō ena tō sesemane sogo elalua paibao, te we bidi augwalide habu selaibao. Te eno pris augwaliba naga mawaibao,” te po walio.

²² “Te tō me deli bidigo abelai, te aga wai nõu dabego tō menio, agai te tō ena Genuai Bidiba mobaso da, ²³ teda te nai dabe wei ma mabo te nisu naga kibu be elalubowe naga te prisgo neda suao. Tama agai mena tama kibu be elalubo usu nama te tōde mone daı ilao, te side naga dolo te bidigo te prisgo tōba mone mao. Tama te mone da ena Genuai Bidigo nai dao. ²⁴ Tialima, te nai dabe wei ma ponobo kibu bede, te tō sali bidigo te tō aga ayaba wei ponama dolo mao,” wali.

²⁵ “Dagego te eno megı po wali tıgidali naıgo mone dolo neda suao,” te po wai.

²⁶ “Te dagego ofa me deli enaba maiabo homu ebaso da, teda dagego te tıgidali kibu me gasa nai dabego te podolali nai dabe me sigio, magı baso meni, te eno nai da po walio. Tagalao, te bulmakau ma sipsıgo te gomunai wai dabe, tıgidali te eno dao. ²⁷ Tialima, te kibugo gomunai wai dabe te kibu dabego eno gedude me wiegi yai meni baso da, teda duga ma abelagameo. Te prisgo 10 kina daı ilibaso da, teda dagego

agabolo 12 kina mao. Tama bidigo te kibu me abelesabo homu ebaso da, teda prisgo gasa bidigo abelemainogo elama, te prisgo daı ilali mone usu nama abelao.”

²⁸ “Tialima, te bidi me deligo te nai me deli ena Genuai Bidi dolo daı mu ilali naigo, te gasa şe me igio olama, habu selai baso da, teda agai te nai gasa bidigo abelemainogo me igio, te aga digi me te pris dabede ma abelamuo. Te tagalao, agai bidi me deli, ma we me deli, ma kibu me deli, ma te aga waı nõu dabede sali tş me deli yai baso da, teda sesemane sogo te ena Genuai Bidigo nai naga elalueibao.” Te po wali. * ²⁹ “Odao. Te agai bidi ma we enabolo sa muyu daı ilai baso tagalao, teda agai ma abelainu ebo usu egobeo. Mu meni. Dagego te tiwai mani bidi ma we ela muyu naga yao.”

³⁰ “Te gide pedalubo nai tigidali, te nai wit wai ma ni du wai da, dagego te nogo si badu dobolama, te me deli badu ena Genuai Bidiba mao. Te nogo si wali nai dagego tubo habu mu selaibao. Te enaduba deligo nai naga dao. *

³¹ Te bidi me deligo te naigo meba abelainogo ebaso da, teda agai abelemainao. Te naide mone 5 kina yai baso da, teda agai 6 kinago hasegeliyu abelama, te pris dabeba mao. ³² Te nogo si bulmakau me sipsip dabe elalubaso, te me deli eno dao. Dagego te kibu dabe tigidali wasilama, te augwali nedelama, tama te nogo si wali tigidali enabolo mao. ³³ Te nogo si wali kibu wiegi yai ma dwai baso me tagalao, dagego me hasegeligio.

* **27:28:** Nam 18:14 * **27:30:** Nam 18:21; Bom 14:22-29

Tialima, dagego hasegelibaso da, teda te nogo si wali kibu dali te hasegelali dali saibao, te si dali si eno nai dao, te dagego ma abelamo dao,” wali.

³⁴ Te po dabe dali te bomai po me Genuai Bidigo Mosesbolo te Sainai bulu dude mawai. Tama agai te po weyu, te Israel dabe augwaligo tigidali wali piyaŋo po wai dao.

CXXX

Godigo dwagi yai po buku
The Holy Bible in the Dadibi Language of Papua New
Guinea
Buk Baibel long tok ples Dadibi long Niugini

copyright © 1987, 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dadibi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

f3fb5335-7c77-5120-883d-cc05478d7362